

Årsberetning 2023

Ørland kommune

ØRLAND
KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Innhold

Innholdsfortegnelse.....	2
Innledning.....	5
Lokaldemokrati.....	5
Ansatte.....	5
Sykefravær.....	5
Informasjon.....	5
Økonomi.....	6
Investeringer.....	6
Beredskap.....	6
Internkontroll.....	6
Befolkningsutvikling.....	7
Kommunebarometeret.....	7
Åpenhetspris.....	7
Norsk økonomi.....	8
Ørland økonomi.....	9
Drift.....	9
Investering.....	9
Måltall og økonomisk bærekraft.....	11
Langsiktig gjeld.....	12
Befolkningsutvikling.....	14
Klimaregnskap.....	17
Drivstoffkjøp kommunale kjøretøy.....	17
Energiforbruk kommunale bygg.....	18
Etikk.....	20
Internkontroll.....	20
Bevilgningsoversikt drift (§ 5-4 1- ledd).....	24
Bevilgningsoversikt drift (§ 5-4 2. ledd).....	25
Økonomisk oversikt etter art (§ 5-6).....	26
Balanse.....	27
Investeringsregnskap (§ 5-5 første ledd).....	28
Investeringsregnskap (§ 5-5 andre ledd).....	29
Oversikt etter § 5-9.....	31
Drift.....	31
Investering.....	31

Konsolidert regnskap	32
Økonomisk oversikt etter art	32
Bevilgningsoversikt investering	32
Balanse	33
Noter.....	35
Note 1 Regnskapsregler og vurderinger	35
Note 2 Arbeidskapitalen	35
Note 3 Pensjonsforpliktelser	35
Note 4 Kommunens garantiansvar pr 31/12-2023	39
Note 5 Aksjer og andeler i varig eie.....	39
Note 6 Fond	40
Note 7 Kapitalkontoen.....	40
Note 8 Medarbeidere	40
Note 9 Fraværstatistikk	45
Note 10 Anleggsmidler	47
Note 11 Gebyrfinansierte selvkost-tjenester.....	48
Note 12 Rentesikring	51
Note 13 Utlån	51
Note 14 Langsiktig gjeld.....	52
Note 15 Avdrag på lån	52
Note 16 Ytelser til ledende personer.....	53
Note 17 Godtgjørelse til revisor	53
Organisasjon og utvikling.....	54
Personal	54
IKT	54
Dokumentforvaltningen	55
Helse og familie	58
Overordnet mål og ambisjoner:	58
Faglig utvikling	59
Helseplattformen.....	61
Administrasjon.....	61
Familiens hus og Ørland legetjeneste.....	62
Hjemmetjenesten	62
Oppfølgingstjenesten.....	63
Sykehjem og heldøgnsomsorg.....	63
Sykefravær	64
Avviksmeldinger.....	64

Oppvekst og utdanning.....	65
Overordna mål og ambisjoner.....	65
Faglig utvikling.....	66
Barnehage og skole.....	67
Kvalifiseringsenheten.....	68
PP-tjenesten.....	68
Kommunalt forebyggende team.....	68
Barnevern.....	69
Skoleskyss.....	70
Avviksmeldinger.....	70
Nærvær og sykefraværsoppfølging.....	70
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester.....	71
Overordnede mål og ambisjoner for 2023.....	71
Administrasjon/ledelse.....	71
Plan og forvaltning.....	72
Vann.....	72
Kommunalteknikk.....	73
Eiendomsforvaltning.....	74
Eiendomsutvikling.....	75
Næring.....	75
Havbruk.....	76
Landbruk.....	77
Forsvarsrelatert næring.....	78
Kultur kirke og NAV.....	79
NAV.....	79
Kirkelig fellesråd.....	80
Roret Ørland kultursenter KF/Kultur.....	80
Økonomiavdelingen.....	81

Innledning

I Ørland kommune skal vi snakke sammen, skape livsglede og utvikle mangfold! Dette er satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Dette skal vi måles på, og dette skal gi oss resultater. Et viktig overordnet prinsipp er at Ørland kommune skal være klimanøytral i 2034.

Planarbeidet i 2023 har resultert i vedtatt planprogram for kommuneplanens arealdel og oppstart på kommunedelplan for klima og miljø, samt for naturmangfold. Arbeidet med kommunedelplanene på oppvekst og helse er videreført og kommer til politisk behandling i 2024.

Lokaldemokrati

Det ble i 2023 gjennomført valg til kommunestyre og fylkesting. I Ørland kommune ble det valgt 31 representanter til det nye kommunestyret, og den første delen av folkevalgtopplæringen ble gjennomført i november.

Ansatte

Ørland kommune har ansatte med god kompetanse som leverer gode tjenester til kommunens innbyggere. Det er et godt samspill mellom administrasjonen og politisk nivå. Vi opplever også god samhandling med lokale og regionale aktører, og med frivillige lag og organisasjoner. Som andre kommuner har vi i 2023 erfart at det er utfordrende å beholde og rekruttere nok og riktig kompetanse, spesielt innen helse.

I Ørland kommune jobber ledere, tillitsvalgte og verneombud sammen for å utvikle organisasjonen og tjenesteytingen. For å nå målene for organisasjonen og lokalsamfunnet har Ørland kommune i 2023 satset på felles lederutviklingsprogram for enhetsledere, kommunalsjefer og kommunedirektør.

Sykefravær

På bakgrunn av manglende tilgang til tall i 2023 fra vårt lønns- og regnskapssystem så bruker vi NAV sine tall på det legemeldte sykefraværet i 2022 og 2023 å sammenligne oss med.

I Ørland kommune som organisasjon var det legemeldte sykefraværet i 2022 på 10 % og i 2023 var dette tallet 8,7%. Vi har samlet sett med egenmelding et fravær på omlag 10 prosent, mens måltallet er på 8 prosent. Det jobbes godt på flere enheter med forebygging og oppfølging av sykmeldte, men samlet sett som organisasjon så har vi ikke lyktes med at gjennomførte tiltak har gitt redusert fraværet.

Informasjon

Den 1. november lanserte kommunen ny nettside <https://www.orland.kommune.no>. Med den nye nettsiden håper vi at flere vil få hjelp med de spørsmål de måtte ha. Hovedmålet med den nye nettsiden har vært å sikre universell utforming, slik at nettsiden lettere kan navigeres og forstås av flest mulig. I den forbindelse ble også strukturen endret. Nettsiden har nye søkefeltet som skal gjøre det lettere å finne frem.

På kommunens sosiale medier, Facebook og Instagram, legges det ut informasjon og bilder fra aktiviteter som skjer i barnehagen, på skolen, innen helse, markeringer og opplevelser i Ørland kommune. Her gis det også oppdatert informasjon om beredskap, kommunale planer, ledige stillinger med mer.

Økonomi

Vi gikk inn i 2023 med et år med pandemiforstyrrelser, stigende inflasjon, høye energipriser, og krig i Europa. Året 2023 har også vært preget av inflasjon, renteøkninger og prisvekst. Styringsrenten var ved inngangen til 2023 på 2,75 % og ved årets slutt 4,5 %. Norges bank har hevet renten seks ganger i 2023, noe som har hatt stor innvirkning på vår kommuneøkonomi.

I tillegg til å betjene høy gjeld, er det også en klar tendens at tjenestebehovene øker og at saker blir mer omfattende og mer komplekse. Dagens rentenivå er forventet å vedvare i 2024 og 2025. Ørland kommune har hatt et høyere driftsnivå i 2023 enn budsjettert. Etter det fjerde driftsåret så må Ørland kommune planlegge framtidig drift og tjenester ut ifra en mindre økonomiske ramme. Det ble derfor på slutten av året startet et økonomiprojekt for 2024.

Det er innenfor barnevern og helse vi har hatt merforbruk i 2023. Vi leverer i kommunens fjerde driftsår et negativt netto driftsresultat på 42,5 mill kroner. Vi har ved utgangen året totalt på disposisjonsfond på 131,5 mill kroner. Vi hadde ved inngangen til 2023 kr 164,4 mill kroner, og har gjennom året brukt 32,9 mill kroner av disposisjonsfondet. Integreringstilskudd gjennom bosetting av flyktninger og finans gjør at vi leverer et regnskap hvor det benyttes 16 mill kroner mindre i fondsbruk enn budsjettert.

I mai innførte Fosengkommunene et nytt økonomi-, personal- og lønssystem - ERP-kommune. Innføringen og implementeringen har vært utfordrende og tatt vesentlig lengre tid og krevd mer ressursbruk enn forutsatt. Dette har ført til forsinkelser på flere oppgaver innenfor økonomi i 2023.

Investeringer

De største investeringene i 2023 var innen vannområde med bygging av ny pumpestasjon til ny Ørland vannbehandlingsanlegg og nye inntaksrør til Barset vannbehandling. De to andre store investeringene var fiskerikai på Uthaug / Skipsleia næringspark og nytt boligprosjekt Vipetangen / Brekstad med vernede bygg.

Beredskap

Ørland kommune skal være en trygg og sikker kommune for alle som bor, oppholder seg, har sitt virke, eller har eiendom i kommunen. I 2023 har vi hatt flere øvelser i godt samvirke med samarbeidsaktører. Vi har gjennomført øvelser på bortfall av vann i 14 dager og bortfall av strøm i 14 dager. I mai øvde vi på bortfall av IKT i 14 dager som en følge av cyberangrep som handlet om hva skjer når kommunens administrative datasystemer er nede, hva som rammes, og hvordan man fortsatt kan levere de kommunale tjenestene. Ørland kommune var den første kommunen som prøvde seg på øvelse bortfall av IKT i så stor skala. Det ble også gjennomført øvelse på en skole med brann. Det ble innført et nytt nettbasert verktøy for håndtering av kritiske hendelser 1. oktober 2023, et nasjonalt sikkerhet- og beredskapssystem kalt RAYVN.

Internkontroll

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av overordnet internkontroll som ble behandlet i kommunestyret i mars. Kommunestyret ba kommunedirektøren om å arbeide videre med

implementering av internkontrollen. Videre å utarbeide rutiner for kommunens hovedprosesser, tydeliggjøre kontrollaktiviteter og gjøre disse kjent i organisasjonen.

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen for Ørland kommune har vært positiv også i 2023 med 50 flere innbyggere. Vi var 10 522 innbyggere ved utgangen av 4. kvartal. I perioden 2020-2023 har Ørland hatt en befolkningsvekst på 1,9 %, siste år på 0,5 %. Sysselsettingsveksten i perioden 2020-2023 var på 7,4 % og siste år på 3 %. Kilde Trøndelag i tall (www.trondelagital.no).

Kommunebarometeret

Ørland kommune ble kåret til plass nr 39 av 356 kommuner på Kommunebarometeret. Dette er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres kommunene etter 155 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. Plasseringen er den beste i ny kommune. Fokuset på gode tjenester innenfor skole, samt pleie og omsorg er hovedgrunnene til dette løftet. Tidligere plasseringer: nr 105 i 2022, nr 99 i 2021, nr 59 i 2020.

Åpenhetspris

Ørland kommune fikk førsteplass på Åpenhetsbarometeret i 2023. Åpenhetsbarometeret er en undersøkelse i regi av Pressens Offentlighetsutvalg, der landets kommuner måles på viktige faktorer som skal bidra til en åpen og opplyst offentlig samtale i henhold til grunnlovens § 100. Ørland kommune utmerket seg blant annet med å besvare innsynskrav raskt, strøme møtene i kommunestyrene, legge møteplan og protokoll fra kontrollutvalget på nett og publisere dokumenter i fulltekst, slik at de enkelt kan lastes ned. Ørland kommune har tidligere fått førsteplasser i 2018, 2022 og 2023, og Bjugn kommune har blitt rangert som tredje beste på landsbasis både i 2011 og 2018.

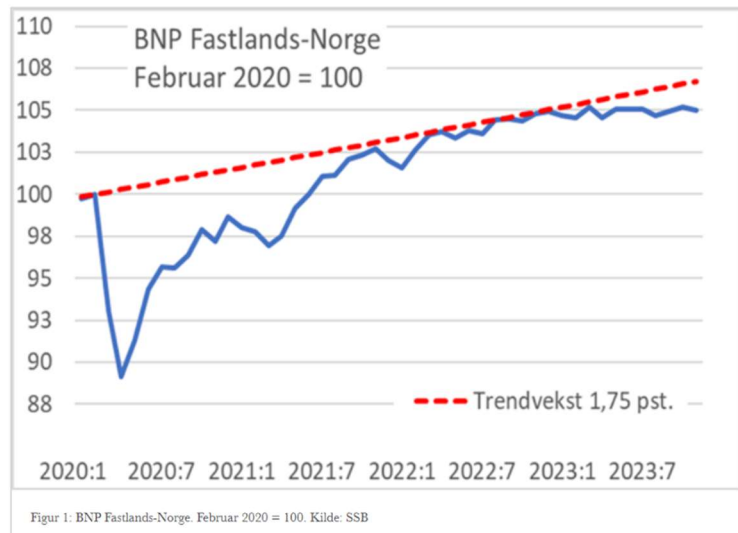
Norsk økonomi

KS oppsummerer utviklingen i norsk økonomi som følger:

Arbeidsledigheten stiger, men er ved årsskiftet 23/24 fortsatt lav. Svak krone bidrar til at inflasjonen har holdt seg høy og til at renta er økt mye. Kollaps i boligbygging og svak konsumutvikling gir fortsatt svak produksjonsutvikling i 2024.

Gjeninnhenting av aktivitet i norsk økonomi etter pandemien tok slutt i september 2022. Etter moderat vekst i resten av 2022 har det knapt vært noen vekst i BNP fastlands-Norge gjennom 2023 fram til november, se figur 1.

Som det framgår av figuren har fastlands-BNP økt klart mindre fra februar 2020 til november 2023 enn anslått årlige trendvekst på 1 ¾ prosent. Isolert sett skulle det tilsi at konjunktursituasjonen nå er klart svakere enn rett før pandemien. Rett før pandemien ble konjunktursituasjonen vurdert som normal. BNP tyder dermed på at har norsk økonomi i 2023 har vært i lavkonjunktur. SSBs siste rapport viser noe liknende, mens Norges Bank venter at produksjonen kommer under trenden i løpet av 1. kvartal 2024.

Arbeidsmarkedet har blitt svakere, men ledigheten er lav. Det indikerer at økonomien er i en konjunkturedgang, men stigning har vært langsom og ledighetsnivået er fortsatt lavt sammenliknet med ledighetsnivået i de ti årene mellom finanskrisen og pandemien. Lav ledighet indikerer at økonomien fortsatt er i høykonjunktur – altså en kapasitetsutnyttelse over det normale.

Gjennom 2023 har nedgang i privat konsum og investeringene i fastlandsnæringene og en kraftig nedgang i boliginvesteringene bidratt til det svake produksjonsforløpet. Offentlig etterspørsel har vokst om lag som den underliggende veksten i økonomien, mens eksporten fra fastlands-Norge har økt noe mer. Det store lyspunktet, med tanke på etterspørsel, har vært økte investeringer i oljevirkosheten.

Den svake utviklingen i etterspørselen fra husholdningene kan spores tilbake til den senere tids høye prisvekst og den kraftige renteøkningen. Lønnsveksten har riktignok også kommet markert opp, men stadig ubehagelige overraskelser i form av økt prisvekst har bidratt til at det ikke har vært noen reallønnsvekst av betydning etter 2015.

Høy prisstigning førte til at Norges Bank begynte å sette opp styringsrenta høsten 2021, fra 0-rente som hadde vart fra tidlig i pandemien. Lenge ble det lagt vekt på å dempe inflasjonen med å kjøle ned økonomien. Selv om arbeidsledigheten var lav, var det ingen jappetid på gang og etterspørselen viste ingen tendenser til å koke. Den lave ledigheten var som tidligere nevnt i stor grad en følge av spesielle forhold på tilbudssiden.

Det ble imidlertid også pekt på at nivået på renta var unormalt lavt, og at også hensynet til finansiell stabilitet tilsa høyere rente. Etter hvert ble valutakursens påvirkning på inflasjonen vektlagt stadig mer, og særlig etter at krona begynte å svekke seg. Etter renteøkningen i desember 2023, signaliserer banken at rentetoppen trolig er nådd for denne gang med 4,5 prosent, og at den neste endringen mest sannsynlig blir en nedsettelse, jf. figur 8. Norges Bank regner med at nedsettelsene kan begynne mot slutten av 2024 og at renta gjennom 2025 kan settes ned 1,0 prosentpoeng.

Ørland økonomi

Drift

Netto driftsresultat er negativ og på mill kroner / % hvilket er lavere enn måltallet på 1,75% Skatteinntekten kom kr 7,5 mill kroner over budsjett, men det var en nedgang fra 2022 på 0,3 mill kroner. I tillegg kom rammetilskuddet ut 2,6 mill kroner under budsjettet og årsaken var en noe lavere inntektsutjevning enn forutsatt

Premieavviket kom ut 4,9 mill kroner over budsjettet. Årets premieavvik, som var på 62,4 mill kroner vil bli kostnadsført over de neste syv årene.

Driftsområdene leverer samlet et resultat over budsjett, det er en budsjettoverskridelse på 24,2 mill kroner. Avviket kommer fra oppvekst med barnevern og helse med korttidsavdeling, hjemmesykepleie og personlig assistanse. Det er en kostnadsoverskridelse på kvalifiseringsenheten, men den blir oppveid av merinntekter.

Investering

Det er ti investeringsprosjekt som har et vesentlig budsjettavvik, tabellmessig vises det som følger:

Prosjekt	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Avvik
Brekstadbukta flytteprosjekt	10 582	4 000	6 582
Allmenningskai Uthaug	48 778	45 000	3 778
Skipsleia næringspark	368	2 500	-2 132
Rehabilitering av hovedavløpsnettet på Brekstad	11 922	11 100	822
Renovering avløp	343	2 000	-1 657
HMS Bygg	2 796	1 800	996
Nytt renseanlegg (vann)	4 114	5 200	-1 086
Vannledning Oksvoll	28 950	31 400	-2 450
Tomteteknisk arbeid boligområder Mebostad	4 449	6 000	-1 551
IKT, digitalisering og teknologiske løsninger	2 121	3 500	-1 379

Brekstadbukta flytteprosjekt

I sak 23/160 - Saldering 3 investering ble prosjektet saldert ned med 25,5 millioner kroner som ble overført til 2024. Det ble gjennomført større deler av prosjektet i 2023 enn forutsatt ved revidering av budsjett i november. Som et tomteteknisk prosjekt er det forutsatt at disse kostnader skal dekkes av salg.

Allmenningskai Uthaug

Overforbruk sees i sammenheng med mindreforbruk på Skipsleia næringspark. Merforbruk på Allmenningskai skyldes uventede merkostnader i forbindelse med stans av arbeider og til dels prosjekteringsfeil som kommunen har ansvar for. Det jobbes med å få dekt deler av disse mer kostnader, denne prosessen tar lengre tid og ble ikke fullført innen 1. januar 2024. Prosjektet har vært saldert opp i 2023 blant annet for å dekke tomtetekniske kostnader til utfylling av næringsareal som skal selges. Det er mulig det vil være behov for tilpasning av kai til sjarker og det er fortsatt usikkerhet knyttet til krav om dekning av kostnader. Dialog om salg av utfyllt areal pågår parallelt med salg av tidligere boligområde, regulering av havna og dialog med Kystverket om fremtidige nasjonal finansiering for utvikling av fiskerihavna.

Skipsleia næringspark

Sees i sammenheng med Allmenningskai Uthaug. Kostnader som kunne vært ført på Skipsleia næringspark er ført på Allmenningskai Uthaug.

Rehabilitering hoved avløpsnett på Brekstad

Det ble gjennomført legging av nye avløpsledninger i nedre del av Skolegata samt Rådhusgata. To avløps pumpestasjoner ble igangsatt. Prosjektet ble gjennomført i samsvar med plan. Prosjektet ble koordinert med kryss, veg og parkeringsløsninger på Brekstad, Fylkeskommunens bygging av ny ladestasjon til Hurtigbåt og utbygging av nytt hotellbygg. Gravearbeidene er utført på oppfylte arealer og det er påtruffet svært mange utfordringer i den forbindelse som har medført endringer. Endringene har medført forsinkelse av framdrift og siste del av prosjektet vil bli ferdigstilt i 2024. Dette var ikke forutsett i forbindelse med salderingen senhøsten 2023.

Prosjektet har utført arbeid for Nettselskapet, Fosenkraft, Rissa kraftlag Elektro og vannverket som vil bli fakturert og redusere merforbruket. Slutføring av prosjektet i 2024 vil sannsynligvis medføre et merforbruk på 2,5 – 3,0mil.

Merforbruket i dette prosjektet for 2023 sees i sammenheng med mindreforbruket i prosjektet Renovering avløp.

Renovering avløp

Prosjektet ble ikke prioritert med unntak av noen mindre arbeider som ble utført, da større del av midlene ble underveis i 2023 planlagt brukt på prosjekt Rehabilitering Hoved avløpsnett på Brekstad.

Nytt renseanlegg (vann)

Det har vært et mindre forbruk i forhold til budsjett i 2023. Forprosjektet er fullført, og detaljprosjektet er startet. Prosjektet fortsetter i 2024.

Vannledning Oksvoll

Prosjektet er gjennomført med en lavere kostnad enn budsjettet. Det vil i 2024 komme erstatninger til grunneiere. I sak 23/160 - Saldering 3 investering ble prosjektet saldert ned med 3,0 millioner kroner som ble overført til 2024 for avslutning av prosjektet.

Tomteteknisk arbeid boligområder Mebostad

Boligfelt Mebostad er ferdigstilt med unntak av mangler som ble påpekt i overtakelsesforretningen. Det ble inngått avtale med hovedentreprenør og utbetaling av sluttoppgjør ble gjennomført. Lekeområdene var utlyst som egen konkurranse. Bygging av de første lekeplassene var påstartet i 2022 og ble ferdigstilt våren 2023.

Det er behov for å kontrollere poretrykket i området ved nedre del av bekken og søndre del av Kottengsveien. Det ble i slutten av 2023 engasjert konsulent til å gjennomføre dette arbeidet. Dette arbeidet ble ikke ferdig i 2023 og vil medføre kostnader i 2024. Dette har medført et regnskapsmessig mindreforbruk i 2023, men et merforbruk i 2024.

HMS Bygg

I sak 23/160 - Saldering 3 investering ble prosjektet saldert ned med 0,2 millioner kroner som ble overført til 2024. Det ble flere akutte behov for tiltak for å sikre HMS på skole og helsebygg på slutten av 2023 som medførte et merforbruk på denne posten.

Mindreforbruket på *IKT, digitalisering og teknologiske løsninger* dekker merforbruk på prosjektene prosjektstyringsystem og Agresso-hovedprosjekt, slik at mindreforbruket blir på om lag 0,4 mill kroner.

Måltall og økonomisk bærekraft

Kommunestyret har vedtatt følgende måltall:

1. Mål for økonomisk balanse. Korrigert netto driftsresultat på minst 1,75 % ift driftsinntekter
2. Mål for økonomisk buffer for å håndtere risiko for tapte inntekter eller økte kostnader. Fritt disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter på minimum 5,0%.
3. Nye låneopptak skal ligge på maksimalt 35% av avdragsbeløpet det enkelte år i planperioden, lån til vann, avløp og tomteutarbeidelse kommer i tillegg
4. Avsetning til rentefond /rentesikring skal være minimum 1% av renteutsatt gjeld og maksimum 2% av renteutsatt gjeld

Måltall 1 er ikke oppfylt for 2023, mens måltall 2 og 4 er oppfylt. Måltall 3 er ikke oppfylt for 2023 grunnet investeringen i allmennings kai Uthaug.

I tillegg er det i sak 21/099 vedtatt følgende: Det er et mål at forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) av bygg skal styrkes.

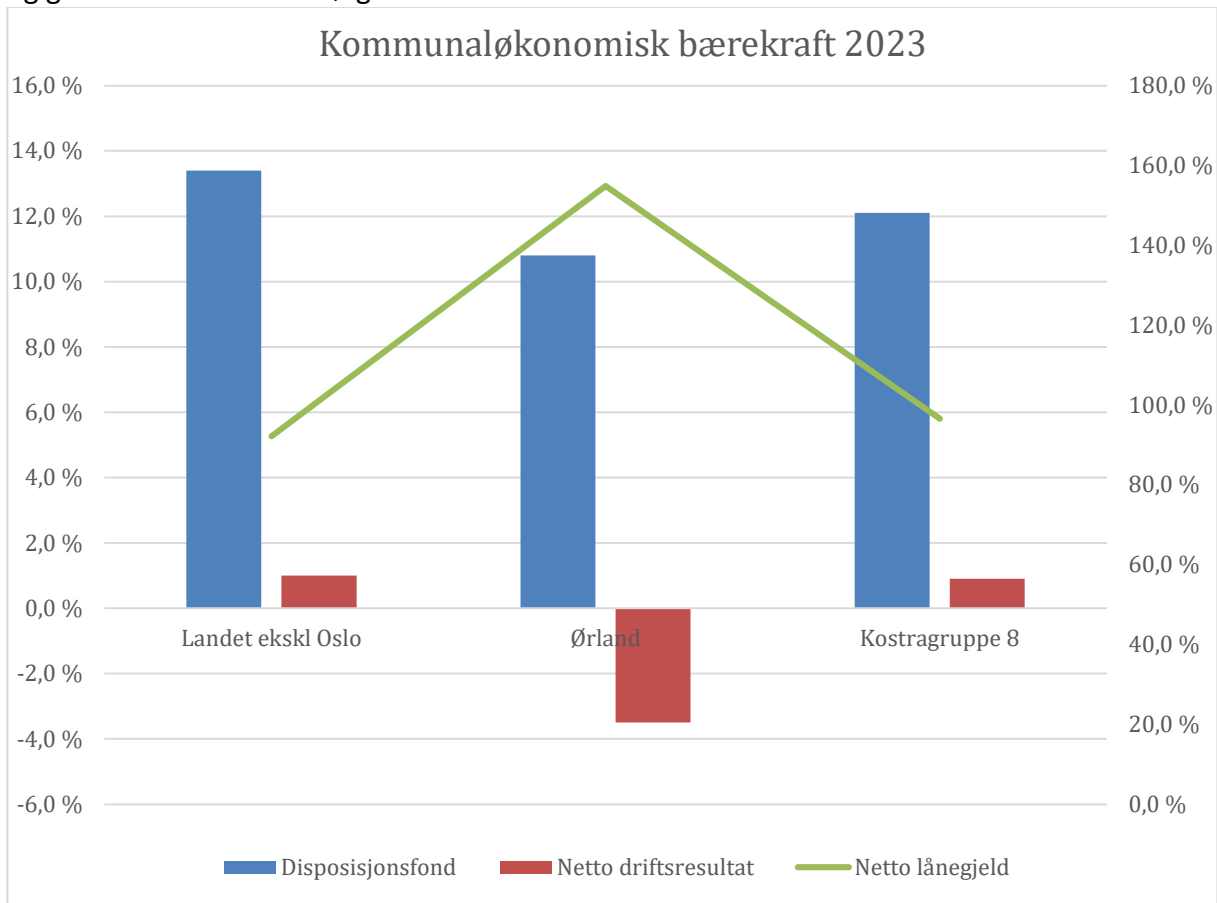
1. Det er et mål å ha et vedlikeholdsbudsjett for A-prioriterte eiendom på kr 200/m² innen budsjettår 2023.
2. Det er et mål at FDV budsjett for bygg benyttet til kommunal virksomhet skal trappes opp til kr 900/m² i periode fram til 2026.

For en gjennomgang av bygningsvedlikeholdet vises det til Bygningsforvaltning sine kommentarer på side 69.

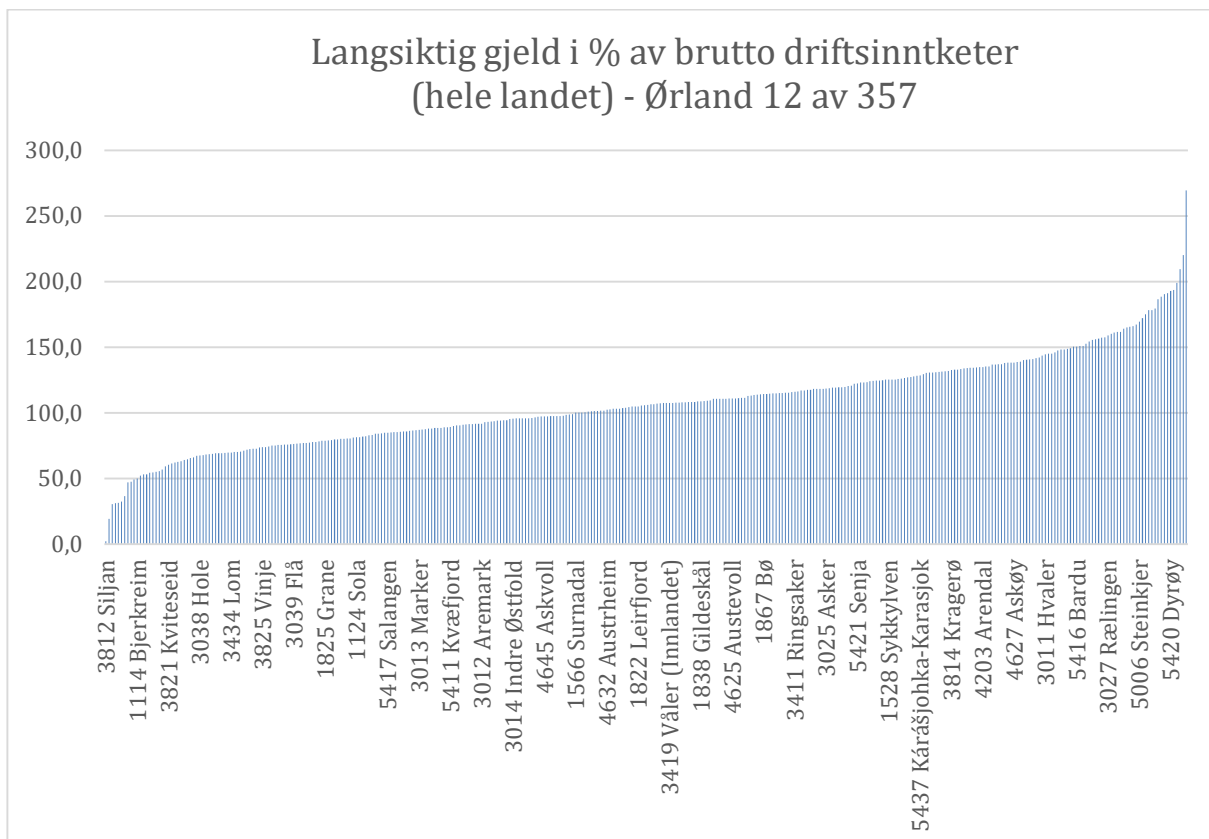
Tabellmessig har vi følgende oversikt:

	Landet ekskl Oslo	Ørland	Kostragruppe 8
Disposisjonsfond	13,4 %	10,8 %	12,1 %
Netto driftsresultat	1,0 %	-3,5 %	0,9 %
Netto lånegjeld	92,2 %	154,9 %	96,6 %

og grafisk vises det som følger:

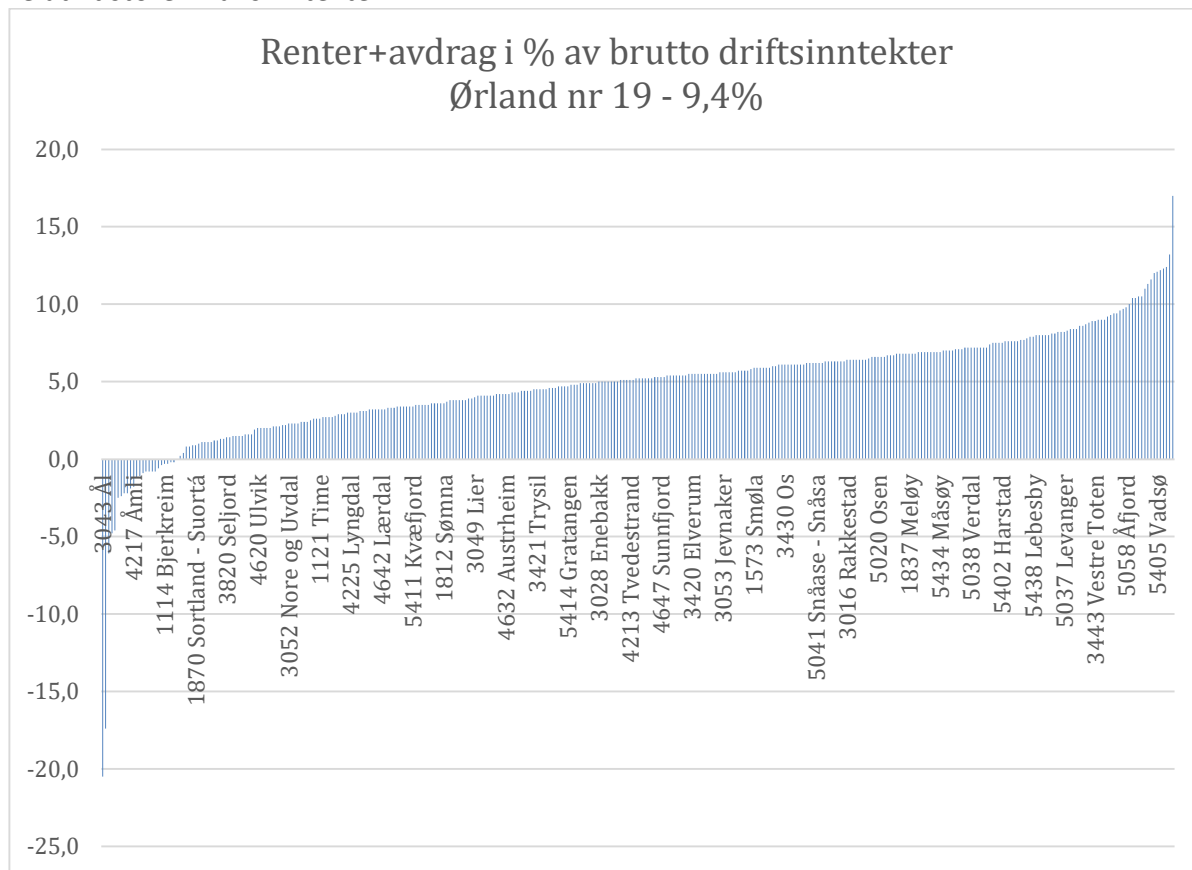

Langsiktig gjeld

Grafen viser forholdet mellom langsiktig gjeld og brutto driftsinntekter for 2022. Vi ligger på samme plassering som i fjor.

Nedenstående graf viser en interessant oppstilling, hvor stor andel av brutto driftsinntekter går til å dekke renter og avdrag (netto finanskostnader). Vi ligger noe lengre ned på lista her grunnet relativt store finansinntekter.

Befolkningsutvikling

Per 1. januar 2024 er det 10 552 innbyggere i Ørland kommune ([SSB](#)).

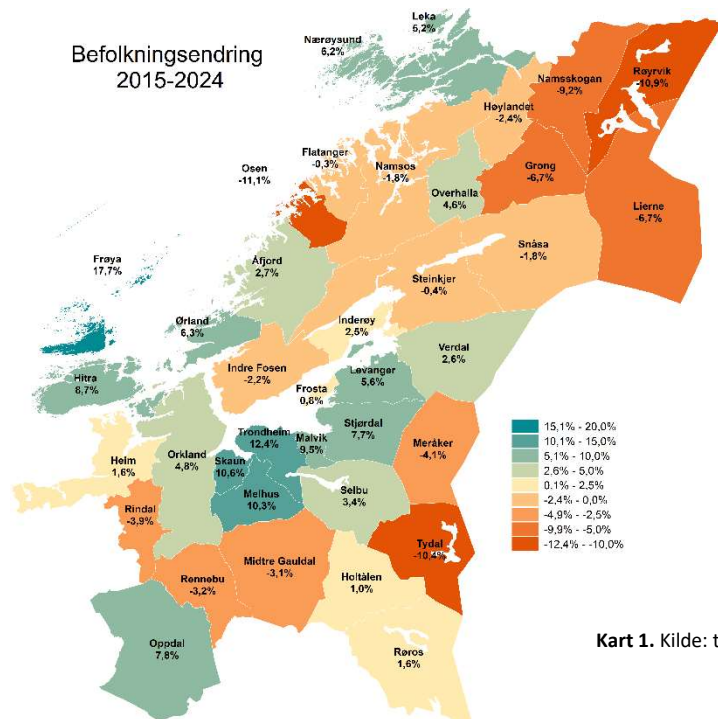
51% (5 343 personer) er menn og 49% kvinner. Siden 2015 har Ørland hatt en befolkningsvekst på 6,3%, i samme periode hadde Trøndelag en befolkningsvekst på 7,5%.

I Trøndelag er mye av veksten sentrert akse som følger Trondheimsfjorden fra Orkland i sør til Steinkjer i Nord.

Alderssammensetning

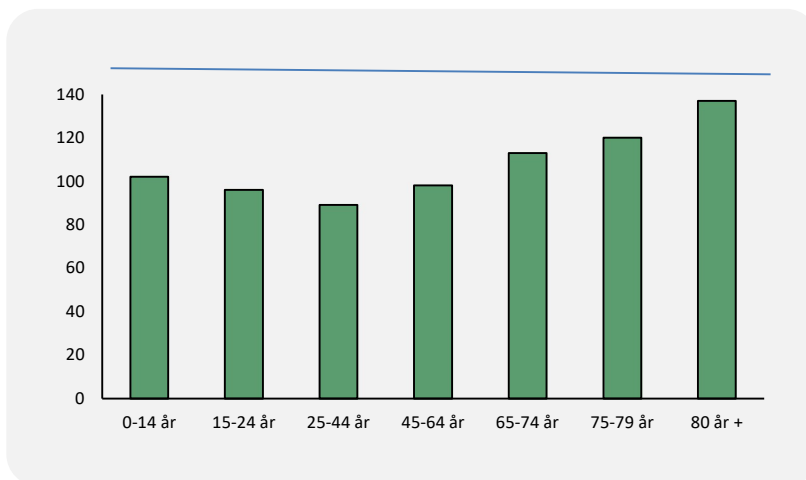
Ulike aldersgrupper har ulike helseutfordringer. Det forventes en stadig økning i aldersgruppen over 70 år i Norge, siden levealderen øker og fruktbarheten er stabil. En økning i de eldste aldersgruppene gir økt risiko for sykdom og funksjonshemming.

Dette innebærer økt behov for pleie- og omsorgstjenester. Høyere levealder gir også en økning i friske leveår. Mange eldre stiller opp for familie, barnebarn og venner, og er ressurser i lokalsamfunn og frivillige organisasjoner.

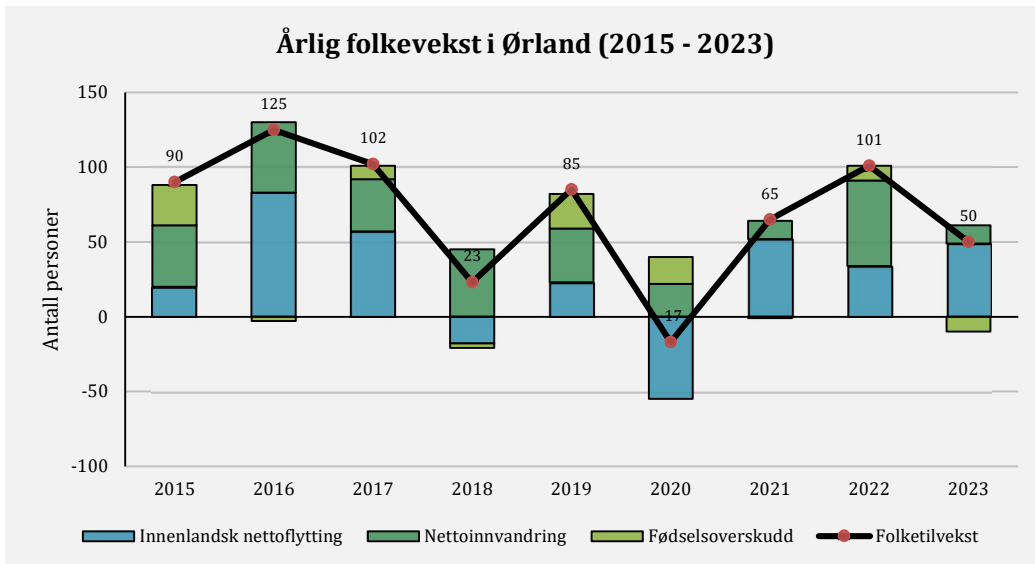

Kart 1. Kilde: trondelagitall.no

Søylene i figuren nedenfor viser om Ørland har en over- eller underrepresentasjon i aldersgruppene i forhold til landet. Ørland har en overrepresentasjon av aldersgruppene fra 65 år.

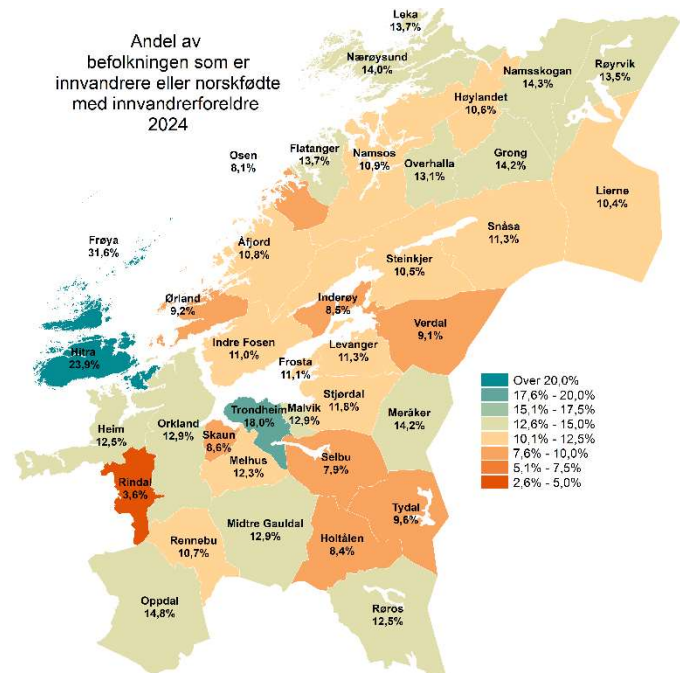
Det er to sentrale drivere for befolkningsvekst – fødselsoverskudd (at det fødes flere enn det dør) og flytting (som inkluderer både innvandring og innenlandsflytting). Fødselsoverskuddet har vært forholdvis stabilt i Trøndelag og Ørland, mens nivået på flytting varierer mer fra år til år. Figur 1. viser en oversikt over årlig folkevekst i Ørland fordelt på innenlandsk flytting, innvandring og fødselsoverskudd. Gjennom 2023 økte folkemengden med totalt 51 innbyggere, økningen kommer primært fra innenlands nettoflytting (49 personer).

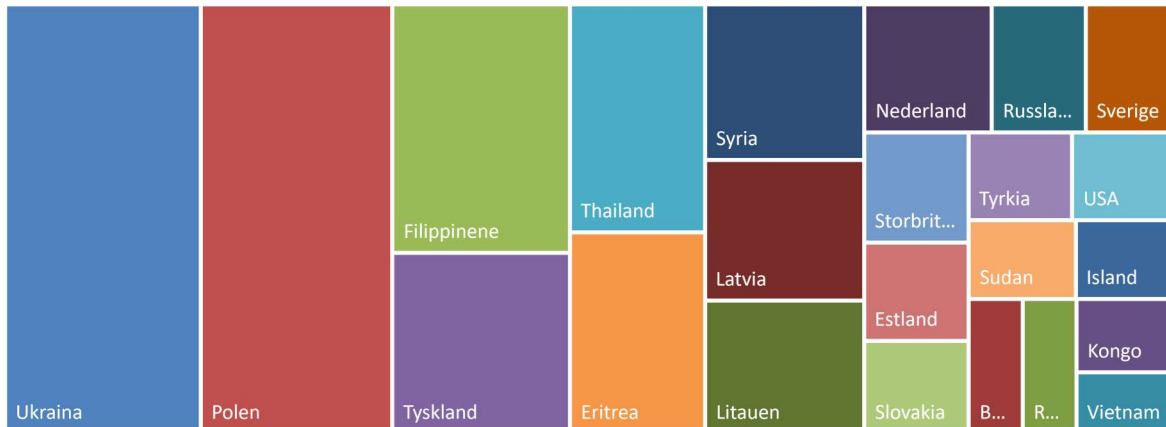
Innvandring og flyktninger

9,2% av befolkningen i Ørland (968 personer) er innvandrere eller norskfødte med innvandrere-foreldre (per 1.1.2024). Andelen er betydelig lavere enn Trøndelag som helhet (14,7% av befolkningen) og landet som helhet (20,8%).

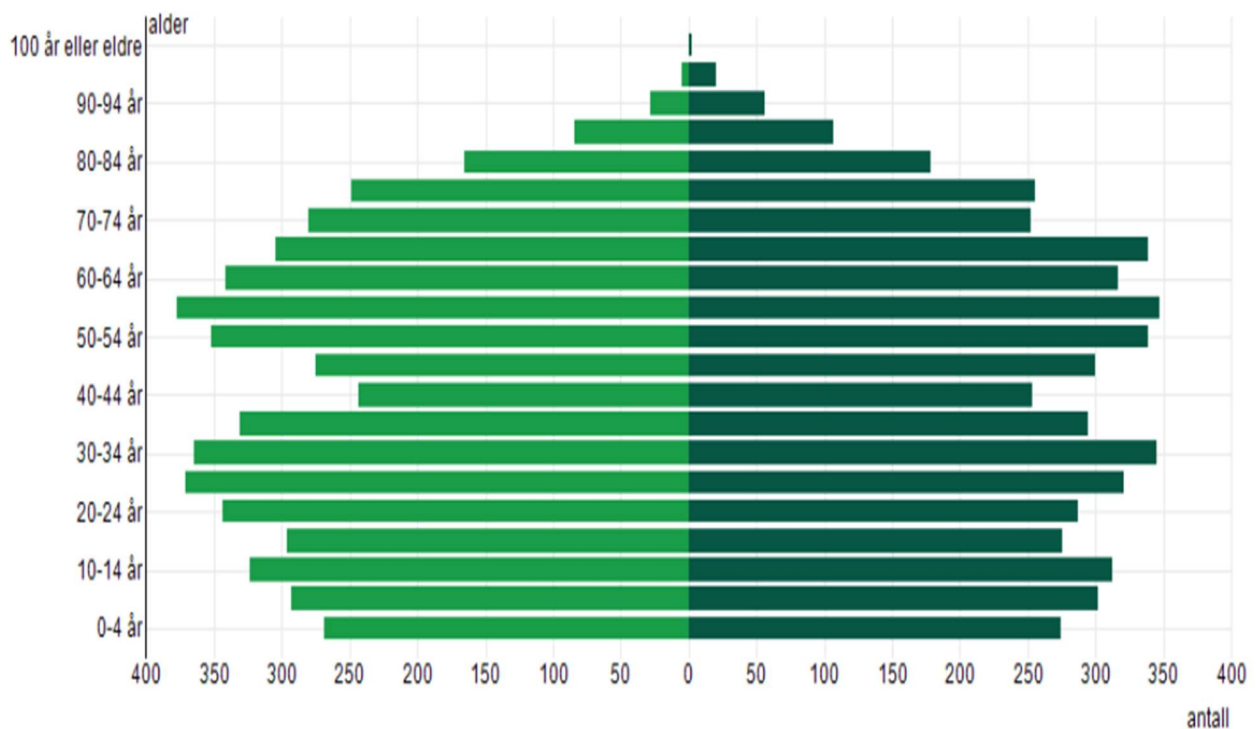
Innvandrere er definert som personer som selv har innvandret til Norge, og som er født i utlandet av utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Asylsøkere og personer på korttidsopphold i Norge regnes ikke med i statistikken.

Landbakgrunn Ørland (2024)

Per 1.1.2024 bor det personer fra 64 land i Ørland kommune. Ukraina, Polen og Filippinene er de landene som flest innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har bakgrunn fra. Totalt er det 139 personer fra Ukraina, 136 personer fra Polen og 79 personer fra Filippinene bosatt i Ørland.

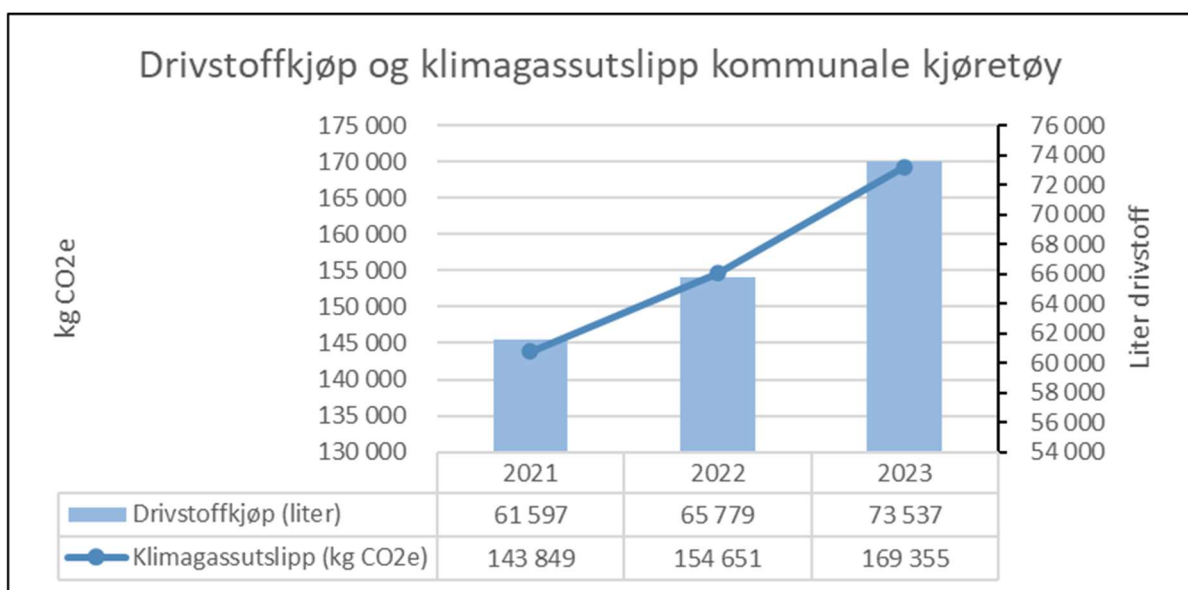

Klimaregnskap

Drivstoffkjøp kommunale kjøretøy

Forbrenning av drivstoff er den store driveren bak klimagassutslipp innenfor Scope 1 for Ørland kommunes virksomhet (rapportering på klimagassutslipp skiller gjerne mellom Scope 1 «Direkte utslipp», Scope 2 «Indirekte utslipp energi» og Scope 3 «Indirekte utslipp»).

For Ørland kommunes kjøretøy ble det i 2023 kjøpt totalt 73 537 liter drivstoff. Dette tilsvarer en økning på 11,8 % fra 2022, hvor det ble kjøpt totalt 65 779 liter drivstoff. Dette igjen tilsvarer en økning på 6,8 % fra 2021, hvor det ble kjøpt totalt 61 597 liter drivstoff. Drivstoffkjøp og klimagassutslipp fra forbrenning av innkjøpt drivstoff kommer frem av figur under.

Figur 1. Samlet drivstoffkjøp for kommunale kjøretøy og klimagassutslipp fra forbrenning av innkjøpt drivstoff.

Forbrenningen av det innkjøpte drivstoffet i 2023 medførte et klimagassutslipp på 169 tonn CO₂-ekvivalenter (beregnet med utslippsfaktorer hentet fra de britiske *Department for Energy Security and Net Zero* og *Department for Business, Energy and Industrial Strategy*). Dette tilsvarer en økning i klimagassutslipp på 9,5 % fra 2022, hvor forbrenning av drivstoff medførte et klimagassutslipp på 155 tonn CO₂-ekvivalenter.

Innkjøpt drivstoff for kommunale kjøretøy i 2023 fordelt på kommunalsjefnivå kommer frem av tabell. Oppvekst og utdanning, Helse og familie og Samfunnsutvikling og tekniske tjenester er de kommunalsjefnivåene som har kommunale kjøretøy som det kjøpes inn drivstoff til.

Tabell 1. Innkjøpt drivstoff i 2023 fordelt på kommunalsjefnivå.

Drivstoffkjøp kommunale kjøretøy 2023		
Kommunalsjefnivå	Drifstofftype	Antall liter
Oppvekst og utdanning	Miles 95	1 926
	Miles Diesel	2 152
	MilesPLUS Diesel	482
	Totalt	4560
Helse og familie	Miles 95	34 009
	Miles Anleggsdiesel	394
	Miles Diesel	5 234
	MilesPLUS Diesel	107
	Totalt	39 744
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester	Miles 95	1 126
	Miles Anleggsdiesel	2 928
	Miles Diesel	24 383
	MilesPLUS Diesel	773
	Totalt	29 211

Energiforbruk kommunale bygg

Energiforbruk i kommunale bygg fordeles på fjernvarme og elektrisitet. Ørland kommunes samlede kjøpt av elektrisitet var 13,68 GWh i 2022 og 13,55 GWh i 2023. Endringen i innkjøpt elektrisitet fra 2022 til 2023 tilsvarer en reduksjon på 0,94 %. Ørland kommunes kjøp av fjernvarme var 4,87 GWh i 2022, og 4,75 GWh i 2023. Endringen i innkjøpt fjernvarme fra 2022 til 2023 tilsvarer en reduksjon på 2,38 %.

Fordelingen av energiforbruk på kommunale bygg i 2023 kommer frem av tabell. I tabellen er også samlet energiforbruk per bygningstypekategori vist, dette omfatter all fjernvarme og elektrisitet som er kjøpt for de ulike kategoriene. Bygningstypekategorien bo- og servicesenter omfatter blant annet kommunale boliger hvor elektrisitetsforbruket ikke er fordelt ennå. For å unngå feil sammenligningsgrunnlag er disse utelatt fra oversikten i sin helhet.

Tabell 2. Energiforbruk fordelt på kommunale bygg i 2023.

Energiforbruk kommunale bygg 2023					
Kommunalsjefområde	Bygningstype	Kvm BTA	Fjern-varme (GWh)	Elektrisitet (GWh)	Samlet energiforbruk (GWh)
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester/ Administrasjon	Annen lagerbygning		-	0,95	0,95
	Kontor- og administrasjonsbygning, rådhus		0,54	0,92	1,46
	Total	22 217	0,54	1,86	2,41
Oppvekst og utdanning	Barnehage		-	0,77	0,77
	Barneskole		1,10	1,65	2,75
	Ungdomsskole		0,33	0,46	0,80
	Total	29 787	1,43	2,88	4,32
Helse og familie	Bo- og servicesenter				
	Sykehjem		1,23	3,30	4,52
	Total	33 826	1,23	3,30	4,52
Kultur og idrett	Idrettshall		0,33	0,45	0,78
	Svømmehall		0,37	0,36	0,72
	Ishall		0,14	0,53	0,66
	Kulturhus		0,72	1,03	1,75
	Total	41 351	1,55	2,37	3,92
	Alle bygg total	127 181	4,75	10,41	15,16

Etikk

Etikk, er den delen av filosofien som undersøker hva som er rett og galt, og som setter normer og prinsipper for riktige handlinger og atferd. Etikk som begrep brukes om systematisk tenkning knyttet til hva som er rett og galt. Moral omhandler det gode, riktige og prisverdige handlinger og holdninger. Alle ledere og folkevalgte politikere i Ørland kommune har gjennom ord og handling stor innflytelse på kulturen og normene for atferd i organisasjonen. Det er ledernes ansvar å sørge for at de etiske retningslinjene er kjent og at det legges til rette for gjennomgang av de etiske retningslinjene og etisk refleksjon. Ørland kommune vedtok i juni 2021 etiske retningslinjer for ansatte og politikere. Systematisk etisk refleksjon er tatt i bruk i organisasjon og det skal minst en gang i året være en gjennomgang på personalmøte.

Internkontroll

Kommunelovens krav til Internkontroll og rapportering - § 25
Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen er ansvarlig for internkontrollen. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater for statlig styring minst én gang i året.

Kommunedirektørens arbeid med overordnet internkontroll

Kommunedirektøren er ansvarlig for den overordnede internkontrollen. Ansvar er videredelegert til kommunalsjefer og enhetsledere. Delegert ansvar for internkontrollarbeidet framgår av delegeringsreglement, lederavtaler og dokumentet «Ledelse og styring i Ørland kommune». Kommunedirektøren har beskrevet administrasjonens oppfølging av Internkontrollen gjennom styringsdokumentet «Internkontroll - kommunedirektørens krav», vedtatt med virkning fra august 2022.

Kommunedirektørens internkontrollsystem bygger på:

Kvalitetssystemet - interne rutiner, retningslinjer og sentrale styringsdokument

Alle ansatte skal finne dokumentasjon som hører til kvalitets- og internkontrollsystemet i «Ansattportal» og «Kvalitetssystem Ørland». «Kvalitetssystemet», er en felles digital plattform hvor styrende dokument, prosedyrer og reglement, skal være tilgjengelig fra pc, nettbrett eller mobil. Systemet er utviklet i et Fosen samarbeid med Indre Fosen, Åfjord og Osen kommuner. Alle overordnede styringsdokument er tilgjengelig i kvalitetssystemet. Av de viktigste kan nevnes:

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Organisasjonspolitikken
- Etiske retningslinjer
- Delegeringsreglementet
- Internkontroll – kommunedirektørens krav
- Finansreglement, Innkjøpsreglement og Økonomireglement
- Beredskapsplan med tiltakskort
- Arkivplan
- Retningslinjer for melding og behandling av avvik
- Retningslinjer for varsling og behandling av varslingsaker

Avvikssystem

Alle avvik skal meldes i felles avvikssystem (Compilo avvik). Avvik med konsekvens for pasient/bruker meldes både i avvikssystemet og i fagprogrammet for helse. Driftsmeldinger bygg meldes i Famacweb. Ifølge våre retningslinjer er avvik mangel på oppfyllelse av krav i forhold til:

- Ikke oppfylt krav i lov, forskrift og eksterne retningslinjer (myndighetskrav)
- Ikke oppfylt interne rutiner, prosedyrer, retningslinjer og evt. standarder
- Ikke oppfylt individuelle vedtak
- Skader, nesten uhell, uønskede hendelser og uakseptable forhold

I 2023 er det registrert 1002 meldte avvik i felles avvikssystem, hvor omtrent halvparten gjelder HMS-avvik og den andre halvparten gjelder avvik i tjenester. Det ble i 2022 meldt 630 avvik. Selv om det er en betydelig økning i meldte avvik siste år, mener vi at det fortsatt meldes for få avvik. Dette fordi det er stor variasjon i meldte avvik mellom sektorene og internt i sektorene. Avviksrapporteringen er på samme måte som den generelle internkontrollen ulikt implementert i organisasjonen. Det er særlig innenfor helse og familie, hvor 90 % avvikene er meldt i 2023, at systemet er aktivt i bruk.

Avvikshåndtering handler om å lære av feil og er ett av de viktigste og mest grunnleggende elementene i systematisk kvalitetsarbeid. Vi vil fortsette arbeidet med å implementere og motivere for økt bruk av avvikssystemet. Vi må også arbeide mer systematisk med bruk av avviksrapportene i kvalitetsutvikling av tjenestene.

Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)

Ifølge kommunedirektørens krav til internkontroll, skal vi ha risikobasert internkontroll. Risikovurderinger vil danne grunnlag for å tilpasse omfang og innretning på internkontrollen, og gjøre internkontrollarbeidet mer målrettet mot der risikoen og behovet er størst.

Ørland kommune gjennomfører ROS analyser på flere områder. Blant annet ved omorganisering av tjenester og innfasing av nye IKT-system og arbeidsprosesser. Nivået på dette er ulikt mellom sektorer/enheter, både i omfang og modenhet.

I 2023 var det første året at det var krav til at alle kommunens enheter om å gjennomføre ROS, blant annet på de mest risikoutsatte arbeidsprosessene.

Statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner 2023

Det er gjennomført to statlige tilsyn i 2023.

I 2023 har Arbeidstilsynet gjennomført to stedlige tilsyn på arbeidsmiljø; hjemmetjenesten Brekstad og Bjugn helsesenter. På begge tilsynene ble det pålegg på forhold som ikke er i samsvar med regelverket. På begge tilsyn ble det gitt pålegg om kartlegging, risikovurdering, opplæring, tiltak og plan i forhold til vold, trusler og uheldige belastninger. I hjemmetjenesten Brekstad gikk det også på kartlegging av faktorer i arbeidsmiljøet som kan gi risiko for muskel- og skjelettplager og psykiske plager hos arbeidstakerne, oversikt over gjennomførte tiltak og plan for tiltak som reduserer risiko. Det ble pålagt at bedriftshelsetjenesten skulle gi bistand til påleggsgjennomføring. På hjemmetjenesten Brekstad ble det også gitt pålegg på arbeidsplasser, arbeidslokaler og garderober. Begge tilsynene er fulgt opp og på Bjugn helsesenter er det gitt tilbakemelding fra Arbeidstilsynet om at påleggene er oppfylt. Arbeidstilsynet har også gitt tilbakemelding om at hjemmetjenesten Brekstad har oppfylt flere av påleggene, der det ikke er oppfylt er det gitt fristutsettelse.

I 2023 ble det gjennomført forvaltningsrevisjoner innen overordnet internkontroll og økonomisk sosialhjelp.

Det vises til vedtak fattet 16.03.2023 i kommunestyresak 23/032 Forvaltningsrevisjon av internkontrollen:

“Kontrollutvalget legger rapporten fram for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å;

- a. Arbeide videre med implementering av internkontrollen.
- b. Utarbeide rutiner for kommunens hovedprosesser, og gjøre disse tilgjengelig og kjent i organisasjonen.
- c. Sikre at rapportering til kommunestyret er i henhold til kommunelovens § 25-2.
- d. På overordnet nivå tydeliggjøre hvilke kontrollaktiviteter som skal gjennomføres og dokumenteres. Kommunedirektøren bør systematisere kontrollaktiviteter som en del av internkontrollen.
- e. Legge større systematikk i evalueringen av internkontroll. Dette vil være et betydelig grep for at arbeidet med internkontroll blir prioritert videre.

2. Kommunedirektøren bes rapportere til kontrollutvalget om oppfølgingen av rapporten innen 31. mars 2024.”

Det jobbes kontinuerlig med implementering av internkontrollen gjennom tilgjengeliggjøring av styringsdokumenter, retningslinjer, prosedyrer, rutiner og avvikshåndtering i kvalitetssystemet som alle ansatte har tilgang til. Det er i perioden mars 2023 – mars 2024 gjennomført lederutviklingsprogram for kommunedirektør, kommunalsjefer og enhetsledere. I programmet har det vært fokus på sentrale elementer i internkontrollen. Formålet med programmet har vært å øke samfunnsforståelsen, organisasjonsforståelsen, øke samhandlingen og utvikle bedre personlig lederskap. Lederutviklingsprogrammet har vært bygget på kommunens sentrale styringsdokument. Programmet har vært samlingsbasert for hele ledergruppen, i tillegg teamutvikling i kommunalsjefenes ledergrupper/strategisk ledergruppe og individuell lederveiledning. Gjennom lederavtaler med kommunalsjefer og enhetsledere, og LTV-grupper skal vi sikre implementering av internkontrollen. Ørland kommune har etablert LTV-grupper som er en partssammensatt gruppe som består av leder, tillitsvalgte og verneombud på overordnet nivå og på hver enhet/avdeling. LTV-gruppen er en utvidet ledergruppe og skal sørge for medvirkning fra alle ansatte. Det er utarbeidet en veileder som beskriver mål, roller, tema for møtene og samarbeid. Aktuelle tema er behov for opplæring, rapporterte avvik/tilbakemeldinger, systemer og arbeidsmiljø.

Det er utarbeidet dokument for Ørland kommunes krav til internkontroll som beskriver kommunens hovedprosesser som ligger i kvalitetssystemet. Kommunens hovedprosesser er innarbeidet i årshjulet i dokumentet Ledelse og styring i Ørland kommune og i lederavtalene. Det jobbes kontinuerlig med å revidere og skriftliggjøre rutiner for kommunens hovedprosesser, som for eksempel for økonomi og budsjettarbeid, ROS-analyser og avvikshåndtering. Kontrollaktivitetene fremgår av dokumentet Ledelse og styring i Ørland kommune og årshjulet. I tillegg er det kontrollaktiviteter gjennom møteaktivitet og datastøtte. Det skal gjennomføres ROS-analyser årlig på alle nivå for å avdekke hvor vi svikter eller har svakheter for å sette inn tiltak. Kommunens formaliserte rapportering på internkontroll er gjennom tertialrapporter og årsrapport til kommunestyret. Her inngår følgende kontrollaktiviteter: økonomirapportering, sykefraværsrapportering, avvikshåndtering, restansekontroll, statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner, I tillegg foregår det rapportering gjennom lederavtaler, ledersamtaler og medarbeidersamtaler.

Det vises til vedtak i kommunestyret 26.10.2023 sak 23/132 Forvaltningsrevisjon – økonomisk sosialhjelp.

Revisor har undersøkt to forhold: om saksbehandlingen er i samsvar med lovkrav og kommunens retningslinjer, og om kommunen ivaretar sitt ansvar som arbeidsgiver når det gjelder; tilstrekkelige personalressurser, tilstrekkelig opplæring og de ansattes sikkerhet. Revisor konkluderer med at saksbehandlingen av søknader om økonomisk sosialhjelp skjer i samsvar med lovkrav og kommunens retningslinjer, og at kommunen ivaretar sitt ansvar overfor de ansatte ved NAV-kontoret.

Bevilgningsoversikt drift (§ 5-4 1- ledd)

§ 5-4. Bevilgningsoversikt – drift					
Regnskap					
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-438 622	-441 243	-426 843	-416 089
Inntekts- og formueskatt		-316 864	-309 378	-308 378	-317 177
Eiendomsskatt		-9 705	-8 780	-8 780	-12 163
Andre generelle driftsinntekter		-57 511	-28 176	-19 671	-23 578
Sum generelle driftsinntekter		-832 099	-787 511	-763 672	-769 007
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		750 58	731 908	708 600	674 247
Avskrivninger	10	81 511	81 513	8	77 135
Sum netto driftsutgifter		832 099	813 421	708 608	751 382
Brutto driftsresultat		9 356	25 844	-55 064	-17 625
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-26 058	-20 800	-8 800	-17 244
Utbytter fra energiselskap		-17 664	-17 600	-18 000	-17 512
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter	12	89 050	95 135	80 135	50 418
Avdrag på lån	15	69 296	66 500	66 500	64 983
Netto finansutgifter		114 624	123 235	119 835	83 645
Motpost avskrivninger	10	-81 511	-81 513	0	-77 135
Netto driftsresultat		42 469	67 566	64 771	-11 115
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6	8 449	0	0	6 527
Bruk av bundne driftsfond	6	-18 039	-18 679	-25 583	-9 433
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0	14 021
Bruk av disposisjonsfond		-32 879	-48 887	-39 187	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-42 469	-67 566	-64 771	11 115
Framført til inndecking i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift (§ 5-4 2. ledd)

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift, Regnskap til fordeling pr. enhet					
	Noter	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Politiske styringsorganer		5 852	6 064	5 846	5 499
Kommunedirektør		2 333	2 626	2 454	2 096
Organisasjon og utvikling		35 395	36 351	34 488	31 668
Helse og omsorg		323 974	305 831	275 854	265 817
Oppvekst og utdanning		333 912	315 400	296 479	278 448
Kultur, NAV, overføring kirka		37 101	37 379	34 639	35 640
Selvkosttjenester		-23 995	-23 783	-24 970	-22 874
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester		90 829	99 348	82 676	82 254
Økonomiavdeling/diverse		6 159	8 123	7 565	24 727
Sum kostnader pr område		811 560	787 338	715 030	703 275
Eiendomsskatt takstering mm		436	500	500	764
Premieavvik	3	-62 439	-57 500	-8 500	-11 545
Tilskudd Fylkeskommunen					-3 780
Finans		1 030	1 570	1 570	514
Havbruksfond					-14 981
Sum		-60 973	-55 430	-6 430	-29 028
Sum bevilgninger drift netto		750 588	731 908	708 600	674 247

Økonomisk oversikt etter art (§ 5-6)

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift					
Regnskap					
Tall i 100 kroner	Noter	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
Rammetilskudd		-438 662	-441 243	-426 843	-416 089
Inntekt- og formueskatt		-316 864	-309 378	-308 378	-317 177
Eiendomsskatt		-9 705	-8 780	-8 780	-12 163
Andre skatteinntekter		0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-57 511	-28 176	-19 671	-38 558
Overføringer og tilskudd fra andre		-197 473	-102 924	-102 924	-161 299
Brukerbetaling		-44 793	-29 234	-29 234	-43 158
Salgs- og leieinntekter		-102 044	-111 104	-111 104	-105 199
Sum driftsinntekter		-1 167 052	-1 030 839	-1 006 934	-7 093 643
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	16	605 829	538 966	533 091	544 045
Sosiale utgifter	3	111 382	119 116	116 591	101 096
Kjøp av varer og tjenester	17	303 639	271 911	264 223	275 620
Overføringer og tilskudd fra andre		74 047	45 177	40 957	78 122
Avskrivninger	10	81 511	81 513	8	77 135
Sum driftsutgifter		1 176 408	1 056 683	951 870	1 076 018
Brutto driftsresultat		9 356	25 844	-55 064	-17 625
Finansinntekter/ Finansutgifter					
Renteinntekter		-26 058	-20 800	-8 800	-14 244
Utbytter		-17 664	-17 600	-18 000	-17 512
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
Renteutgifter	12	89 050	95 135	80 135	50 418
Avdrag på lån	15	69 296	66 500	66 500	64 983
Netto finansutgifter		114 624	123 235	119 835	83 645
Motpost avskrivninger	10	-81 511	-81 513	0	-77 135
Netto driftsresultat		42 469	67 566	64 771	-11 115
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	6	8 449	0	0	6 527
Bruk av bundne driftsfond	6	-18 039	-18 679	-25 583	-9 433
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-32 879	-48 887	-39 187	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-42 469	-67 566	-64 771	11 115
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Balanse

§ 5-8. Balanseregnskapet			
Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 31.12.2023	Regnskap 31.12.2022
A. Anleggsmidler		4 294 953	4 099 899
I. Varige driftsmidler		2 567 454	2 504 889
1.) Faste eiendommer og anlegg	10	2 502 901	2 440 391
2.) Utstyr, maskiner og transportmidler	10	64 553	64 498
II. Finansielle anleggsmidler		393 675	363 217
1.) Aksjer og andeler	5	138 407	135 887
2.) Utlån	13	255 268	227 330
I V. Pensjonsmidler	3	1 333 825	1 231 793
B. Omløpsmidler	2	451 886	481 432
I. Bankinnskudd og kontanter		165 497	261 671
II.) Finansielle omløpsmidler		1 251	1 196
1.) Sertifikater		1 251	1 196
III. Kortsiktige fordringer		285 138	218 564
1.) Kundefordringer		35 999	41 436
2.) Andre kortsiktige fordringer		88 173	78 601
3.) Premieavvik	3	160 966	98 527
Sum eiendeler		4 746 839	4 581 331
C. Egenkapital		-1 078 807	-1 067 435
I. Egenkapital drift		-170 330	-1 067 435
1.) Disposisjonsfond		-131 482	-164 361
2.) Bundne driftsfond	6	-38 847	-48 438
II. Egenkapital investering		-35 916	-38 707
1.) Ubundet investeringsfond		-3 593	-4 593
2.) Bundne investeringsfond	6	-35 939	-34 115
3.) Udekket beløp i investeringsregnskapet		3 616	0
III. Annen egenkapital		-35 916	-38 707
1.) Kapitalkonto	7	-871 754	-815 121
2.) Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		-807	-807
3.) Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-3 457 966	-3 323 379
I. Lån		-2 169 671	-2 105 835
1.) Gjeld til kredittinstitusjoner	14	-1 104 671	-1 195 835
2.) Obligasjonslån	14	-825 000	-640 000
3.) Sertifikatlån	14	-240 000	-270 000
II. Pensjonsforpliktelse	3	-1 288 295	-1 217 544
E. Kortsiktig gjeld	2	-210 066	-190 517
I. Kortsiktig gjeld		-210 066	-190 517
1.) Leverandørgjeld		-72 623	-57 038
2.) Annen kortsiktig gjeld		-137 444	-133 478
Sum egenkapital og gjeld		-4 746 839	-4 581 331
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		32 125	35 959
II. Andre memoriakonti		3 628	1 073
III. Motkonto for memoriakontiene		-35 753	-37 032

Investeringsregnskap (§ 5-5 første ledd)

§ 5-5. Bevilgningsoversikt – investering					
Regnskap					
Tall i 1000 kroner	Noter	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Investeringsutgifter					
Investeringer i varige driftsmidler	10	161 294	159 477	168 410	153 157
Tilskudd til andres investeringer		1 000	0	0	1 250
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	2 406	2 400	2 900	3 083
Utlån av egne midler		629	600	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	
Sum investeringsutgifter		165 329	162 477	171 310	157 490
Investeringsinntekter					
Kompensasjon for merverdiavgift		-16 688	-10 961	-1 400	-16 311
Tilskudd fra andre		-12 882	-19 627	0	6 005
Salg av varige driftsmidler		-23 293	-23 000	-5 000	-18 641
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		-1 716	-1 400	0	-1 316
Bruk av lån		-106 490	-106 490	-164 910	-134 356
Sum investeringsinntekter		-161 069	-161 478	-171 310	-164 619
Videreutlån					
Videreutlån	13	37 344	40 000	35 000	34 704
Bruk av lån til videreutlån	13	-37 344	-40 000	-35 000	-34 704
Avdrag på lån til videreutlån	13	6 868	8 000	8 000	7 983
Mottatte avdrag på videreutlån	13	-8 336	-8 000	-8 000	-8 771
Netto utgifter videreutlån		-1 468	0	0	-788
Overføring fra drift og netto avsetninger					
Overføring fra drift		0	0	0	
Avsetninger til bundne investeringsfond	6	1 824	0	0	813
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond		-1 000	-1 000	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	7 104
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		824	-1 000	0	7 917
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		3 616	0	0	0

Investeringsregnskap (§ 5-5 andre ledd)

§5-5. Bevilgningsoversikt investering, Investeringsregnskap til fordeling				
Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Netto investeringer til fordeling	165 330	162 477	171 310	157 489
Netto investeringsutgifter pr. prosjekt				
Trafikksikkerhetstiltak	0	100	100	110
Fergekai Dybfest og Tarva	757	850	0	2 135
Tomteteknisk arbeid boligområder Mebostad	4 449	6 000	0	5 652
Oppgradering Alf Nebbsgate	559	600	4 500	0
Bro og trafikksikkerhetstiltak Elveng				298
Sæterfjæra - gang og sykkelvei fra fylkesvei til lagunen	0	0	0	101
Bru Storfosna - Kråkvåg				52
Opparbeidelse gang- og sykkelveier i Brekstad sentrum				560
Avkjørsel Reksterberg				1 046
Eiendommer i rød sone	0	0	0	3 922
Renovering avløp	343	2 000	4 000	2 385
Utbedring kommunale veier	631	625	500	211
Utskifting gatelysarmaturer	0	100	200	0
Rehabilitering av hovedavløpsnett på Brekstad	11 922	11 100	0	23 593
Kloakkledning Ervika				1 627
Utbedring /nye gatelys	0	0	0	85
Tomtetekniske arbeider	0	0	0	1 162
Nytt avløpsnett Alf Nebbsgate	12	300	8 500	0
Porter hurtigbåt-terminal 2023	406	350	0	0
Kryss, veg og parkeringsløsninger på Brekstad	2 504	2 430	0	0
Ny barneskole Brekstad	3 076	3 100	0	163
2018 Nybygg Botngård ungdomsskole	0		0	136
Ny brannstasjon Brekstad				98
Ny brannstasjon Bjugn				170
Terminal Lufthavna				44
Utskifting fyrkjeler kommunale bygg	0	0	0	179
2018 Nybygg Kosmos barnehage	1 088	1 000	0	547
Ombygging scene Bjugnhallen	118	100	0	0
Utskifting lekeapparater Barnehager Bjugn (2018)				619
HMS Bygg	2 796	1 800	1 500	1 285
Oppgradering av lys Ørland kultursenter				314
Ombygging av dialysen ØMS				87
Uteområdet Dr Sauersvei 10				769
ØMS/Bjugn Helsesenter	1 306	700	0	0
2021 Rehabilitering basseng Ørlandshallen	3 304	3 250	0	13 577
Ørland ungdomsskole - tilpasning universell utforming (2022)	0	0	0	1 699
Oppgradering pasientrom Dr Sauers vei 24				930
Brannsikring nedre internat				527

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2023	Regulert budsjett 2023	Opprinnelig budsjett 2023	Regnskap 2022
Nye lys i Fosenhallen	1 740	1 580	0	94
Skatepark Botngård ungdomsskole	0		1 000	0
Tribuner Gryta	2 716	2 713	800	0
Nye LED-lys Ørland medisinske senter og Bjugn helsesenter	384	400	0	0
Avlastningsbolig barn og unge	3 348	3 000	0	0
Utbedring Ørland legekantor	0	1 000	0	0
Takbytte ØMS/Ørland sykehjem	1 573	1 400	0	1 146
Kjøkken oppvekst	180	0	0	0
Reservevannforsyning	0	0	36 360	0
Pumpestasjon Lerbern	512	520	0	2 228
Pumpestasjon Kotenget				4 180
Renovering vannledninger	14 600	14 480	15 000	7 885
Vannledning Oksvoll	28 950	31 400	27 000	12 639
Hovedledning Ørland				236
Vannledning Ervika	0	40	0	0
Rehabilitering VA-ledninger Brekstad				1 182
Vannanlegg i samarbeid med avløp				177
Sjøledning Risvika				95
Sjøledning Storfosna				1 699
Anskaffelse av biler (vann)				532
Nytt renseanlegg (vann)	4 114	5 200	15 000	1 979
Nytt låsesystem (vannanlegg)	1 152	1 750	1 750	0
Doblering vannledning Lysøysund	55	100	3 000	0
Utfylling av tomt kjøpesenter Bjugn	86	0	0	0
Skipsleia næringspark	368	2 500	0	1 635
Fremtidig fiskerihavn på 15 dda.	110	0	0	0
Bredbåndsutbygging	133	0	0	79
Brekstadbukta flyttestrømsprosjekt	10 582	4 000	28 000	1 038
Allmenningsskai Uthaug	48 778	45 000	15 000	14 473
Agresso - hovedprosjekt	369	0	0	69
IKT, digitalisering og teknologiske løsninger	2 121	3 500	2 500	3 276
Velferdsteknologi og varsling	279	300	0	0
Utstyr helse				2 122
Utredning nytt helsebygg	807	800	0	640
IKT oppvekst	2 814	3 400	2 700	2 979
Helseplattformen	0	0	0	26 989
Sykkelparkering				164
Prosjektstyrings-system	626	0	0	21
Ørland kirkegård (utvidelse i 2017/2018)	989	990	0	0
Egenkapitaltilskudd KLP/aksjekjøp	2 406	2 400	2 900	3 083
Overføring kirkelig fellesråd	1 000	1 000	1 000	1 250
Overtagelse lån Bjugn/Austerli hestesportsenter	629	600	0	0
Eiendomssalg	637	0	0	1 516
Netto for alle enheter	165 330	162 477	171 310	157 489

Oversikt etter § 5-9

Drift

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner Driftsregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Netto driftsresultat	-42 469	11 115
Sum budsjettdisposisjoner	59 186	28800
Årets budsjettavvik (mer- eller mindre forbruk før strykninger)	16 717	39915
Strykning av overføring til investering		
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond		
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk		
Strykning av bruk av disposisjonsfond	-16 717	-28 325
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0	11 590
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger		
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk		
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk		
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond		-11 590
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0

Investering

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner Investeringsregnskapet	Regnskap 2023	Regnskap 2022
1.) Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videre	-2792	-7104
2.) Sum budsjettdisposisjoner	-824	7104
3.) Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-3 616	0
4.) Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond		
5.) Strykning av overført fra drift		
6.) Strykninger av brukt lån		
7.) Strykning av bruk av ubundet investeringsfond		
8.) Udisponert beløp etter strykninger	-3 616	0
9.) Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond		
10.) Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-3616	0

Konsolidert regnskap

Økonomisk oversikt etter art

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift		
Regnskap konsolidert		
Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
Driftsinntekter		
Rammetilskudd	-438 662	-416 089
Inntekts- og formuesskatt	-316 864	-317 177
Eiendomsskatt	-9 705	-12 163
Andre skatteinntekter	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-57 511	-38 558
Overføringer og tilskudd fra andre	-209 489	-175 138
Brukerbetalinger	-47 798	-46 251
Salgs- og leieinntekter	-112 712	-115 731
Sum driftsinntekter	-1 192 742	-1 121 107
Driftsutgifter		
Lønnsutgifter	630 931	566 897
Sosiale utgifter	116 331	106 107
Kjøp av varer og tjenester	315 139	288 669
Overføringer og tilskudd til andre	61 398	63 978
Avskrivninger	82 801	78 258
Sum driftsutgifter	1 206 600	1 103 909
Brutto driftsresultat	13 858	-17 198
Finansinntekter/Finansutgifter		
Renteinntekter	-26 219	-14 340
Utbytter	-17 664	-17 512
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0
Renteutgifter	89 052	50 417
Avdrag på lån	69 296	64 983
Netto finansutgifter	114 465	83 548
Motpost avskrivninger	-82 801	-78 258
Netto driftsresultat	45 523	-11 908
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:		
Overføring til investering	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	8 690	8 496
Bruk av bundne driftsfond	-20 686	-10 526
Avsetninger til disposisjonsfond	124	14 075
Bruk av disposisjonsfond	-33 651	-137
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-45 523	11 908
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0
Kontrollsum konto 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0

Bevilgningsoversikt investering

§ 5-5. Bevilgningsoversikt – investering

Regnskap - Konsolidert		
Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
Investeringsutgifter		
Investeringer i varige driftsmidler	166 948	153 822
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 250
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 450	3 119
Utlån av egne midler	629	0
Avdrag på lån	0	7 983
Sum investeringsutgifter	171 027	166 174
Investeringsinntekter		
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 437	-16 385
Tilskudd fra andre	-15 155	4 989
Salg av varige driftsmidler	-22 817	-18 641
Salg av finansielle anleggsmidler	-50	0
Utdeling fra selskaper	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 716	-1 316
Bruk av lån	-106 490	-134 356
Sum investeringsinntekter	-163 665	-165 709
Videreutlån		
Videreutlån	37 344	34 704
Bruk av lån til videreutlån	-37 344	-34 704
Avdrag på lån til videreutlån	6 868	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-8 336	-8 771
Netto utgifter videreutlån	-1 468	-8 771
Overføring fra drift og netto avsetninger		
Overføring fra drift	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 824	1 544
Bruk av bundne investeringsfond	-1 094	-870
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	-5
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 040	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	7 747
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 310	8 416
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	4 585	110
Kontrollsum konto 980 Regnskapsmessig merforbruk	-4 585	0
Overføring til fordeling (§5-5, andre ledd)		
Inntekter til fordeling	476	0
Utgifter til fordeling	171 027	0
Sum til fordeling (netto)	171 504	0

Balanse

§ 5-8. Balanseregnskapet konsolidert		
Tall i 1000 kroner	Konsolidert regnskap 2023	Konsolidert regnskap 2022
A. Anleggsmidler	4 362 915	4 159 952
I. Varige driftsmidler	2 607 726	2 541 040
1. Faste eiendommer og anlegg	2 541 942	2 476 045
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	65 784	64 995
II. Finansielle anleggsmidler	393 968	363 467
1. Aksjer og andeler	138 700	136 137
2. Obligasjoner	0	0
3. Utlån	255 268	227 330

III.	Immaterielle eiendeler	0	0
IV.	Pensjonsmidler	1 361 221	1 255 445
B.	Omløpsmidler	468 352	506 126
I.	Bankinnskudd og kontanter	173 673	273 684
II.	Finansielle omløpsmidler	1 251	1 196
1.	Aksjer og andeler	0	0
2.	Obligasjoner	0	0
3.	Sertifikater	1 251	1 196
4.	Derivater	0	0
III.	Kortsiktige fordringer	293 428	231 245
1.	Kundefordringer	39 642	50 955
2.	Andre kortsiktige fordringer	90 481	80 537
3.	Premieavvik	163 305	99 753
Sum eiendeler		4 831 268	4 666 078
C.	Egenkapital	-1 133 813	-1 123 446
I.	Egenkapital drift	-176 580	-224 689
1.	Disposisjonsfond	-131 983	-165 510
2.	Budne driftsfond	-44 597	-59 331
3.	Merforbruk i driftsregnskapet	0	153
II.	Egenkapital investering	-40 503	-43 660
1.	Ubundet investeringsfond	-7 615	-9 655
2.	Bundne investeringsfond	-37 583	-34 115
3.	Udekket beløp i investeringsregnskapet	4 695	110
III.	Annen egenkapital	-916 729	-855 098
1.	Kapitalkonto	-915 922	-854 291
2.	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-807	-807
3.	Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
D.	Langsiktig gjeld	-3 481 534	-3 344 188
I.	Lån	-2 169 671	-2 105 835
1.	Gjeld til kredittinstitusjoner	-1 344 671	-1 195 835
2.	Obligasjonslån	-825 000	-640 000
3.	Sertifikatlån	0	-270 000
II.	Pensjonsforpliktelse	-1 311 863	-1 238 353
E.	Kortsiktig gjeld	-215 921	-198 444
I.	Kortsiktig gjeld	-215 921	-198 444
1.	Leverandørgjeld	-73 562	-57 948
2.	Likviditetslån	0	0
3.	Derivater	0	0
4.	Annen kortsiktig gjeld	-142 360	-140 496
5.	Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld		-4 831 268	-4 666 078
F.	Memoriakonti	0	0
I.	Ubrukte lånemidler	32 125	35 959
II.	Andre memoriakonti	3 628	1 073
III.	Motkonto for memoriakontiene	-35 753	-37 033
Kontrollsum balanse		0	0

Noter

Note 1 Regnskapsregler og vurderinger

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og bruken av disse. Inntektene og utgiftene skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og utbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal framgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke. Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Note 2 Arbeidskapitalen

Balansen	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	451 885	488 359	-36 474
Kortsiktig gjeld	210 067	197 444	12 623
Arbeidskapital	241 818	290 915	-49 097

Drifts og investeringsregnskapet (bevilgningsoversikter)	
	2023
Netto driftsresultat	-42 469
Netto utgifter/inntekter i investering	2 792
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon -)	-3 836
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-49 097
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	0

Note 3 Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	KLP 2023	KLP 2022
Innestående på premiefond 01.01.	52 567	52 377
Tilført premiefondet i løpet av året	7 408	23 269
Bruk av premiefondet i løpet av året	7 592	23 080
Innestående på premiefond 31.12.	52 382	52 567

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2023 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 56 380 957 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,48 %	2,48 %

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		KLP 2023	SPK 2023	Sum 2023	KLP 2022	SPK 2022	SUM 2021
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	49 795	6 196	55 991	45 008	6 168	51 176
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	41 713	2 372	44 085	33 906	2 039	35 945
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-48 091	-1 534	-49 625	-39 875	-1 144	-41 019
	Administrasjonskostnad	2 460	243	2 704	2 369	221	2 590
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl adm)	45 877	7 278	53 155	41 407	7 285	48 693
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl adm. Kostnader)	117 487	10 064	127 551	67 524	7 260	74 784
C	Årets premieavvik (B-A)	71 610	2 786	74 396	26 117	-25	26 092
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2023	2023	2023	2022	2022	2022
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm. Kostnader)	117 487	10 064	127 551	67 524	7 260	74 784
C	Årets premieavvik	-71 610	-2 786	-74 396	-26 117	25	-26 092
D	Amortisering av digligere års premieavvik	18 181	-166	18 015	15 885	-216	15 668
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	64 058	7 112	71 170	57 292	7 069	64 361
G	Pensjonstrekk ansatte	8 497	1 714	10 211	7 047	1 461	8 508
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	55 561	5 398	60 959	50 246	5 608	55 853
Akkumulert premieavvik		2023	2023	2023	2022	2022	2022
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	88 976	390	89 366	78 744	199	78 942
	Årets premieavvik	71 610	2 786	74 396	26 117	-25	26 032
	Sum amortisert premieavvik dette året	-18 181	166	-18 015	-15 885	216	-15 668
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	142 405	3 342	145 747	88 976	390	89 366
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	14 869	351	15 219	33	9 161	
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	157 274	3 693	160 966	98 104	423	98 527
Permisjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2023	2023	2023	2022	2022	2022
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01	1 141 366	76 178	1 217 544	1 078 953	73 736	1 152 688
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	24 968	-8 412	16 556	28 966	-5 765	23 200
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)						
	Årets pensjonsopptjening	49 795	6 196	55 991	45 008	6 168	51 176
	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	41 713	2 372	44 085	33 906	2 039	35 945
	Utbetalinger	-48 645		-48 645	-45 466		-45 466
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12	1 209 197	76 334	1 285 532	1 141 366	76 178	1 217 544
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01	1 189 007	42 786	1 231 793	1 121 635	46 35	1 168 170
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-19 921	-3 875	-23 796	7 808	-11 931	-4 124
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)						
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm)	117 487	10 064	127 551	67 524	7 260	74 784
	Administrasjonskostnad/ rentegaranti	-2 460	-243	-2 704	-2 369	-221	-2 590
	Utbetalinger	-48 645	0	-48 645	-45 466	0	-45 466
	Forventet avkastning	48 091	1 534	49 625	39 875	1 144	41 019

Brutto pensjonsmidler pr. 31.12	1 283 559	50 266	1 333 825	1 189 007	42 786	1 231 793
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12	-74 362	26 069	-48 293	-47 641	33 392	-14 249
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse		-2 763	-2 763			
	01.01.2023 KLP		01.01.2022 KLP			
Antall aktive		1036		1008		
Antall oppsatte		1147		1077		
Antall pensjoner		757		709		
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive		390 344		370 257		
Gj.snittlig alder, aktive		41,85		42,89		
Gj.snittlig tjenestetid, aktive		9,54		9,95		

Note 4 Kommunens garantiansvar pr 31/12-2023

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12.2023	Tillegg for renter	Godkjenning	Utløper
SAVA AS	Eiendom	Selvskyldner	7 200 000	1 584 000	-	Godkjent	15.01.2029

Note 5 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Bokført verdi	Eierandel
Fosen Helse IKS	366 667	33,33 %
Revisjon Midt-Norge SA	90 000	-
Stiftelsen Halten NDM	100 000	-
Egenkapitalinnskudd KLP	36 815 326	-
Fosen Kornsilø SA	872	-
Biblioteksentralen SA	904	-
Waade Eiendom AS	4 000 000	100 %
Kopparn Utvikling AS	50 001	100 %
Sava Holding AS	1 200 000	100 %
TrønderEnergi AS	10 808 326	7,03 %
TrønderEnergi AS - aksjeklasse C	63 000 000	-
Aksjer i Trønder Energi Vekst Holding AS	113 043	3,77 %
Fosenkraft AS	20 080 000	80 %
Fosenbrua AS	1 448 400	10,82 %
Konsek Trøndelag IKS	100 000	4,00 %
Helseplattformen AS	58 058	-
Brekstad Gjestebygge AS	150 000	20 %
O! Trøndersk mat og drikke AS	20 000	0,87 %
Trøndelag Reiseliv AS	5 000	-
Sum	138 406 597	
Eierandel i interkommunale selskaper (IKS) uten innbetalt kapitalinnskudd:		
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS		2,78 %
Midt-Norge 110-sentral IKS		2,19 %
Fosen Renovasjon IKS		41,80 %
Fosen brann- og redningstjeneste IKS		60,00 %

Note 6 Fond

Bunde fond-formål	Bokført verdi 01.01	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12
Bundne driftsfond				
Selvkostfond	21 033	24	6 343	14 714
Øvrig bundne fond	27 407	8 425	11 696	24 136
Sum	48 440	8449	18 039	38 850
Bundne investeringsfond				
Ekstraord.avdrag form.lån	28 345	1 774		90 119
Øvrig bundne investeringsfond	5 770	50		5 820
Sum	34 115	1824	0	35 939

Note 7 Kapitalkontoen

Kapitalkontoen i kommuneregnskapet benyttes til å utligne virkninger av transaksjoner i bevilgningsregnskapet som ikke påvirker egenkapitalen, det vil si endringer i anleggsmidler og gjeld. Saldo på kapitalkonto viser størrelsen på den delen av anleggsmidlene som ikke er finansiert med gjeld.

Balansen	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	4 294 954	4 099 899	195 055
Langsiktig gjeld	3 457 966	3 323 379	134 587
Endring ubrukte lånemidler	32 125	35 959	-3 834
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Netto endring	869 113	812 479	56 634

Note 8 Medarbeidere

De tall som presenteres er hentet fra rapport over ansatte med fastlønn i lønnsystemet. Det omfatter fast ansatte, ansatte i lønnet foreldrepermisjon, lærlinger, langtidsvikarer og prosjektmedarbeidere. Oversikten omfatter ikke ansatte i andre selskap (IKS) eller foretak (Roret). De fleste av kommunens ansatte arbeider i helse og familie og oppvekst og utdanning. Til sammen har disse 2 sektorene nærmere 80 % av kommunens ansatte.

82 % av de ansatte er kvinner. Størst kvinneandel er det i helse og familie og barnehagene.

Ledergruppen i Ørland kommune består av kommunedirektøren med sine 5 kommunalsjefer, 28 enhetsledere som rapporterer direkte til en av kommunalsjefene.

Årsverk	2022	2023
Antall årsverk	799	871
Antall ansatte	931	1004
Antall kvinner	767	826
% andel kvinner	82%	82%
Antall menn	164	178
% andel menn	18%	18%
Antall kvinner ledende stillinger	22	21
% andel kvinner i ledende stillinger	65%	62%
Antall menn i ledende stillinger	12	13
% andel menn i ledende stillinger	35%	38%
Med ledende stillinger menes kommunedirektør, 5 kommunalsjefer og 28 enhetsledere direkte underlagt kommunalsjef.		
Fordeling heltid/deltid	2022	2023
Antall deltidsstillinger	330	317
Antall ansatte i deltidsstillinger	330	317
Antall kvinner i deltidsstillinger	286	282
% andel kvinner i deltidsstillinger	37%	34%
Antall menn i deltidsstillinger	44	35
% andel menn i deltidsstillinger	27%	20%
Med deltidsstilling regnes stilling under 95%. Tallet angir ikke hvor stor del som er ufrivillig deltid.		

Heltid/Deltid

31,5 % av de ansatte arbeider i deltidsstillinger. Tilsvarende tall fra 2021 var 42 %. Med deltidsstilling menes stilling som er under 95 % stillingsstørrelse.

Av de 317 ansatte med stilling under 95 % stilling, arbeider 62 % av de deltidsansatte i helse og familie. En del er frivillig deltid på grunn av gradert alders- eller uførepensjon, ønske om mer tid til familie, arbeid i kombinasjon med utdanning og pensjonister med pensjonistlønn. Vi har ikke kartlagt hvor mange av deltidsstillingene som er ufrivillig deltid. Gjennomsnittlig stillingsprosent hos kvinner siste 4 år:

- 2023: 86,05 %
- 2022: 85,82 %
- 2021: 82,31 %
- 2020: 80 %

Ørland kommune har i 2023 arbeidet systematisk med heltidskultur. Ledere, tillitsvalgte og verneombud i turnusavdelingene har deltatt i opplæring og veiledning i bruk av tjenestestyrt bemanningsplaner. En bevisst rekrutterings strategi og utlysningspraksis, samt at vi har arbeidet noe med oppgavedeling i enkelte avdelinger, har ført til at andelen heltid er økende.

Med økt kompetanse og forståelse i å bruke ulike verktøy har vi sett et gap mellom planlagt bemanning og faktisk benyttet bemanning. Over en treårsperiode ser vi at behovet for bemanning er større enn hva vi har planlagt for. Dette har gitt et lite handlingsrom til å øke opp fra deltidsstillinger til hele stillinger.

Høsten 2023 søkte vi om tilskudd til forsøksprosjekt i regi av Arbeids- og inkluderingsdepartementet for å øke kommunens heltidsandel. Dette er et prosjekt som følges opp med følgeforskning (Moland) over tre år.

Arbeidet med heltidskultur er fortsatt et viktig innsatsområde for å utvikle kvalitet i tjenestene, planlegge for bærekraftig bemanning/tjeneste og ikke minst framstå som attraktiv på arbeidsmarkedet.

Rekruttering og kompetanse

Ved ledighet i stilling rekrutteres nye ansatte til de alle fleste stillinger gjennom vårt rekrutteringssystem Webcruiter. Alle ledige stillinger blir også publisert på kommunens hjemmeside og Facebookside, publisert hos NAV og i jobbkarusellen hos Adresseavisen /inkludiv flere lokalaviser. Ved enkelte stillinger brukes også rekrutteringsbyrå, ulike fagtidsskrift, Finn.no og lignende. I tillegg mottar vi noen jobbhenvendelser som åpne søknader og ledere/enheter kontaktes direkte fra jobbsøkere.

Ørland kommune, som resten av kommune Norge, har store utfordringer med å rekruttere ansatte med riktig kompetanse. Kommunen har over tid opplevd rekrutteringsutfordringer i enkelte yrker som ingeniører, leger, jordmor og sykepleiere. I de siste to årene har vi også opplevd at det kan være svært få eller ingen søkere med riktig kompetanse til andre stillinger, så vel fagarbeiderstillinger som høyskolestillinger. I dokumentet «Rekrutteringsstrategi – Ørland kommune», framlagt for kommunestyret juni 2023, ble det vist til følgende vakanser våren 2023:

Vakanse i stillinger juni 2023 – helse og familie:

Kompetanse	Vakante årsverk
Sykepleier / vernepleier	22
Fagarbeider	32
Leger	3,4
Helsesykepleiere	2
3 årig helseutdanning (sosionom, barnevernsped)	3
Totalt mangler	62,4 årsverk

Vakanse i stillinger – oppvekst og utdanning

Oppvekst har ut fra det vi vet i dag 11 vakanser fra august 2023. Stillingene er innenfor teamleder, barnehagelærer, spesialpedagog i skole og barnehage, kontaktlærer og fagarbeider.

Erfaringen viser at vi vil i løpet av skole-/barnehageåret ha behov for flere stillinger, og tidsrommet januar til april bruker å være utfordrende. Løpende opptak i barnehage er en av årsakene, samt permisjoner og sykefravær.

Vi ser en økende tendens der det er flere utlysninger hvor vi ikke får søkere. Dette gjenspiller seg i hele spekteret fra assistenter til høyskoleyrker.

På grunn av større etterspørsel etter tjenester innen helse, barnehager, kvalifiseringsenheten og skoler er antall årsverk økt de siste to år. Noe som igjen har påvirket vårt rekrutteringsbehov. I forbindelse med kommunestyrets budsjettbehandling, ble det i 2022 fattet vedtak i kommunestyret, jfr. følgende utdrag fra vedtaket:

Kommunestyret bevilger kr 500.000,- i budsjettet for 2023 til et prosjekt som skal dokumentere de utfordringer vi har med å rekruttere kritisk personell, både i helse og andre enheter, til vår kommune og hvordan vår kommune skal lykkes i konkurransen med andre kommuner. Prosjektet skal ende opp med en tiltaksbeskrivelse/handlingsplan. Kommunedirektøren skal fremlegge en prosjektplan til behandling i kommunestyret innen 1.mars 2023.»

«Rekrutteringsstrategi – Ørland kommune» ble vedtatt av kommunestyret juni 2023. I henhold til det vedtatte strategidokumentet skal det i årene framover arbeides med følgende tema:

Læringsordningen

De siste to årene har vi sett en dramatisk nedgang i antall søkere til læreplasser. I 2023 lyste vi ut etter lærlinger i 5 lærefag, der vi ønsket lærlinger til lærefagene byggdrift, ernæringskøkk, barne- og ungdomsarbeider, helsefagarbeider og service- og administrasjonsfaget.

Ved fristens utløp hadde vi totalt fått 7 søknader. 2 av de som fikk tilbud om læreplass takket av ulike årsaker nei til læreplass og vi satt igjen med 5 kandidater til å bekle ca. 10 læreplasser. Dette er bekymringsverdig.

En annen tendens vi har sett de to siste år, er at noen lærlinger har ulike utfordringer som fører til at de ikke kan gjennomføre læretiden som normalt løp på 2 år. For å gjennomføre læretiden og avslutte med et fagbrev, kreves det ekstra tilrettelegging, kompetente veiledere og en arbeidsplass som har fokus på at vi både er en lærebedrift og en arbeidsplass for den enkelte lærling.

Vi ser behov for å gi veilederne mer kompetanse, slik at de bedre kan støtte den enkeltes lærling under læretiden. Ved årsskifte har vi totalt 11 lærlinger, som er fordelt på følgende fag:

- 2 lærlinger ernæringskøkk
- 7 lærlinger helsefagarbeider
- 2 lærlinger i barne- og ungdomsarbeider

6 av lærlingene avslutter læretiden og avlegger fagprøve i sitt opplærings fag i tiden mai – september 2024.

Målet for kommunen er å ha 2 lærlinger pr. 1000 innbygger, dvs. 20 lærlinger. Ørland kommune er medlem i Fosen opplæringskontor som har faglig oppfølging av læringsordninga. For å nå målet

om 20 lærlinger bør vi tilstrebe å ansette 15 lærlinger i løpet av 2024. Det er spesielt innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget vi bør satse på lærlinger, da det i disse to yrkene er store rekrutteringsutfordringer. Det bør vurderes om vi skal gå for å rekruttere lærlinger ved å garantere for fast jobb i 100 prosent stilling etter bestått fagprøve.

Intern kompetanseheving – fra assistent til fagarbeider

Som en konsekvens av arbeidet med tjenestestyrte bemanningsplaner og få søkere på ordinære læreplasser, ble vi bevisst at vi hadde en stor andel assistenter uten formell utdanning som var ansatt i helsesektoren. Dette er ansatte som er godt etablert i kommunen og gjør en god og viktig jobb.

For å øke deres kompetanse til autorisert helsepersonell ble det derfor igangsatt et internt kompetansemobiliserings tiltak «fra Assistent til Helsefagarbeider», hvor 26 ansatte startet et teoretisk kursopplegg med mål om å gå opp til fagprøve i helsearbeiderfaget. Resultatet av dette vil vi se allerede i løpet av 2024 hvor vi vil få flere nye helsefagarbeidere gjennom dette tiltaket.

Tillitsvalgte

I Ørland kommune er det tillitsvalgte i 9 ulike arbeidstakerorganisasjoner.

Arbeidstakerorganisasjonenes størrelse varierer fra over 450 medlemmer til ett medlem. Fire hovedtillitsvalgte er frikjøpt i fra 20 % til 100 % stilling. Samarbeidet med de tillitsvalgte utøves på flere nivå; både gjennom representasjon på sentralt nivå (fire medlemmer i arbeidsmiljøutvalget og fire medlemmer i administrasjonsutvalget) og i drøfting av konkrete saker på enhetsnivå (LTV grupper) og på kommunalsjef/kommunedirektørnivå. I 2020 ble partssamarbeidet styrket gjennom etablering av lokale samarbeidsutvalg på alle enheter. Totalt 30 LTV utvalg er etablert. Kommunedirektøren og kommunalsjef for organisasjon og utvikling har jevnlig møter med kommunens hovedtillitsvalgte.

Oversikt over arbeidstakerorganisasjoner med lokale hovedtillitsvalgte:

Organisasjon	Hovedtillitsvalgt
Fagforbundet	Ann-Berit Nervik / Stian B Ring
Utdanningsforbundet	May Janne Winsjansen
NITO	Mari Sørli
Norsk sykepleierforbund	Silje H Hernes
Naturviterne	Astrid Rømme
Delta	Kirsten Aune
Fysioterapiforbundet og Ergoterapiforbundet – felles HTV.	Camilla W Reberg
Creo	Bård Fosshaug
Skolelederforbundet	Odd Erik Røstad
Den norske lægeförening	Runar Øksenvåg / Maris Kalling

Tabell 4: Tillitsvalgte 31.12.23

Likestillings- og diskrimineringsloven § 26

Alle arbeidsgivere skal, innenfor sin virksomhet, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene, og søke å hindre

trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv.

I alle offentlige virksomheter, uavhengig av størrelse, og i private virksomheter som jevnlig sysselsetter mer enn 50 ansatte, skal arbeidsgiver innenfor sin virksomhet

- a) undersøke om det finnes risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling, herunder annethvert år kartlegge lønnsforhold fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid,
- b) analysere årsakene til identifiserte risikoer
- c) iverksette tiltak som er egnet til å motvirke diskriminering, og bidra til økt likestilling og mangfold i virksomheten og
- d) vurdere resultater av arbeidet etter bokstav a til c.

Ørland kommune har fokusert på dette teamet i kommunens etsiske retningslinjer. Se avsnittet «Om krenkelser og uønsket atferd». Ørland kommune har ikke gjennomført risikoanalyse iht. § 26.

Note 9 Fraværsstatistikk

Sykefravær totalt for Ørland kommune

På grunn av manglende tall fra nytt ERP system legges det frem tall fra NAV som viser det totale legemeldte fraværet i 2023, og i 2022. Totalt legemeldt fravær i 2022: 10%, og i 2023: 8,7%. Det som må bemerkes her er at dette er kun legemeldt fravær, korttidsfravær er ikke medberegnet og derfor er tallet noe høyere. Ørland kommune har ut fra tallene fra NAV redusert sitt legemeldte fravær med 1,3% det siste året.

Det er i år som i fjor meldt om høyt arbeidspress ute i sektorene og flere enheter har store utfordringer med å ha tilstrekkelig bemanning og rekruttering til vakante stillinger. Dette har som forutsett vært en av de største utfordringene kommunen har hatt.

På grunn av lav bemanning og liten tilgang på vikarer har ledere blitt nødt til å bruke mye tid på å skaffe nok personal, samt at flere har måttet gå inn i driften. Dette har gitt lite tid eller rom for å jobbe med nærversarbeid og på flere plasser har dette fokuset måttet vike for å holde driften i gang.

Dette har nok vært en medvirkende årsak til at sykefraværet ikke har gått ned.

Både NAV og ledere har meldt om et høyere antall av sykmeldte med diagnosen utbrenthet, hvor det har vært lantidssykmeldinger og liten til ingen tilstedeværelse på jobb. Det er en utfordrende gruppe å få tilbake i arbeid og NAV melder om at det er ikke et eget «helseapparat» med behandling som står klart til denne gruppen. Det er derfor også en utfordring for legene å finne riktig behandling.

I en kommune jobber vi med mennesker og skal yte service til pasienter, elever og brukere. Ifølge forskning vil opplevelsen av rollekonflikt som innebærer at man mottar motstridene krav og forventinger til eget arbeid øke risikoen for sykefravær. Lavere kontroll på arbeidsintensitet og liten kontroll på beslutninger som tas vil også være en faktor som påvirker fraværet. Dette er sammenlignbart med det som meldes ute i organisasjonen.

Høsten 2022 ble det gjennomført 10-faktor undersøkelse og det har vært jobbet med etterarbeid ute i enhetene og avdelingene våren og høsten 2023. Det er varierende hvor omfattende etterarbeidet har vært på de ulike enhetene og avdelingene, men alle har gjennomført to personalmøter med temaet 10-faktor og har gått gjennom resultatene.

Det ble i juni 2023 gjennomført en dag med LTV gruppene med temaet: Fagdag om arbeidsmiljø og nærværarbeid – hvordan utvikle «sunne» arbeidsmiljø. Nærmere 120 ledere, tillitsvalgte og verneombud deltok på denne dagen. Vi fikk presentert forskning fra STAMI v/Elisabeth Goffeng og SINTEF v/Lisbet Øyum.

Nærværarbeidet er et kontinuerlig arbeid og fokus på emosjonelt arbeid vil fortsatt være en viktig faktor ved reduksjon av sykefravær. Ut ifra forskning er emosjonelt arbeid en av faktorene vi kan påvirke for å redusere sykefravær. Det skal fortsatt jobbes med HMS arbeidet ute på enheter og avdelinger, og det skal utarbeides lokale HMS planer.

Det har også vært fokus på vold og trusler og omfanget av dette i kommunen. Vold og trusler skal meldes i kommunens avvikssystem, men her er det nok en underrapportering av hendelser og da spesielt fra områdene Oppvekst og Samfunnsutvikling og tekniske tjenester. Opplevelsen av vold og trusler er alvorlig og vil i høyeste grad påvirke sykefravær. Det vil i 2024 jobbes med ytterligere tiltak for å forebygge vold og trusler.

Korttidsfravær:

På grunn av manglete tall, kan det ikke legges ut en konkret rapport av korttidsfraværet per dagens dato. Det er forventet at korttidsfraværet har kunnet steget noe da det i 2022 ble åpnet for egenmeldt fravær. I et sykefraværsperspektiv er det en mer ønsket utvikling i sykefraværet med økt korttidsfravær og redusert langtidsfravær.

Det vi vet er at det var mye influensa, korona og omgangssyke tiden før jul og inn i nyåret, som ga økt fravær i hele kommunen.

Sykefravær i enhetene:

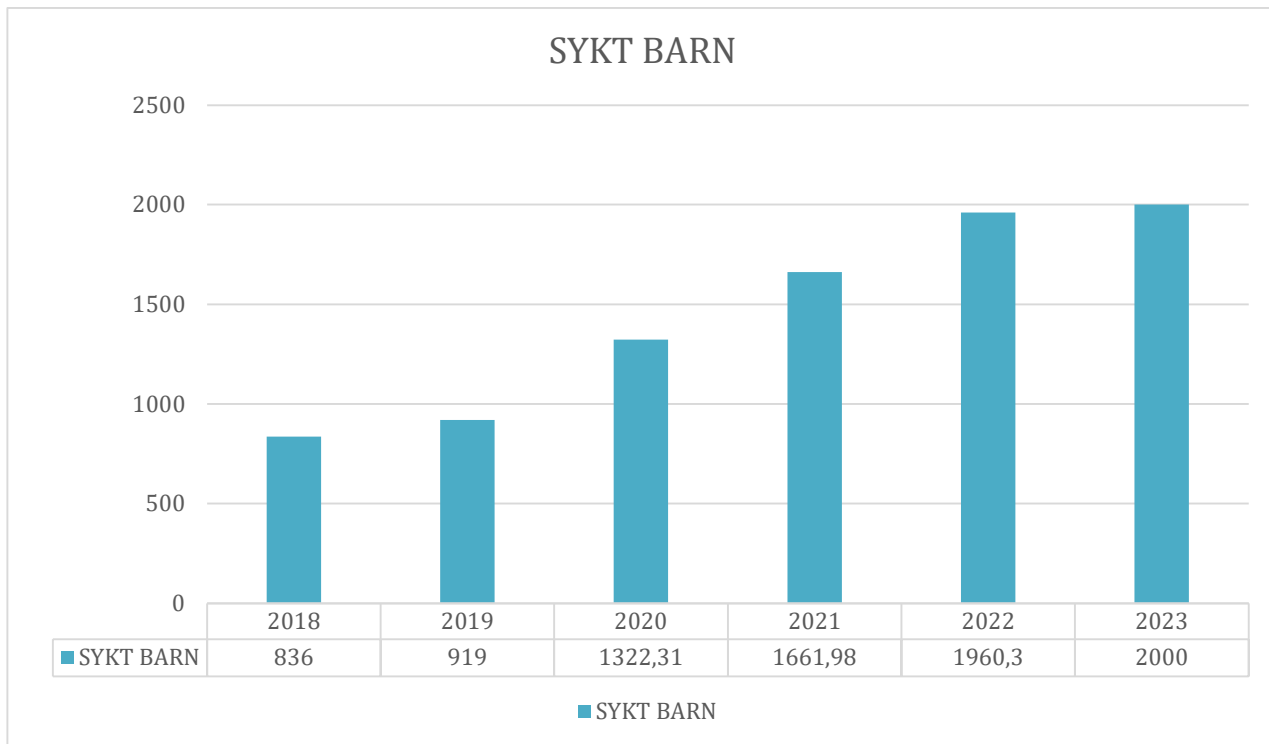
De største utfordringene enhetene og avdelingene melder om, er den høye slitasjen de har på ansatte. På grunn av fravær, lite til ingen tilgang på vikarer og få til ingen personer ved rekruttering fører til at ansatte jobber mye overtid og dekker opp for mangelen for bemanning. Dette har ført flere enheter og avdelinger inn en «ond sirkel» hvor de ikke klarer å få ned fraværet. Det meldes ikke mye om dårlig arbeidsmiljø og konflikter som årsak ved sykefravær, det meldes om utbrenthet og andre fysiske årsaker ved fravær. Spesielt Helse og Oppvekst har meldt om dette utfordringsbildet.

Fravær ved sykt barn/ barnepasser 2018 – 2022

Antallet omsorgsdager fortsetter å øke også 2023 og har nå steget til 2000 dagsverk.

De midlertidige reglene for korona ble tatt bort i 2022 og er ikke årsaken til at tallet fortsetter å øke.

Omsorgsdager er en lovfestet permisjon ansatte har etter AML §12-9; når de pleier et sykt barn, uavhengig om de fyller vilkårene for omsorgspenger. Det betyr at du har rett til permisjon fra jobben, men den kan være ulønnet hvis du ikke har opptjent deg rett til omsorgspenger. Kravet til lønnet permisjon er å ha vært i jobb i minst 4 uker. Det er derfor få tiltak for å unngå syke barn dager, men det som kan snakkes mer om er trenden med at det er kvinner som tar ut sykt barn fremfor menn. Hvis menn har tatt ut sykt barn på lik linje med kvinner, kunne dette tallet ha vært redusert i kommunal sektor, da det er flest kvinner som er tilsatt.

Note 10 Anleggsmidler

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Helse- plattformen	Brannbiler, teknisk anlegg	Boliger, skolger, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Anskaffelseskost 01.01.2023	32 257	51 514	27 261	118 185	1 933 081	772 232	237 744	3 172 274
Årets tilgang	5 911	4 824			124 851	1 791	15 118	152 494
Årets avgang		89			1 500		3 696	5 285
Anskaffelseskost 31.12.2023	38 168	56 249	27 261	118 185	2 056 432	774 023	249 166	3 319 483
Akk avskrivninger 31.12.23	20 356	35 103	1 835	65 015	417 832	211 514	313	752 029
Netto akk. Og rev. Nedskrivninger					0	0	0	0
Akk. Avskr. Og nedskr. 31.12.23	20 356	35 103	1 835	65 015	417 892	211 514	313	752 029
Bokført verdi pr. 31.12.23	17 182	21 146	25 425	53 170	1 638 540	562 509	248 852	2 567 454
Årets avskrivninger	6 036	2 735	1 817	4 782	50 249	15 249		81 511
Årets reverserte nedskrivninger						0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	15 år	20 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

Note 11 Gebyrfinansierte selvkost-tjenester

Ørland kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til «forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)».

Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost?

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen hvert år utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Selvkostkalkylen avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenhengende.

Elementene i en selvkostkalkyle:	
Samlet selvkost:	Driftsregnskapet:
+Direkte driftsutgifter	+Direkte driftsutgifter
-Andre inntekter enn gebyrinntekter	-Andre inntekter enn gebyrinntekter
+Indirekte driftsutgifter (adm. Utgifter)	<i>Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet</i>
+Kalkulatorisk rentekostnad	
+Kalkulatorisk avskrivningskostnad	
=Gebyrgrunnlag	=Resultat før gebyrinntekter
-Gebyrinntekter	-Gebyrinntekter
=Selvkostresultat*	=Driftsresultat (alltid større en selvkostresultat)
<i>*Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memorialkonti i balanseregnskapet</i>	

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes renteavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + ½ %-poeng. I 2023 var denne lik 4,296%.

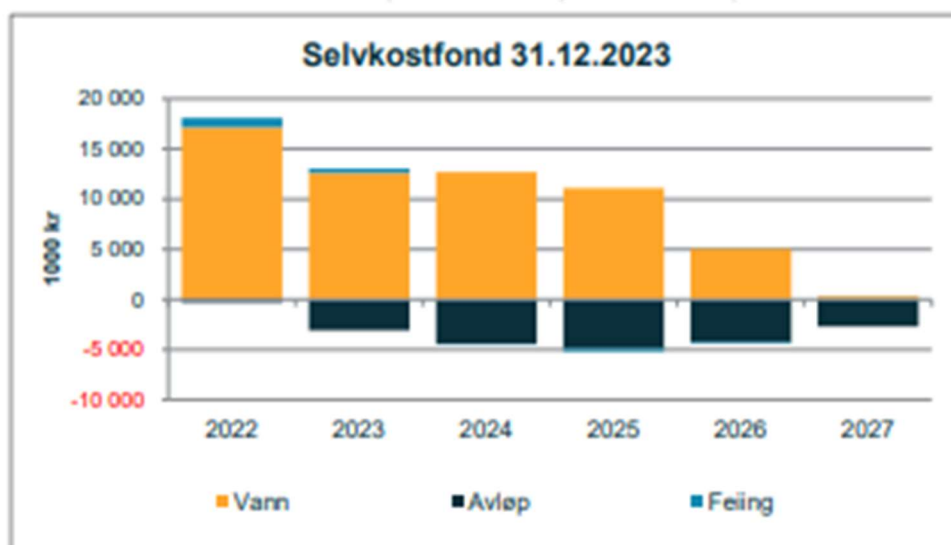
Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene somyttes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må

dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2024 i sin helhet være disponert innen 2028.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Det er disse forkalkylerne som gir grunnlaget for gebyrsatsene. Generelt har kommunen som målsetning at de kommunale gebyrene svinger minst mulig, men en rekke faktorer er usikre ved tidspunkt for budsjettering og gebyrsatsene, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling i brukerantall og saksmengde. Resultatet for 2023 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette forklarer avvik mellom prognosene i høst og nå ved etterkalkyle.

Samlet etterkalkyle 2023

Etterkalkylene for 2023 er basert på regnskap datert 26. februar 2024

Etterkalkyle selvkost 2023	Vann	Avløp	Feiing	Totalt
Direkte driftsutgifter	17 599 761	10 743 143	2 654 447	30 997 351
Avskrivningskostnad	9 758 490	4 256 803	0	14 015 293
Kalkulatorisk rente (4,3%)	12 757 727	3 933 190	0	16 690 917
Indirekte driftsutgifter (netto)	759 084	470 036	52 864	1 281 983
Driftskostnader	40 875 061	19 403 172	2 707 311	62 985 454
Øvrige driftsinntekter	1 618 713	66 105	0	1 684 818
Selvkostresultat (Gebyrgrunnlag)	-5 149 847	-2 700 690	-561 409	-8 411 947
Finansiell dekningsgrad i %	88%	86%	79%	87%
Selvkostfond 01.01	17 149 786	-308 630	421 718	9 967 204
-/+ bruk av/avsetning til selvkostfond	-5 149 847	-2 700 690	-561 409	-8 411 947
Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	626 136	-71 270	28 933	583 800
Selvkostfond 31.12	12 626 075	-3 080 589	421 718	9 967 204

Etterkalkyle selvkost 2023	Private planforslag	Bygge- og delesak	Oppmåling	Forurensningsmyndighet	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 394 632	4 433 528	1 348 550	1 361 122	8 537 832
Avskrivningskostnad	0	0	49 800	0	49 800
Kalkulatorisk rente (4,3%)	0	0	1 070	0	1 070
Indirekte driftsutgifter (netto)	106 898	414 805	103 586	79 971	705 260
Indirekte avskrivningskostnad	2 825	5 650	5 650	0	14 125
Indirekte kalkulatorisk rente	546	1 092	1 092	0	2 731
Driftskostnader	1 504 901	4 855 075	1 509 747	1 441 094	9 310 817
+ Tilskudd/ subsidiering	892 901	992 700	0	0	1 885 601
-Øvrige driftsinntekter	0	-226 009	-256 309	-43 800	-529 119
Samlet selvkost (gebyrgrunnlag)	1 504 901	4 629 065	1 253 438	1 394 294	8 781 698
Gebyrinntekter	612 000	3 636 320	1 498 310	726 875	6 473 505
Selvkostresultat (gebyrinntekter – gebyrgrunnlag)	-892 901	-992 745	224 872	-667 419	-2 308 193
Finansiell dekningsgrad i %	41%	79%	120%	52%	74%
Selvkostfond 01.01	-0	46	-217 170	1 967 034	1 749 908
-/+ Bruk av / avsetning til selvkostfond	0	-46	2 44 872	-667 419	-422 592
+/- Kalkulert renteinntekt/ rentekostnad selvkostfond	0	0	-4 070	70 168	60 098
Selvkostfond 31.12	-0	0	23 631	1 369 783	1 393 414

Etterkalkylene for 2023 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningselskapet Momentum Solutions som har mer enn 20 års erfaring med selvkostproblematikk og bred juridisk og økonomisk kompetanse knyttet til selvkost. Momemtums selvkostberegningsmodell Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 300 norske kommuner.

	Slam	Renovasjon husholdning	Renovasjon fritid	Renovasjon Kom.næring
Salgsinntekt	5 328 933	18 932 317	2 817 276	1 810 870
Annen driftsinntekt	32 929	128 331	21 969	0
Sum driftsinntekter	5 361 862	19 060 648	2 839 245	1 810 870
Direkte driftsutgifter	4 411 717	14 890 439	2 039 088	1 414 115
Avskrivning	22 187	1 866 636	329 902	226 165
Kalkulatorisk rente	61 822	221 676	33 119	21 196
Indirekte driftsutgifter	1 008 638	1 564 071	228 307	102 227
Sum driftskostnader	5 504 364	18 542 822	2 630 416	1 763 703
Selvkostresultat	-142 502	517 826	208 829	47 167
Selvkostfond 31/12-2023	-443 998	652 229	482 718	125 029

Note 12 Rentesikring

Swap nr	Volum KR	Utløp	Betaler	Mottar	Formål	Finans- reglement
17111	50 000 000	31.12.2023	3,87%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17101	70 000 000	01.11.2028	4,99%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17100	10 000 000	23.05.2024	2,97%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17109	25 000 000	02.01.2024	1,70%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17108	25 000 000	02.01.2025	1,79%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17119	50 000 000	02.08.2025	1,77%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17118	30 000 000	04.08.2025	1,66%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17116	35 000 000	01.01.2027	2,12	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17115	40 000 000	01.01.2026	2,07%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17107	25 000 000	02.01.2026	1,87%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17113	90 000 000	22.08.2024	1,85%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17117	90 000 000	02.01.2026	1,85%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17105	90 000 000	01.10.2025	2,38%	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5
17104	9 000 000	10.07.2028	5,39	3 mnd NIBOR	Kontantstrømsikring	Pkt 7.5

Note 13 Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12	Utestående 01.01	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Boligsosiale formål (startlån)	175 423	146 721			
Sosiallån	565	247			
Sum lånefinansierte utlån	175 688	146 968			
Utlån finansiert med egne midler					

Ansvarlig lån FosenKraft AS	51 952	53 361			
Lån Kopparn Utvikling AS	27 000	27 000			
Lån Austerli Bjugn hestesportsklubb	629				
Sum egenfinansierte utlån	79 521	80 361			
Sum	255 269	227 329			

Note 14 Langsiktig gjeld

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansiering*
Lån til egne investeringer	1 912 791	28	4,23	490 000
Lån til andres investeringer	31 766	28	4,23	
Lån til innfrielse av kausjoner				
Lån til videre utlån	225 114	32	3,07	
Finansielle leieavtaler				

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

Note 15 Avdrag på lån

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	68 620
Korrigerende for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	
Betalte avdrag	67 435
Differanse mellom beregnet, korrigerende og betalte avdrag	1 185

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12	2 267 457
Bokført verdi lånegjeld 31.12	1 908 852

Avskrivninger

81 511

Note 16 Ytelser til ledende personer

	Brutto lønn
Kommunedirektør	1.421.600
Ordfører	1.107.200

Note 17 Godtgjørelse til revisor

	Godtgjørelse
Revisjon	1.156.003
Rådgivning	
Sum	1.156.003

Organisasjon og utvikling

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Organisasjon og ledelse	6 994	8 491	8 177	4 184
IKT	15 139	13 580	10 794	14 686
Personal	6 654	7 651	7 122	8 070
Dokumentforvaltning	8 395	8 788	7 871	6 711
Organisasjon og utvikling	37 182	38 510	33 964	33 651
Avsetning/bruk av fond+avskrivning	1 787	2 159	-524	1 983
Sum området	35 395	36 351	34 488	31 668

I dette området har man valgt å legge alle fellesutgifter som tilhører enhetene i kommunen. Her ligger blant annet området for frikjøp av tillitsvalgte, bedriftshelsetjeneste (Medco dinHMS), arbeidsmiljøtiltak /opplæringsmidler som tilhører fellesskolering i alle enhetene i kommunen med mer. I tillegg utgifter for felles lisenser, kontingenter og medlemskap på tvers av alle enheter. Det har blitt tilrettelagt for at alle ansatte i administrative stillinger har fått tatt 5 timers førstehjelpskurs innen hjerte-/lungeredning, samt bruk av hjertestarter, ca 75 personer gjennomførte dette i 2023.

Personal

Personaltjenesten består av 3 årsverk og i tillegg kjøper vi tjenester av Fosen lønn. Over budsjettet til personal lønnes 14 lærlinger i fagene barne- og ungdomsarbeider, helsefagarbeider, institusjonskokk, bygg drifter faget. Der er også tillitsvalgtordningen med rett til frikjøp etter Hovedavtalen som per i dag utgjør 3,16 årsverk.

I 2023 har fokuset vært å bygge opp støttefunksjon som Personalhjelp Ørland som en felles postkasse for bistand og spørsmål til ledere og ansatte i organisasjon

personalhjelp@orland.kommune.no. Denne postkassen har fått positive tilbakemeldinger.

Enheten har jobbet mye med heltidskultur, tjenestestyrt bemanningsplanlegging og opplæringstiltaket fra assistent til helsefagarbeider.

Ørland kommune hadde som mål å nå 70 % heltid ved utgangen av 2023, dette målet ble ikke nådd, men vi havnet på ca 65-66 %. Vi vil fortsette arbeidet med å nå målet.

Fagenheten bistår alle enheter i kommunen med faglig bistand som utarbeiding av arbeidsavtaler, beregning av ansiennitet, veiledning og bistand i arbeidet med sykemeldte, samt utarbeiding av stillingsannonser, konflikthåndtering, med mer.

Personaltjenesten har i 2023 levert et regnskap med mindreforbruk. Dette skyldes tilskudd som er søkt på og kommet enheten til gode.

IKT

IKT består av 2,9 stillinger. I tillegg har vi en tjenesteavtale med Fosen IKT som drifter serverpark og har hoved leveransen av IKT tjenester til Ørland kommune.

Arbeidsoppgavene omfatter:

- drift av kommunens nettverk

- planlegging, tilrettelegging og støtte til utbygging for bredbånds- og mobildekning i kommunen.
- daglig driftsstøtte
- veiledning og oppfølging til ansatte innen IKT.
- Oppgaven som personvernombud ivaretas med 20 % stilling. Personvernombudets oppgaver er å informere og gi råd til den behandlingsansvarlige, samt kontrollere at regelverket blir etterlevd.

Regnskapet viser et merforbruk. Dette skyldes høye kostnader knyttet til lisenser, abonnement og utviklingskostnader.

Dokumentforvaltningen

Dokumentforvaltningen er en egen enhet i området for organisasjon og utvikling. Enheten er en del av fellestjenestene som ivaretar interne og eksterne funksjoner og tjenester innenfor områdene arkiv, politikk, valg, kommunikasjon og innbyggerdialog og delegert saksbehandling. Enheten arbeider ut fra lov og reglement som styrer tjenesteområdene og den offentlige forvaltningen. Enheten spenner over mange fagområder og ivaretar flere ulike interne og eksterne oppgaver, funksjoner og tjenester innenfor sitt område.

Dokumentforvaltningen hadde i 2023 totalt 12 ansatte (med faste ansatte og vikarer) fordelt på 9,3 årsverk. Budsjettrammen for Dokumentforvaltningen var på 7,8 mill. og budsjettrammen for politiske styringsorganer var på 5,8 mill.

Det ble ansatt ny saksbehandler i 100 % stilling for delegert saksbehandling (alkohol, servering og tobakkskadelov) i juni 2023.

Sykefraværet i Dokumentforvaltningen for 2023 er på 8,53 %. Enheten jobber med tiltak og har fokus på nærværarbeid for å få ned sykefraværet.

Det er levert godt på intern og ekstern tjenesteproduksjon, rutineutvikling, opplæring og support til kommunens enheter og på tjenester, informasjon og service til kommunens innbyggere.

Enhetens ansvarsområder for Dokumentforvaltningen ansvar 120 – 123 gikk i balanse i 2023.

Alkohol-, serverings- og tobakkskadeloven

I forhold til delegerte arbeidsoppgaver innenfor alkoholloven, serveringsloven og tobakkskadeloven, har Ørland Kommune i utgangen av 2023 totalt 16 faste serveringsbevillinger, 16 skjenkebevillinger og 13 salgsbevillinger. I tillegg til de faste bevillingene er det i løpet av beretningsåret saksbehandlet 59 ambulerende skjenkebevillinger/enkeltanledninger (enkelte vedtak har flere arrangementer) Ifølge alkoholforskriften § 9-7 skal salgs- og skjenkestedene kontrolleres så ofte som behovet tilsier.

Kravet er at kommunen skal utføre tre ganger så mange kontroller som det er salgs- og skjenkesteder i kommunen. Det er blitt gjennomført 82 kontroller i 2023.

Ørland kommune startet med Ansvarlig vertskapsmøter, som ble gjennomført for første gang i oktober 2023. Det er 3 møter i året der 2 er for skjenkebevillinger og 1 for salgsbevillingene. Dette har blitt godt mottatt av bevillingsinnehaverne.

Det har også blitt gjennomført 15 kunnskapsprøver som omhandler salg, skjenking eller serveringsvirksomhet.

Ny kommunal forskrift til serverings- og alkoholloven for Ørland kommune var på høring i 2022 og ble vedtatt i kommunestyret 16.02.23.

Politisk sekretariat

Dokumentforvaltningen er politisk sekretariat for alle styrer, råd og utvalg i Ørland kommune, og det har som alltid vært høy aktivitet på den politiske møtefronten.

Enheten har det administrative ansvaret for gjennomføring av valg i Ørland kommune. Kommunestyre- og Fylkestingsvalg 2023 ble gjennomført i beretningsåret. Arbeidet med valg medfører mye ekstra arbeid og ressurser for å kunne ivareta de pålagte rutiner og systemer ved valg, spesielt arbeidskrevende i forbindelse med kommunestyrevalg.

Det ble utarbeidet ny endret Forskrift for folkevalgtes arbeidsvilkår og godtgjøring i 2023, med ikrafttredelse fra 1. januar 2024. Forskriften ble sendt på høring jf. lov og regelverk.

Vielser

Enheten har i 2023 saksbehandlet og organisert for 19 borgerlige vielser.

Arkiv

Utarbeidelse av lovpålagt Arkivplan (Administrativ håndbok for dokumentforvaltning, saksbehandling og arkivering) og BK-plan (Bevarings- og Kassasjonsplan) for Ørland kommune er fortsatt under arbeid og vil bli ferdigstilt i løpet av 2024. Arbeidet gjennomføres i samarbeid med kommunens enheter i regi av IKA Trøndelag IKS.

Enheten har gjennom året hatt et høyt fokus på behandling, kvalitetskontroll og frister opp mot offentlighet, meroffentlighet og behandling av innsynsforespørsler. Ørland kommune gikk til topps i Åpenhetsbarometeret også for 2023 som er et samarbeid mellom Kommunal Rapport og Norsk Presseforbunds offentlighetsutvalg. Ordfører og representanter fra kommuneledelsen var til stede i Oslo og mottok prisen på vegne av kommunen.

Innsyn

Kommunen mottar mange innsynskrav i løpet av året, og Dokumentforvaltningen er en stor bidragsyter i behandlingen av enhetenes saksbehandling.

Det ble innført nye rutiner for behandling av innsynssaker i 2023.

Enheten har prioritert arbeidet med å ferdigstille papirarkiver som skal avleveres/deponeres for å frigjøre lokaler. Dette må ses i sammenheng med relokalisering av gamle Bjugn rådhus.

Arkivrommet i Bjugn rådhus er nå tømt, og arkivene er til ordning og deponert hos IKA Trøndelag.

Saksbehandlingssystem

Det har vært og er et stort fokus på utvikling og effektivisering av kommunens bruk av saksbehandlingssystemet Websak. Enheten ønsker å øke fokuset på digitalisering, noe som krever ressurser til for eksempel integrasjoner.

Vi har i løpet av 2023 innført automatisert arkivering av søknader om 4 typer tilskudd innen landbruk. Prosjektet fikk tilslutning fra alle Fosen-kommunene, noe som reduserte kostnadene for hver enkelt kommune betydelig.

Fosen-kommunene har med Ørland i front, anskaffet ACOS-akademiet, en interaktiv opplæring for brukere av Websak+. Opplæringstilbudet består av en grunnleggende opplæring i websak+, lederfunksjonaltet Websak+ og kurset saksdokument og møteoppmelding i Websak+.

Ledelsen i Ørland har innført Acos Akademiet som en obligatorisk opplæring for alle Websak-brukere. Innføringen vil fortsette utover 2024.

Kommunikasjon

Det ble gjort et omfattende arbeid med Ørland kommunes hjemmeside i 2023, i samarbeid med de andre Fosen-kommunene. Den nye hjemmesiden ble lansert 1.november 2023. Kommunikasjon jobber kontinuerlig med å utbedre hjemmesidene, og det er månedlige møter med de andre Fosen-kommunene for å dele erfaringer. Det defineres kontinuerlig hvilken informasjon som skal legges hvor (som også er et ledd i den kommende kanalstrategien).

Det settes søkelys på å fordele oppmerksomheten jevnt ut over tjenestene kommunen tilbyr, både på hjemmesiden og i sosiale medier. Som et ledd i dette har alle områdene i tjenestemenyen på hjemmesiden blitt plassert i et årshjul der hvert område skal i tur og orden under lupen (utbedring av fakta, artikler og informasjon), med møter i enhetene, samt artikler som tar fram «glad-saker»/fokussaker.

Retningslinjer for sosiale media som ble foreslått i fjor, ble vedtatt og iverksatt. Ørland kommune sin Facebook-konto gjennomgikk en opprydding i administratorer, og innlegg følger nå de nye retningslinjene. Retningslinjene ble sendt ut til andre enheter også, som inspirasjon til hvordan drive god kommunikasjon på sosiale medier.

Ørland kommune og kulturforetaket Roret samarbeidet om et prosjekt på destinasjonsutvikling av Ørland. I samarbeid med reklamebyrået Posisjon AS ble det gjort en kvantitativ undersøkelse, og arbeidet resulterte i en grafisk profil for Destinasjon Ørland, og en arbeidsgruppe som skal jobbe videre mot å re-lansere orland.no, en side som skal fungere som et samlested for all emosjonell kommunikasjon som fore eksempel kultur, idrett, restauranter, eventkalender med mer.

Kommunikasjonsstrategier og kanalstrategier er under arbeid, skjønt hovedfokuset i 2023 var å få oversikt over hvilke kanaler som eksisterer, hvordan de brukes – for å danne et overblikk over nå-situasjon. Det tette samarbeidet med Roret mot destinasjonsutviklingsprosjektet har fått spørsmålet om samarbeid opp i lyset, og det kan være relevant å utvikle kanalstrategier/deler av strategiene sammen.

Generelt

Dokumentforvaltningen har på arbeidsmiljøsidan ivaretatt tiltaket «refleksjon satt i system» med faste refleksjonsmøter i uken. Det jobbes fortsatt samlet for område Organisasjon og Utvikling med etterarbeidet og utarbeidelse av tiltaksplaner i henhold til resultatet av 10.faktor medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2022.

Helse og familie

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Administrasjon	4 030	5 935	2 382	1 862
Sykehjem og heldøgns omsorg	103 232	92 466	82 568	83 772
Hjemmebasert omsorg	80 515	66 537	59 106	56 602
Familiehelse	51 528	50 093	45 618	50 870
Forvaltning	21 118	18 626	17 441	20 412
Oppfølgingstjenesten	61 668	65 352	59 148	53 047
Helse og omsorg	322 091	299 009	266 263	266 565
Avsetning/bruk av fond + avskrivning	-1 882	-6 823	-9 592	747
Sum området	323 973	305 832	275 855	265 818

Overordnet mål og ambisjoner:

Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helse og omsorgstjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder og diagnose. Tjenestene som leveres skal være av faglig god kvalitet og tilfredsstillende krav i lov og forskrift relevant for tjenesteområdene. For å kunne ivareta samfunnsoppdraget med å gi pasientene og brukernes helse og omsorgstjenester også i fremtiden, er det behov for kontinuerlig utvikling og forbedring. Samt fokus på fag- og kompetanseutvikling blant ansatte.

2023 har vært et år preget av flere utfordringer, det har blant annet vært en stor økning i etterspørselen etter tjenester i alle enhetene. Dette har tidvis ført til kapasitetsutfordringer og behov for prioriteringer. Våren og sommeren var preget av manglede plass i institusjon, både korttidsopphold og langtidsopphold i sykehjem. Ørland kommune har vært nødt til å kjøpe korttids plass i annen kommune for 1,3 mill kroner. I tillegg har Ørland kommune utgifter tilsvarende 4,1 mill kroner for døgn med utskrivningsklare pasienter på St. Olavs hospital. I 2023 har Ørland kommune klaget på 87 døgnbøter og fikk medhold i 70 av døgnene. Samtidig har det vært en stor økning i ressursbehovet knyttet til pasienter/ brukere som har behov for kontinuerlig bemanning, både i hjemmetjenesten og i oppfølgingstjenesten. Det har også vært et år preget av høyt sykefravær og få vikarer, noe som medfører økt bruk av overtid og forskjøvet vakt. Noe som igjen medfører økt belastning på ansatte, behovet for fagkompetanse har medført bruk av vikarbyrå.

Kommunedelplan helse og familie

Våren 2023 ble satsningsområdene i kommunedelplanen for helse og familie vedtatt i kommunestyret. Kommunedelplanen gir retning og har 5 satsingsområder for å ivareta samfunnsoppdraget. De bygger på kommunens samfunnsplan, nasjonale føringer og forventninger, samt innspill fra blant annet LTV- grupper.

- Samskaping og medvirkning
- Forebygging og mestring
- Fremtidsrettede helsetjenester
- Kompetanse og rekruttering
- Ørland 2024 er klimanøytral

Høsten 2023 er kommunedelplan faste 2 gjennomført, målet var å fastsette mål og strategier. Det har vært gjennomført flere ulike medvirkningsaktiviteter, som innspillsverksted med bruker og pårørenderepresentanter, digital spørreundersøkelse blant ansatte og workshop med avdelingsledere. Det skal gjennomføres workshop med utvalg for helse og familie og representanter fra eldrerådet og kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i 2024 og kommunedelplanen førstegangs behandles og sendes på høring i mars 2024.

Faglig utvikling

Det er avgjørende å legge til rette for at medarbeiderne kan utvikle sin kompetanse innenfor ulike fagfelt og kompetanseområde. I en tid der rekruttering er spesielt utfordrende, er det viktig å bruke ressurser på ansatte som ønsker kompetanseheving både for personlig vekst og for økt kvalitet i tjenesten. Det vil alltid være en balansegang i forhold til hvor mange som kan ta utdanning samtidig, men vi tilstreber å gi så mange som mulig muligheten til grunnutdanning eller videreutdanning samtidig som de er i arbeid. I 2023 er det 20 ansatte som har gjennomført kurset fra assistent til helsefagarbeider og som nå venter på å gå opp til fagprøve, 4 ansatte tar bachelor i sykepleie, 9 ansatte er under videreutdanning, der flere tar en mastergrad og 5 ansatte innen institusjonsskjøkken har enten gjennomført eller startet på utdanningen ernæring i pleie og omsorgstjenesten. Alle enheter imot og følger opp studenter og lærlinger gjennom året. I tillegg har kommunalområdet gjennomført flere prosjekter og tiltak med mål om økt kompetanse hos ansatte og økt faglig kvalitet i tjenesten.

Forskningsprosjektet:

«Brukere og pårørendes medvirkning og samskaping av kommunale helse og omsorgstjenester».

Dette er et samarbeid mellom Norges forskningsråd, Høgskulen på Vestlandet og Ørland kommune og vil lede frem til en offentlig doktorgrad. Kandidaten som tar en offentlig ph.d har fullført all datainnsamling for alle tre delstudiene. To artikler er akseptert og publiseres i løpet av 2024. Det jobbes med artikkel tre og kappe til avhandlingen. Forskerskolen for de kommunale helse – og omsorgstjenestene er fullført og bestått. Midtveisevaluering er gjennomført og kursen videre staket ut. Det er gjennomført forskningsformidling, veiledning og undervisning både i egen kommune og i det akademiske miljøet. Informasjon om forskning og systemisk praksis var også en del av folkevalgtopplæringen.

KEKK

KEKK står for klinisk etisk komitè i kommunen. KEKK ble etablert i Ørland kommune i 2023 og er et rådgivende organ der vanskelige etiske dilemmaer kan drøftes etter egne drøftingsmodeller. De som kan melde inn saker er helsepersonell, pasienter og pårørende. De involverte parter må gi sitt samtykke til å få saken drøftet i KEKK. Sakene vil bli anonymiserte før drøfting.

Førstehjelpskurs

Alle ansatte har i løpet av 2023 fått tilbud om grunnleggende førstehjelpskurs med hjertestarterkurs i regi av Røde kors. I de kommende årene vil fokuset være repetisjon av det grunnleggende. Samt innslag av nye elementer som øker kompetansen i førstehjelp hos den enkelte.

Vold, trusler og takling av vanskelig atferd

Å jobbe forebyggende med trusler og vold er avgjørende for å skape et trygt og sikkert arbeidsmiljø for ansatte og gode tjenester til pasientene. Enhetene har i 2023 gjennomført flere kurs som omhandler takling av utagerende adferd. Der ansatte har fått økt sin kompetanse og styrket sine ressurser gjennom både teori og praktiske øvelser. Det planlegges nye kurs i 2024. I 2023 er det gjennomført tilsyn av Arbeidstilsynet i sykehjem og heldøgnsomsorg og hjemmetjenesten. Begge enhetene fikk pålegg som omhandlet kartlegging, risikovurdering, tiltak, plan og opplæring i vold, trusler om vold og uheldige belastninger. Opplæringen som er gjennomført er en del av oppfølgingen av påleggene fra Arbeidstilsynet.

Livsglede

Samtlige langtidsavdelinger og heldøgns bemannede omsorgsboliger i enheten sykehjem og heldøgns omsorg er sertifisert som livsgledehem. Avdelingene re-sertifiseres årlig, den nasjonale sertifiseringsordningen er bra for kvaliteten på helse og omsorgstjenestene og for arbeidsmiljøet. Avdelingene må ha et system for å oppfylle de ni livsgledekriteriene som ivareta pasientens sosiale, kulturelle og åndelige behov. Livsglede er et systemverktøy som bidrar til å oppfylle lovpålagte krav fra myndighetene, blant annet forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring, verdighetsgarantien og kvalitetsforskriften. Livsglede er også en del av tiltaksplanene til brukere ved Oppfølgingstjenesten, gjennom miljøarbeid som er tilpasset den enkelte. Korttidsavdelingen har i 2023 vært pilot for livsgledearbeid i korttidsavdeling. Det var planlagt at hjemmetjenesten skulle starte opp livsgledearbeidet våren 2023, men det har ikke vært mulig å gjennomføre.

Organisatoriske endringer som er gjennomført, og påbegynte prosesser som forventes gjennomført i 2024

Det ble i 2023 vedtatt utvidelse av korttidsavdelingen (Blå) med 12 plasser, disse har vært under oppussing og opprusting gjennom sommeren 2023. Plassene har stått klare siden oktober, men det har grunnet turnover og helgevaktanser ikke lyktes å rekruttere tilstrekkelig ansatte og kompetanse. Målet er at en skal åpne plassene i løpet av 2024. Med bakgrunn i rekrutteringsutfordringer ble det lyst ut etter postverter, som er stillinger uten krav til formell helsefaglig kompetanse. I tillegg lyste en ut etter ambulerende sykepleier som i deler av sin stilling skal bidra der det er behov innenfor enheten sykehjem og heldøgns omsorg. Dette ble første steg på veien mot ny oppgavedeling mellom de ulike profesjonene. Prosjektet bemanningsledelse og oppgavedeling er påbegynt i flere enheter i ettertid og en forventer at denne prosessen vil gå gjennom hele 2024.

Avlastningsboligen for barn og unge i Bjugn har i løpet av høsten 2023 blitt samlokalisert med avlastningsboligen på Brekstad. Det er gjennomført oppussing og utbedring i trå med prosjektgruppas anbefalinger og det er satt opp en paviljong med personalrom og kontor. Omorganisering av enheten forvaltning er gjennomført som planlagt. BPA (brukerstyrt personlig assistanse), personlig assistanse, støttekontakt og avlastning utenfor institusjon er blitt en

avdeling i hjemmetjenesten. Saksbehandlere, systemadministrator, folkehelsekoordinator og kommuneoverlege er lagt under kommunalsjef Helse og familie. Mot slutten av 2023 er det iverksatt et prosjekt for tjenesteutvikling og innføring av ny tildelingspraksis for helse og omsorgstjenester. Oppstart ny praksis i løpet av høsten 2024.

I sak 23/063 Ble det innført fritt brukervalg for BPA tjenester i 3 år, med oppstart januar 2024. Anbudsprosess med konsesjonsavtaler ble gjennomført høsten 2023 og 14 private aktører kan levere tjenester til innbyggere som har innvilget BPA i Ørland kommune fra 1.1.24.

Prosjekt Fremtidens helsebygg fase 3 ble ferdigstilt i 2023. Det er fattet vedtak i kommunestyret sak 23/090 om å fortsette prosessen, men at en ikke kan stille seg bak de økonomiske beregninger. I budsjettvedtak for 2024 er det avsatt 600.000 kr for å ferdigstille planen for fremtidens helsebygg, inkludert tomtevalg. Dette skal legges frem for kommunestyret i oktober 2024.

Helseplattformen

Helseplattformen er en felles elektronisk pasientjournal for hele helsetjenesten i Midt-Norge, det vil si helseforetak, kommuner, fastleger og private aktører. Målet er en mer sammenhengende helsetjeneste for pasienter og ansatte i hele regionen. Helseplattformen er det største utviklingsprosjektet som er innført innenfor Ørland kommune.

Ørland kommune tok i bruk Helseplattformen 12.11.22 som planlagt. Legetjenesten skal etter planen ta i bruk systemet når løsningen for fastleger er klar. Løsningen skal videreutvikles, og det er etablert en struktur som ivaretar kommunenes interesser og behov for endring. Her har Ørland to deltakere, for å bidra inn i samarbeidet med å videreutvikle løsningen. Alle ansatte har vært gjennom et opplæringsløp før innføringen, og all data i gammelt system er overført til Helseplattformen. Superbrukere inviteres til temabaserte opplæring/spørretimer for å øke kompetanse og for å optimalisere bruk av systemet.

Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandlingen, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte. Løsningens rapporter gir også gode styringsdata og statistikk, som viser et bilde av situasjonen i kommunens helsetjenester. På sikt kan rapportene også benyttes til å sammenlikne Ørland kommune med andre kommuner. Det er forventet gevinster i form av spart tid og økt kvalitet. Den sparte tiden benyttes til økt omsorgskapasitet i tjenestene. Vi ser foreløpig ingen gevinst i form av spart tid, men heller i økt kvalitet og bedre samhandling.

Administrasjon

Koordinerende enhet ivaretar dialogen med innbyggerne i forbindelse med søknader om kommunal hele og omsorgstjenester og sørger for saksbehandling og vedtak i henhold til helselovgivningen.

Koordinerende enhet har fokus på god kartlegging av innbyggere, for å sikre bærekraftige og riktige tjenester. Dialogen med spesialisthelsetjenesten ivaretas her og de har et overordnet ansvar for å sikre samhandling internt og eksternt, til innbyggerens beste. Fokus på brukers ressurser og potensiale er utgangspunktet når nye brukere skal kartlegges og tildeles helsehjelp. I tillegg har koordinerende enhet ansvar for fag – og tjenesteutvikling for hele helse og familie og ivaretar funksjonen pårørende koordinator. Systemansvarlig for Helseplattformen og GAT (turnusprogrammet) hører til i stab, sammen med folkehelsekoordinator og kommuneoverlege.

De jobber tett med alle enhetene i helse og familie ut fra enhetenes behov. Tjenesteområdet har et merforbruk relatert til lisenser og fagprogram.

Ved å hensynta splitting og flytting av personlig assistanse, BPA, avlastning utenfor institusjon og støttekontakt leverer administrasjon i balanse.

Familiens hus og Ørland legetjeneste

Familiens hus og Ørland legetjeneste har ansvar for legekontor, helsestasjon, skolehelsetjeneste og svangerskapsomsorg, rus, psykisk helse, fysio og ergoterapitjeneste, hverdagsrehabilitering og hjelpemiddel teknikere. Forebyggende tjenestene som familieveiledning, helsesykepleiere på alle skoler, sammen med loser i skolen er viktige tilbud for innbyggerne i Ørland kommune. Nytt av året er en prosjektstilling som ambulerende Ungdomsteam. Dette er enda i oppstartsfasen og skal sammen med oppvekst se på arbeidsform og satstingsområder. I 2022 kom lovendringen som pålegger alle kommuner å ha barnekoordinator, Ørland kommune ansatte barnekoordinator i 50% stilling i august.

I oktober 2023 kom Nasjonal veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge, veilederen sier at kommunen skal sørge for lavterskel psykisk helsetjeneste og helhetlig oppfølging tilpasset barn og unges behov. Familiehelse finansierer flere av sine årsverk gjennom prosjektmidler. Dette gjelder både jordmor og helsesykepleier i flyktningehelseteam, samt innen psykisk helse og rus. Familiehelse har ansvar for helseberedskap og psykososialt kriseteam. Det har i 2023 vært flere hendelser der kriseteamet har hatt oppdrag. For å skape større robusthet, har en startet en prosess som ser på organisering av teamet. I 2023 har Ørland legetjeneste ansatt medisinsk faglig ansvarlig lege og felles avdelingsleder for legekantorene. Det har vært utfordrende å rekruttere leger, det ble på slutten av året lyst ut etter leger i nordsjøturnus, noe som har gitt resultater. I tillegg er avtalen mellom Ørland kommune og fastlegene reforhandlet.

Tjenesteområdet leverer et overforbruk i 2023 knyttet til:

- Store utgifter på innleie av legevikarer
- Legeavtaler

Hjemmetjenesten

Hjemmebasert omsorg omfatter hjemmesykepleie, hjemmehjelp, dagaktivitetstilbud for hjemmeboende, hukommelsesteam, kreftsykepleier, diabetessykepleier, personlig assistanse, BPA, støttekontakt, avlastning utenfor institusjon og omsorgsstønad.

Årsturnus som en fleksibel turnusordning, ble videreført i 2023 og det er i 2023 jobbet med oppstart av ordningen i alle avdelinger fra 2024. Ansatte har med årsturnus stor påvirkning på egen arbeidstid og fritid, samtidig som vi får styrt ressursene der det er nødvendig.

Det har vært perioder med venteliste på dagaktivitetstilbudet. Det er en økning av antall søkere til tilbudet, og det er nå åpent fra mandag til fredag. 4 dager i uken er tilbud for hjemmeboende med kognitiv svikt og en dag i uka er støttekontakt i gruppe.

Enheten leverer et merforbruk i 2023, dette skyldes ulike faktorer, og som er samme utfordring som det var i 2022:

- Høyt sykefravær over tid. Dette har medført stort overforbruk på overtid
- Kostnader knyttet til innleie av sykepleierkompetanse gjennom vikarbyrå
- Stor økning av brukere med store og sammensatte behov
- Økning i bemanning som ikke er lagt i budsjett
- Driftskostnader har økt mer enn forventet; drivstoffutgifter, leie av lokaler og strømkostnader til leide lokaler

Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten består av to miljøavdelinger for voksne, avlastningsbolig for barn og unge, samt Stranda aktivitetssenter. Tjenesten omfatter miljøarbeid; praktisk bistand, opplæring og veiledning med fokus på egenmestring til både barn, unge og voksne med nedsatt funksjonsevne og ulike bistandsbehov. Det ytes særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere som krever heldøgnsomsorg.

Enheten har størst tjeneste på aften og helg, og det har vært utfordringer med rekruttering og tilstrekkelig med vikarer. Det har samtidig vært en økning i tjenesten. Dette kombinert med høyt sykefravær på enkelte avdelinger har ført til økt overtidsbruk og behov for å benytte vikarbyrå.

Det er ved enkelte avdelinger innført årsturnus, som er en fleksibel turnusordning hvor ansatte har mulighet til å påvirke egen arbeidstid og fritid, samtidig som man kan styre ressursene der det er nødvendig. Turnusordningen videreføres i 2024 og flere avdelinger vil innføre den. Dette gjøres også som en del av tjenestestyrerbemanning som fremmer kontinuitet, stabilitet og målrettet bruk av kompetanse hele året.

I 2023 ble bo- og avlastningstjenesten for barn og unge samlokalisert med bakgrunn i uegnede bygg og økte tjenester. Det er en midlertidig løsning som skal fungere frem til en permanent løsning er på plass.

Enheten leverer et mindreforbruk opp mot revidert budsjett for 2023. Dette grunnet refusjoner knyttet til ressurskrevende tjenester.

Sykehjem og heldøgnsomsorg

Enheten har ansvar for eldre som bor i sykehjem og heldøgns bemannet omsorgsbolig. Tilhørende støttefunksjoner er drift av aktivitetssenter, kjøkken, vaskeri og renhold.

Korttidsavdelingen Blå er pilot for sertifisering Livsgledehjem, og har som mål å bli sertifisert våren 2024.

Langtidsavdelingene, og heldøgns bemannet omsorgsbolig ved Bjugn Helsesenter ble re-sertifisert som Livsgledehjem i 2023.

Etisk refleksjon blir brukt som ledelsesmetode i avdelingene i ulike prosesser og aktuelle områder som for eksempel arbeidsmiljø og fagutvikling.

I utfordringen med å rekruttere og tilsette sykepleiere og annet helsepersonell er det på slutten av året etablert et ambulerende sykepleierteam og postverter. Dette er starten på en prosess i å jobbe ut mer bærekraftige bemanningsløsninger. På grunn av for lite tilgjengelige bemannings

ressurser tilknyttet korttidsavdelingen er det en høy kostand på fakturering av utskrivningsklare pasienter, kjøp av ekstra rehabiliteringsplasser på korttidsavdeling, og merforbruk av ekstra personell grunnet overbelegg. Det er etablert en utvidelse av korttidsavdelingen med mulighet for å drifte 12 plasser. Det er rekruttert noe personell knyttet til denne utvidelsen, som ikke er tatt høyde for i budsjett. Budsjett for forbruksmateriell for område Helse og familie regnskapsførers til enheten sykehjem og heldøgnsomsorg med unntak av legekantorene. Her er det et merforbruk som også skyldes prisøkning.

Samlet sett i enheten er sykefraværet forhøyet som bidrar til økt belastning på personell, og som medfører overtidsbruk. Dette medfører til økte kostnader, og merutgift knyttet til behov for innleie av sykepleierkompetanse i fra vikarbyrå. Dette i tillegg til utvidelse av blå, kjøp av institusjonsplasser og døgnbøter er årsaker til at enheten har et merforbruk i 2023.

Sykefravær

Sykefraværet har vært vedvarende høyt, både korttidsfravær og langtidsfravær. En opplever også en økning i fraværet i avdelinger som tidligere har hatt lavt fravær. Det høye fraværet medfører økt bruk av overtid og forskjøvet vakt for å sikre forsvarlig helse og omsorgstjenester. Dette resulterer i en økt belastning grunnet merarbeid blant ansatte. Det har i perioder vært behov for å leie inn fra vikarbyrå.

Sykefravær er fast sak til oppfølging i avdelingene og enhetenes LTV-grupper. Der en har fokus på arbeidsmiljø som fremmer nærvær. Kommunenes prosedyrer for sykefraværsoppfølging følges og kommunens personalrådgivere, bedriftshelsetjeneste, NAV og fastlege involveres etter behov og i dialog med den sykemeldte.

Avviksmeldinger

Det er meldt 898 avvik i 2023. Det er meldt flest avvik med alvorlighetsgrad høy. Ut fra kriteriene for valg av alvorlighetsgrad er flere avvik kategorisert for høyt. Men det har ikke vært fokusområdet i 2023 å kategorisere avvikene riktig. Det har vært viktigere at avviket meldes. Fordeling ses under:

Lav	197
Middels	349
Høy	352

Det er meldt flest avvik i kategorien tjeneste – tjenestemottaker, etterfulgt av HMS. Et avvik kan ha innslag av flere kategorier, eksempelvis kan det omhandle både tjenestemottaker og HMS. Da kommer avviket i oversikten til begge kategoriene. Dette er årsaken til at fremstår som det er flere avvik i denne oversikten enn totalt antall meldte avvik. Fordeling ses under:

HMS	427
Organisasjon/internt	190
Tjeneste – tjenestemottaker	433
Personvern/ informasjonssikkerhet GDPR	36
Ytre miljø	12

Oppvekst og utdanning

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Administrasjon/fagstab	63 545	63 973	60 270	58 559
Grunnskoler	123 108	122 509	113 880	111994
Kommunale barnehager	66 709	65 660	56 032	52 674
Kvalifiseringsenheten	-9 814	2 589	1 694	0
PPT	4 633	5 079	4 465	5174
Barnevern	42 912	37 052	37 052	36916
Oppvekst og utdanning	291 093	296 862	273 393	265 317
Avsetning/bruk av fond+avskrivning	4 955	2 488	-8 965	8 505
Integreringstilskudd	-47 775	-21 026	-14 121	-21 640
SUM	-42 820	-18 538	-23 086	-13 135
Sum området	333 913	315 400	296 479	278 452

Overordna mål og ambisjoner

Vår viktigste oppgave er å gi barn og unge verdier, ferdigheter og den kompetansen de trenger for å kunne kjenne tilhørighet i samfunnet og få et godt liv. Vi skal legge til rette for og bidra til at alle barn og unge i Ørland kommune opplever inkludering, læring og lærelyst i et trygt og aktivt læringsmiljø i våre barnehager og skoler.

Vi skal legge til rette for god bosetting og integrering i samfunnet for våre nye innbyggere, og gi innvandrere og flyktninger, samt voksne med ulike læringsutfordringer et tilfredsstillende opplæringsstilbud gjennom voksenopplæringen.

Dette er samfunnsoppdraget vårt og målsettingen vi har jobbet etter også i 2023.

Kommunedelplan for oppvekst og temaplaner

Våren 2023 ble satsingsområdene i kommunedelplan for oppvekst vedtatt i kommunestyret.

Kommunedelplanen har 5 satsingsområder. Disse tar opp i seg samfunnsoppdraget, kommunenes samfunnsplan og aktørene som er vår viktigste ressurs for å løse oppdraget:

- Inkludering, læring og lærelyst
- Det profesjonelle fellesskapet
- God ledelse på alle nivå
- Foreldre som ressurs
- Ørland 2034 er klimanøytral

Med bakgrunn i vedtatte satsingsområder tok oppvekstsektoren høsten 2023 fatt på fase 2 av arbeidet med utvikling av kommunedelplanen. Medarbeidere og elever har medvirket og vi fikk innspill med utgangspunkt i spørsmålene *hvordan vil vi ha det i 2035 og hvordan får vi det til?* Innspillene blir brukt til å utarbeide mål og strategier for oppvekstsektoren for de kommende 12 årene. Ferdig kommunedelplan for oppvekst legges fram for politisk behandling i løpet av første halvår 2024.

Det jobbes også med ulike temaplaner for oppvekstområdet.

I 2023 ble det ferdigstilt en overordnet plan for å fremme gode og trygge læringsmiljø i barnehagene og skolene våre. Planen heter *Rammer og verdier for arbeid med barn og unges læringsmiljø i Ørland kommune*. Planen skal bidra til å skape helhet og sammenheng i tjenestene våre og gi barnehage og skole en felles ramme for arbeidet med det psykososiale læringsmiljøet. Planen er retningsgivende og et kunnskapsgrunnlag for arbeidet som skal utøves. Planen skal være bakgrunn for barnehagens og skolens kvalitetssikringssystem på området.

Vi startet også opp arbeidet med å utvikle en felles overordnet språkplan i 2023. Arbeidet vil pågå i flere faser og målsettingen er også her å skape en felles ramme for hvordan vi jobber for å fremme god språkstimulering og språklæring i kommunen. Vi er opptatt av å sikre forpliktende samhandling mellom naturlige aktører og laget rundt barnet også på dette området.

Språkferdigheter er en grunnleggende ferdighet og et fagområde vi må styrke i årene som kommer.

Ressursgruppen innen IKT og digital kompetanse har revidert den digitale planen i 2023. Formålet er å sikre økte digitale ferdigheter og kompetanse blant våre barn og elever.

Faglig utvikling

Det er viktig å legge til rette for at våre medarbeidere kan utvikle sin kompetanse innen ulike fagfelt og områder. Det har også blitt mer utfordrende å sikre tilstrekkelig og riktig kompetanse og det er derfor avgjørende at våre medarbeidere får ta utdanning som er i tråd med både arbeidsgivers behov og medarbeiders ønske.

Det er selvsagt en balansegang om hvor mange som til enhver tid kan være i et utdanningsløp, men vi bestreber oss på å gi flest mulig tilbud om å ta grunnutdanning eller videreutdanning samtidig som man er i arbeid.

I 2023 er det for barnehagene seks medarbeidere som har tatt teori i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Fagprøven gjenstår og vil bli gjennomført etter progresjon. Det er fem som tar fagskole med tema barn med særskilte behov og fire medarbeidere går deltids barnehagelærerutdanning. Innen videreutdanning for barnehagelærere er det en som tar pedagogisk ledelse og læringsmiljø, en som tar videreutdanning for praksislærer, og en som tar utdanning innen veiledning. Det er en medarbeider som ble ferdig med styrerutdanningen, en som har fullført master i barnehagekunnskap, og en styrer som holder på med ledelse av læringsmiljø i skole og barnehage.

For skolene er det 12 pedagoger som deltok i videreutdanningsordningen Kompetanse for kvalitet i regi av Utdanningsdirektoratet, Udir. I tillegg er det tre ledere i skolene som har gjennomført rektorskolen ved NTNU i 2023.

Ørland ungdomsskole er praksisskole og har studenter fra NTNU. De andre skolene og barnehagene tar imot studenter på forespørsel. Dette gir positive synergier i form av faglig samhandling mellom praksisfeltet og U/H-miljøet som utdanner våre fremtidige pedagoger. Det gir også mulighet for rekruttering av pedagoger.

To av enhetene har læringer, noe som også er positivt og utviklende både for enheten, sektoren og den enkelte som får gjennomføre sin læretid i god samhandling med det lokale praksisfeltet. Ordningen styrker også tilgangen til kvalifiserte medarbeidere innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Kompetanseutvikling er vesentlig for å sikre god kvalitet i barnehagene og skolene, og i tillegg til de ulike utdanningstilbudene skissert ovenfor, deltar en samlet oppvekstsektor i de statlige ordningene REKOM for barnehage og DEKOM for skolen. Disse ordningene driftes i regi av Fosen-nettverket og følges opp av Statsforvalteren.

I REKOM 2023 (*Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen*) har hovedfokus vært på videreføring av den regionale satsingen *Tett På* som er en ramme for den barnehagebasert

kompetanseutvikling i den enkelte barnehage. Arbeidet med *Tett På* skal sikre lokal forankring av kompetanseutviklingsbehov, og skal gi støtte til barnehagenes arbeid gjennom et partnerskap med DMMH (*Høgskolen for barnehagelærerutdanning, Dronning Mauds Minne Høgskole*). Alle kommunens barnehager, både kommunale og private, deltar i utviklingsarbeidet og tema for satsingen har vært *Inkluderende praksis*. Det er utarbeidet en langsiktig kompetanseplan for barnehagene i Fosen-regionen (2021 – 2024), som tar utgangspunkt i følgende hovedmålsetting: *Å heve kompetanse på alle nivå i barnehagesektoren, gjennom at alle barnehagene jobber barnehagebasert med kompetanseutvikling som bidrag til å sikre et barnehagetilbud med høy kvalitet for alle barn på Fosen*. I løpet av 2024 skal det utarbeides en ny fireårig kompetanseplan for videreføring av dette regionale arbeidet.

I DEKOM 2023 (Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen) ble det startet opp et langsiktig utviklingsprosjekt innen fagområdet inkluderende praksiser. Dette gjennomføres i samarbeid med SePU (*Senter for praksisrettet utdanningsforskning ved høgskolen i Innlandet*). I tillegg til forankring av utviklingsarbeidet har skolene i 2023 jobbet med bruk av verktøyet pedagogisk analyse, hvor alle skolens ansatte involveres i å avdekke problemstillinger, kartlegge opprettholdende faktorer og iverksette forskningsbaserte tiltak. Det er opprettet ressursgrupper på den enkelt skole som har ansvaret for den lokale fremdriften, under veiledning av SePU. Det ble også gjennomført fagdager i regi av SePU høsten 2023. Skolene melder at valg av tema og måten utviklingsarbeidet er rigget og organisert på fungerer godt i henhold til utvikling av praksisfeltet gjennom profesjonsfellesskapet. Valg av tema er i tråd med de nye føringene i kompetanseløftet, oppvekstreformen og ny opplæringslov.

Oppfølgingsordningen er en statlig støtte- og veiledning til kvalitetsutvikling i skolen. Flere av skolene har deltatt i ordningen. Vallersund oppvekstsenter har etter avtale deltatt frem til 2024, og perioden avsluttes våren 2024. Tema ved Vallersund oppvekstsenter har vært styrking av lese- og skriveopplæringen og ledelse av pedagogisk utviklingsarbeid. Det er Skrive- og Lesesenteret ved NTNU som har representert U/H-sektoren i oppfølgingsordningen ved Vallersund oppvekstsenter. Det ble gjennomført ekstern skolevurdering ved Botngård ungdomsskole høsten 2022 med påfølgende oppfølging gjennom veiledning og samarbeid med NTNU i 2023. Tema var vurdering og vurderingspraksis, samt elevmedvirkning og egenrevisning.

Barnehage og skole

Barnehagene og skolene har levert stabile og gode tjenester ut fra tildelt ramme for 2023. Barnehagene og skolene drives i tråd med lovverk og intensjonen i oppdraget, og det er utviklingsorienterte ledere og medarbeidere i oppvekstsektoren. Ledelse av det pedagogiske arbeidet og styrking av det profesjonelle læringsfellesskapet er i fokus for utvikling av kvalitet i tjenestetilbudet. Barn og elevers medvirkning i egen hverdag og læring er viktig, og foreldre som samarbeidspart og ressurs er avgjørende for at vi sammen skal lykkes med oppdraget. Prosjekt økt grunnbemanning i barnehage ble gjennomført og evaluert i 2023. Formålet med prosjektet var å se om økt grunnbemanning vil gi økt kvalitet og mer stabile arbeidsvilkår i barnehagene. Evalueringen viste at barnehagene opplever bedre kontinuitet og utvidet fleksibilitet i den daglige driften ved bruk av økt grunnbemanning. Det gav opplevelse av økt kvalitet i tjenesten og bedre arbeidsvilkår for ansatte. Foresatte opplevde også mer stabilitet i voksengruppa i denne perioden. Økt grunnbemanning ble vedtatt innført i budsjetttramma for 2024.

Barnehage og skole med felles administrasjonsområde går til sammen i balanse i 2023.

Kvalifiseringsenheten

Ørland kommune hadde et vedtak om å bosette 70 flyktninger i 2023, og på grunn av økende behov for bosetting av flyktninger i Norge bosatte kommunen til sammen 74 flyktninger før året var omme. Det påhviler kommunen et stort ansvar å ta imot flyktninger i henhold til gjeldene lovverk. Bosetting og integrering krever en helhetlig innsats, og er en oppgave som berører de fleste kommunale sektorer og flere eksterne samarbeidspartnere. Tidlig innsats og tett samarbeid er en nøkkel for å lykkes. For å imøtekomme formålet med integreringsloven som sier at innvandrere tidlig skal integreres i det norske samfunnet og bli økonomiske selvstendig så er man avhengig av at enheten samhandler godt med både kommunale og private aktører. Tilstrekkelig med ansatte for å følge opp bosettingsarbeidet og opplæringsløpet er også en viktig faktor for at vi skal kunne oppnå gode resultater. Foreløpige måltall utgitt fra Integrerings- og mangfolds direktoratet viser at kommunen har oppnådd at 78% av de som i arbeidsdyktig alder har gått ut i arbeid eller startet i et utdanningsløp. Dette er et godt måltall som det skal jobbes videre med for å opprettholde og etterstrebe å øke i 2024.

For at enheten skal imøtekomme behovet for å følge opp det store bosettingstallet er bo- og miljøarbeidere som jobber i enheten gått over til å jobbe i arbeidsplan (lett turnus) Dette for å sikre inkluderingsarbeid på fritid, oppfølging av enkelt familier og boligoppfølging.

Kvalifiseringsenheten og Nav samhandler tett i bosetting og kvalifiseringsløpet av flyktninger. Det er gjennomført felles workshop og det jobbes for å få til flere jobbmesser gjennom året. Dette for å matche behovet i arbeidsmarkedet med kompetanse som bosatte flyktninger har med seg. Lov og regelverket er kontinuerlig i endring for å tilpasses flyktningestrømmen inn til landet, dette fører til at enheten må stå i endringsprosesser fortløpende.

Enheten deltar i satsingsområdene for inkluderende praksis og digital kompetanse innenfor oppvekstsektoren.

PP-tjenesten

PPT er en pedagogisk tjeneste, som veileder og støtter barnehager og skoler med kompetanseheving og organisasjonsutvikling, eller med tilrettelegging rundt enkeltbarn og ungdommer. Sammen med resten av oppvekstsektoren, og andre tverrfaglige tjenester, har fokuset vært på tilpasset opplæring og inkludering, for å forebygge utenforskap. Som et ledd i dette har PPT deltatt i det nasjonale og regionale *Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*, hvor vi har tilegnet oss refleksjonsverktøyet *Inkluderingsanalysen* som vi så langt har brukt sammen med en skole og en barnehage, for at de skal bli enda bedre på å inkludere barn og elever. *Kompetanseløftet* skal ruste oppvekstsektoren inn mot ny opplæringslov som trer i kraft 1.august 2024.

PP-tjenesten går i balanse i 2023

Kommunalt forebyggende team

Kommunens overordnede organ for forebygging og tidlig innsats, er Kommunalt forebyggende team (KFT). Arbeidet i dette teamet er systemisk og sektorovergripende med bred representasjon, og har som hovedformål å styrke arbeidet med å skape likeverdige, trygge og utviklende oppvekstforhold for barn og unge i Ørland kommune. KFT skal ivareta forebyggende og tverrfaglig samarbeid rettet mot barn og unge med vekt på forebyggende og helsefremmende arbeid.

I 2023 har det vært søkelys på etablering av rollen som barnekoordinator og samhandling mellom aktørene som utgjør laget rundt barnet, tjenestene i oppvekst, helse, barnevern, NAV og politi. Innføring av samordningsplikten, en sektorovergripende lovendring med skjerpet forventning til det helhetlige tjenestetilbudet for barn og familier med komplekse utfordringer, krever ny

kompetanse og styrket samhandlingskultur på området. Ett av tiltakene som ble gjennomført var en kompetanseheving for ansatte i oppvekst, helse, barnevern, NAV og politi med tema *God ledelse av tverrfaglige møter*.

I tillegg har det vært jobbet med ny folkehelseoversikt, foreldreveiledning av flyktninger, initiering av folkemøte med tema Laget rundt barnet, utenforskap og ufrivillig skolefravær. Det er også arbeidet med *Plan for læringsmiljø, rammer og verdier for arbeidet med barn og unges læringsmiljø i Ørland kommune* og evaluering/rullering av igangsatte tiltak i *Strategisk plan for forebygging og tidlig innsats*.

Ørland kommune vedtok i 2022 *Strategisk plan for forebygging og tidlig innsats hos barn og unge* som en del av innføringen av den nye nasjonale barnevernsreformen/oppvekstreformen. I denne planen beskrives kommunens forebyggende tiltak på flere nivå og gir en oversikt over hvilke tiltak som allerede er iverksatt og tiltak som skal iverksettes. I 2023 har det vært et spesielt søkelys på å ferdigstille den kommunale samhandlingsmodellen BTS (*Bedre tverrfaglig samhandling*), som er en oversikt over og en beskrivelse av kommunens samhandlingsarenaer på individ-, enhets- og kommunenivå. Sammen med verktøyet BTI (*Bedre tverrfaglig innsats*) er dette en god modell for å fange opp utfordringer blant barn og unge så tidlig som mulig og dermed kunne sette inn tiltak på lavest mulig nivå nært barn og foreldre.

I 2023 kom kravet om at *barnets stemme* og *barnets beste-vurdering* skal tillegges stor vekt i alle beslutninger som berører barn, løftet fram av nasjonale myndigheter. Hensynet til barnets beste er en rettighet, et grunnleggende hensyn og en saksbehandlingsregel. Det betyr at hensynet til barnets beste alltid skal vurderes, og det vil være en saksbehandlingsfeil dersom en slik vurdering ikke er gjort. Et annet viktig tema i det forebyggende arbeidet har vært barn og unges psykiske helse, utenforskap og ufrivillig skolefravær. Oppvekst og helse har jobbet sammen for å finne gode tiltak for å forebygge og sette søkelys på utfordringene som disse elevene møter.

Årsakssammenhengene er komplekse og krever en innsats som starter allerede i barnehagen. Dette arbeidet vil få stort fokus også i 2024.

I 2023 hadde Ørland kommune besøk av Mia Børjesson som snakket med elever fra ungdomsskolene og videregående om viktigheten av et psykologisk selvforsvar. Hun holdt også to godt besøkte foredrag for foreldre med samme tema.

Barnevern

Fosen barnevernstjeneste leverer tjenester i henhold til lovverket og er en stabil organisasjon opptatt av kvalitet og faglig utvikling. Det er god dialog og samhandling mellom barnevernstjenesten og Ørland kommune, samt mellom Fosen barnevernstjeneste og kommunene på Fosen gjennom Fosen barnevernsforum. Barnevernet er representert i kommunens ulike forebyggende fora og bidrar i det strategisk forebyggende arbeidet, i tillegg til å utføre sine kjerneoppgaver.

Utfordringsbildet viser en stor økning i bekymringsmeldinger siste året. Det er en økning når det gjelder rus, da særlig hos omsorgsutøver, men også en bekymringsfull tendens blant barn/ungdom. Det har vært en økning i saker med vold i nære relasjoner, hvor barn er utsatt for eller vitne til vold. Det meldes også om at flere enn før har utfordringer knyttet til psykisk helse. Barnevernet melder at det både lokalt og nasjonalt er en stor mangel på tilgang på institusjonsplasser og fosterhjem/beredskapshjem.

En betydelig del av oppvekst/barnevernsreformen som ble innført i 2022 omhandler økonomi. Det ble overført finansieringsansvar fra stat til kommune, som innebærer fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem og økte kommunale egenandeler for bruk av familiesentre, spesialiserte fosterhjem, institusjon og akuttiltak. Det ble ikke lagt inn en buffer i budsjettet til barnevernet for 2023 med tanke på endrede satser for bruk av fosterhjem og institusjonsplasser.

Barnevernet har en økning i bruk av fosterhjem og ulike institusjonsplasser i 2023. Endret finansiering med økte statlige satser i tråd med oppvekstreformen gir derfor kommunen betraktelig økte kostnader på området. Det meldes derfor om et merforbruk på barnevernsområdet for 2023 på kr. 6 mill.

Skoleskyss

Antallet elever som har krav på gratis skoleskyss er økende og dette medfører økte kostnader for 2023. I tillegg økte kostnadene per elev som skolen faktureres fra AtB.

Siste halvår økte kostnadene knyttet til skyss med drosje, noe som medfører et overforbruk på området. Dette er for 2023 dekket opp innen totalrammen for oppvekst. Kommunen ser på tiltak for å redusere kostnadene innenfor skoleskyss.

Avviksmeldinger

I 2023 ble det rapportert 55 avviksmeldinger fra oppvekstområdet i avvikssystemet Compilo

58% er innen kategorien HMS

23,9% er i kategori tjeneste og tjenestemottaker

16, 4% er i kategori organisasjon/internt

1,5% er i kategori GDPR, personvern og informasjonssikkerhet

40% av avvikene har lav alvorlighetsgrad

34,5% har middels alvorlighetsgrad

25,5% har høy alvorlighetsgrad

60% av avvikene er lukket

40% er under behandling

Nærvær og sykefraværsoppfølging

Våre medarbeidere er vår viktigste ressurs og ledere i oppvekstsektoren har søkelys på arbeidsmiljø og nærværsfremmende tiltak. LTV-arbeidet skal hovedsakelig jobbe med nærværsfremmende tiltak og hovedfokus for LTV-gruppene i 2023 har vært oppfølging av medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2022.

Kommunenes prosedyrer for sykefraværsoppfølging følges og kommunens personalrådgivere, bedriftshelsetjeneste, NAV og fastlege involveres etter behov og i dialog med den sykemeldt.

Samfunnsutvikling og tekniske tjenester

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Administrasjon/ledelse	3 027	4 991	1 676	2 716
Næring	11 338	11 116	9 079	9 418
Plan	4 822	6 385	5 283	5 932
Vann	-12 420	-12 596	-23 519	-8 368
Kommunalteknikk	19 743	19 714	4 802	16 560
Fosen brann og redning (FBRT)	9 599	10 713	9 113	8 786
Eiendom	90 610	90 729	37 302	87 369
Eiendomsutvikling	2 196	2 239	1 849	1 904
Samfunnsutvikling og tekniske tjenester	128 915	133 291	45 585	124 317
Avsetning/bruk av fond + avskrivning	62 076	57 727	-12 120	64 940
Sum området	66 839	75 564	57 705	59 377

Overordnede mål og ambisjoner for 2023

Tjenesteområdet har hatt et fokus på næringsarbeid/-utvikling og attraktivitet for bo- og blilyst. Dette inkluderer utvikling av knutepunkt på Brekstad sammen med regionale aktører og næringsliv, bygging av ny fiskerikai på Uthaug, påbegynt utvikling av Alf Nebbs gate for gående og syklende, veiledning til næringsliv i forhold til søkeprosesser, arbeid med Vipetangen sammen med Forsvarsbygg og påbegynt planarbeid sammen med andre grunneiere på Myran næringspark. Det er finansiering flere tiltak for planarbeid og bo- og blilyst utenfor det kommunale budsjettet. Dette gjelder midler til planarbeid om naturmangfold og kulturmiljøplan, og midler til tiltak som idrettsanlegg, nærmiljøanlegg, kulturlandskap og trafikksikker.

Samtidig som arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble avsluttet i 2023, ble det igangsatt kommunedelplaner for vann, klima og miljø, og naturmangfold i tillegg til at planprogram for kommuneplanens arealdel ble vedtatt.

Administrasjon/ledelse

Merkantile funksjoner som fakturering og kontraktskriving er samlet for felles bruk av alle enhetene. Det er budsjettert med 2 personer i disse funksjonene. Kostnadene er hovedsakelig fordelt på de øvrige enhetene basert på arbeidsmengde de utfører for disse. Det har vært et mål å gjøre disse oppgavene robust og tilby god oversikt på tvers av enhetene slik at de kan gjennomføre kvalitetssjekk av data og databaser.

I løpet av året er det også styrket funksjoner med å sikre gjennomføringer av oppgaver på tvers av sektorer. Dette inkluderer arbeid med trafikksikkerhet, skaffe bo- og blilystmidler og utvikling av kommunale næringsareal.

I tillegg har det vært gjennomført en rekke ekstra oppgaver og påført øvrige kostnader i forbindelse med juridiske, konsulentutredninger og regionale kostnader som ikke kan belastes de øvrige enhetene.

Plan og forvaltning

Enhet for plan og forvaltning har ansvar for planarbeid, kommuneplan og reguleringsplaner, byggesak, oppmåling og klima og miljø. Enheten består pr i dag av 14 ansatte i 13,5 stillinger. Grovt fordelt er det 2 stillinger på klima og miljø, 4,5 på plan (folkehelsekoordinator 0,5), 5 på byggesak og 2 på kart og oppmåling.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret januar 2023. Det ble gjennomført en omfattende medvirkningsprosess under mottoet: 'Ørland snakker sammen'. I tillegg ble det utarbeidet mange oversiktsdokumenter på ulike tema i henhold til planprogrammet. På nettside Orland2034.no finnes både resultatet fra medvirkningsprosessen og oversiktsdokumentene. Arbeidet med kommuneplanens arealdel ble startet i 2023. Arbeidet med planprogram ble påstartet, og det ble vedtatt av kommunestyret i desember 2023. Arbeidet med kommuneplanens arealdel forventes å foregå frem til 2026.

I tillegg til kommuneplanarbeidet har planavdelingen hatt stor trykk på private reguleringsplaner. Det er mange reguleringsplaner som nærmer seg sluttbehandling. Gebyrinntektene er noe mindre enn budsjettet.

På byggesak er det et stort antall saker og her er det opprettet egen rolle for å koordinere dette. Vi ser allerede at dette har ført til en bedre flyt og raskere saksbehandling. I 2023 var saksmengde sammenlignbar med tidligere år. Det er noe usikkert hvordan saksmengden vil utvikle seg fremover. På den ene siden fører nye reguleringsplaner ofte til flere byggesaker, samtidig kan økte rentekostnader og høye råvarepriser føre til noe mindre byggeaktivitet.

Oppmåling har hatt tilsvarende antall saker som i 2022.

Antall utslippssøknader (spredt avløp) er som forventet og de fleste av disse gjelder rehabilitering av eksisterende anlegg noe som er svært positivt med tanken på forbedring av vannmiljø. Det forventes at antall saker skal øke dette skal fortsette nå at kommunen vil begynne med tilsyn gjennom spredt avløp prosjektet. Oppfølging av spredte avløp ble påstartet i 2023, men det ble ikke ilagt noen pålegg. Dette forventes vil skje fra 2024 og fremover.

I 2023 har enheten gjort 529 delegerte vedtak og lagt frem 85 saker til politisk behandling. Trykket på enheten er fortsatt høyt, spesielt på plansaker. Dette skyldes at mye ressurser går med på overordnet planarbeid, som kommuneplanens samfunnsdel. Likevel klarer enheten å holde saksbehandlingstid stort sett innenfor de lovpålagte fristene.

Vann

Enheten har en liten ledergruppe bestående av: Enhetsleder, Avdelingsingeniører og Fagleder. Enheter har i dag 11 ansatte, fagleder styrer den daglige oppfølgingen av driftsoperatørene.

Enheten har som mål å sikre alle innbyggere et trygt drikkevann som tilfredsstillt kravene i drikkevannsforskriften, innenfor de gitte økonomiske rammer på en slik måte at ikke kvaliteten forringes. Kommunen leverer i dag vann til ca. 9 500 innbyggere med fokus på trygt og godt drikkevann, og hvert døgn produserer vannverkene gjennomsnittlig 5,9 millioner liter vann. For å sikre at vannet kommer frem til brukeren, jobber enheten kontinuerlig med vedlikehold av renseanleggene, ledningsnett og pumpestasjonene rundt om i kommunen. Med tilsammen 575 kilometer ledningsnett er dette en omfattende jobb. Dette gjøres blant annet ved bruk av nye teknologier som gir oss bedre oversikt og som igjen fører til mer lønnsom økonomisk drift.

Det er jobbet systematisk med optimalisering, lekkasjesøk og ikke minst prosessen rundt nytt vannbehandlingsanlegg.

I 2023 er det gjennomført informasjonsmøter om investeringer og informert om hvordan kommunen skal motta innmålingsdata fra entreprenører. Disse samlingene har entreprenører og næringsliv opplevd som positivt og har styrket kommunens dialog med næringslivet.

Enheten har i 2022 og 2023 hatt et spesielt fokus på nytt renseanlegg. Dagens vannforsyning har knapp kapasitet. Det er ikke nok vann i forhold til ny næringsutvikling i kommunen, og det er allerede vanningsrestriksjoner i tørre sommersituasjoner. For å forbedre leveringssikkerheten til drikkevannsforsyningen, har kommunen i forkant av forprosjektet valgt Teksdalsvatnet som reservetilførsel. Barsetvatnet forblir hovedvannkilden som i dag.

Framdriften med nytt vannbehandlingsanlegg endret status høsten 2023 fra forprosjekt til detaljprosjektering. I løpet av våren/sommer 2024 blir det publisert anbud på «grunnarbeid» og deretter anbud på «bygging». Nytt vannbehandlingsanlegg skal etter planen være i drift rundt årsskiftet 2026/2027.

Det er jobbet systematisk med en rekke investeringsprosjekt i 2023:

- Prosjekt: 63001 - Renovering vannledninger
 - Ny vannledning 340 meter Opphaug
 - Ny vannledning 225 meter Uthaugsvæien
 - Ny vannledning 250 meter Jøssundveien
 - Ny vannledning 3000 meter Breidablikkveien, Hoøyveien og Nessaveien
 - Ny vannsone (vannmålere) Yrjarsgate
 - Ny vannledning metode styrt boring 535 meter Beian
 - Byttet 21 vannkummer

- Prosjekt: 63002 - Vannledning Oksvoll
 - Ny vannledning 1500 meter fra Oksvoll (fotballbane) til Olsvika
 - Ny vannledning (sjøledning) 1220 meter fra Olsvika til Val
 - Nytt Høydebasseng 3000 m³.

- Prosjekt: 63017 - Nytt låsesystem (vannanlegg)
 - Nytt adgangskontrollsystem på alle bygg som tilhører avdeling vannforsyning. Startet i 2023 avsluttes i 2024.

- Prosjekt: 63019 - Dublering vannledning Lysøysundet
 - Prosjektering startet 2023, ferdigstilles i 2024.

Kommunalteknikk

Kommunalteknikk har ansvar for drift og vedlikehold av kommunale veier, park og idrettsanlegg, havner og kaier samt avløpsanlegg. Enheten har ansvaret for gjennomføring av nyinvesteringer (prosjekt) innenfor nevnte områder. Det er meget stor aktivitet innen ansvarsområdet til Kommunalteknikk. Enheten hadde i 2023 10 ansatte, derav 3 ingeniører inkludert enhetsleder. Enheten har jobbet med å innføre systematisk drift og vedlikehold av fagområdene. Dette for å optimalisere ressursbruken innen enheten.

Innen avløps-området er utskifting av avløpsledninger vært et prioritert område. Det største prosjektet i 2023 har vært utskifting av avløpsanlegg på Brekstad. Dette prosjektet skal avsluttes i 2024. Drift og vedlikehold av avløpsområdet forløp i hovedsak som normalt, men på Hovdtåa renseanlegg ble det behov for å gjennomføre omfattende utbedringer for å sikre at anlegget renser avløpet i henhold til utslippskrav.

Boligfelt Mebostad er ferdigstilt har oppfølging i forhold til ferdigstillelse og garantiansvar. Boligbygging i feltet er påstartet.

Trafikksikkerhet har fokus i prosjekt samt drift og vedlikehold av veier. På grunn av mange pågående andre prosjekt har det vært utfordrende å ivareta de mange henvendelsene vedrørende trafikksikkerhetstiltak som kommer inn.

Det er satt av begrensede midler til drift og vedlikehold av kommunale veger. Dette medfører at standarden på disse vegene reduseres, etterslepet og utbedringsbehovet øker årlig og verdikapitalen på veiene reduseres betydelig.

I 2022 har det vært gjennomført anbudskonkurranse for nye vintervedlikeholdskontrakter. Avtalene gjelder for 5 sesonger. Kostnadsnivået på de nye vintervedlikeholdskontraktene er vesentlig høyere enn de forrige kontraktene som også gjaldt for 5 års periode. Helårseffekten i økte driftsutgifter antas å bli cirka 3 millioner i året. For 2023 ble dette korrigert i forbindelse med saldering.

Kommunen har flere bruer og kaianlegg. Det ble i 2020 gjennomført hovedinspeksjoner på kommunens kaier, fergekaier og bruer. I 2021 ble dette fulgt opp med 5 spesialinspeksjoner. Konklusjonen er at flere av bruene, fergekaiene og kaiene har behov for strakstiltak og at de trenger en kraftig oppgradering dersom de i framtiden skal fungerer som forutsatt. I 2022 og 2023 har det vært gjort utbedringstiltak på ferjekaia på Djupfest. Det er gjort et arbeid sammen med Trøndelag fylkeskommune for å oppgradere ferjeleiene både Djupfest og Tarva slik at fylkeskommunen overtar disse kaiene.

Enheten har jobbet med videre forbedringer og effektivisering registreringen av båtanløp noe som har medført økte inntekter på området.

Kommunen har store grøntarealer som skal holdes i regelmessig hevd. Det er jobbet med å samkjøre drift av disse mellom de to gamle kommunene slik at det vil oppnås en felles og helhetlig standard.

Daglig drift av kunstgressbanene utføres av FK Fosen og Ørland Ballklubb iht til inngått avtale. Det ble ikke avsatt friske midler til vedlikehold av de 2 kunstgressbanene eller Ørland stadion i forbindelse med budsjetteringen i 2020 og det er ikke kommet nye midler inn på området. I tillegg til daglig drift må kommunen gjennomføres årlig rensing og annet vedlikehold. Park og idrett har et underskudd på ca 0,5 mil som i hovedsak er midler til årlig vedlikehold av disse 3 anleggene.

Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltningen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av alle kommunens bygninger, samt renhold i bygninger med kommunal virksomhet med unntak av for helse. Enheten har ansvar for drift av over 120 mål bygningsmasse og renhold av rundt 30 bygg.

Eiendomsforvaltningen har arbeidet aktivt med å effektivisere renholds- og driftstjenester uten å redusere kvalitetsnivået. God styring av kostnader, kvalitet og framdrift av bygge- og vedlikeholdsprosjektene er tillagt stor vekt. Et fagmessig vedlikehold er avgjørende for å bevare kommunens verdier, og forlenge byggenes levetid. Godt vedlikehold bidrar også til å redusere den miljøbelastningen byggene medfører.

Kommunen har mange nye bygg som skoler og barnehager, men det er også mange bygg som etter hvert har meget dårlig teknisk standard. Det er påbegynt et arbeid med gjennomgang av de kommunale byggene som kan gi en oversikt av status og som grunnlag for vedlikeholds og investeringsplaner.

Forventninger fra brukerne (spesielt av de kommunale byggene) til drift/vedlikehold/service, er høyere enn det vi kan innfri.

Eiendomsstrategien ble vedtatt i 2021. Den er et viktig strategisk verktøy for å redusere drifts- og vedlikeholdskostnadene. Basert på denne er det er solgt et kommunale administrasjonsbygg, en nedlagt barnehage og flere kommunale boliger. Arbeidet med å redusere antall bygg vil fortsette også de kommende årene.

Et grovt anslag tilsier at bygg som kan rives/avhendes står for 3-4% av energikostnader. Samtidig er det en erfaring at arealreduksjon og arealredusering er en stor utfordring da flere bygg har pårørende og det blir tunge prosesser å få avhende og eller gjøre bruken mer effektiv.

Bygg blir stadig mer komplekse med styring av både varme, ventilasjon, adgangskontroll, dørautomatikk og andre styringer, dette fører til økte kostnader på service og vedlikehold av disse tekniske anleggene. Enheten har mer fokus på Sentral Driftskontroll på bygg for å holde energikostnader nede, men kommunen har flere anlegg som ikke er oppdaterte og til dels anlegg som ikke virker. Dette er en nødvendighet for å kunne justere varme og ventilasjon slik at disse anlegg går kun når folk bruker byggene. Mangler ved disse anleggene medfører også unødig høyt energiforbruk.

I 2022 ble det igangsatt prosjekt for helhetlig overvåkning av det kommunale energiforbruket. Dette er blant gjort det mulig med et klimaregnskap og det gir en god oversikt og gjør det enklere å sette inn effektive tiltak for energieffektivisering i kommunale bygg. I 2023 har det vært jobbet med å inkludere også fjernvarme i dette systemet. Det vil jobbes med å utvide denne oversikten med alle relevante bygg og fjernvarme.

I 2023 kom et EU direktiv som gjør at kompaktlysrør blir faset ut i februar og lysrør fases ut i august 2023. Det er over flere år jobbet strategisk med å skifte lyskilde til LED. På sikt vil det gi en besparelse, men har også ført til høyere vedlikeholdskostnader. Ofte kan det byttes til lysrør LED men i mange tilfeller vil det være mer hensiktsmessig og bytte lysarmaturer 1:1. Belysning står for ca. 20% av energikostnader og overgang til LED kan redusere disse kostnader med 80-85%. I 2022 og 2023 er det det skiftet til LED lys i en rekke kommunale bygg.

I starten av 2023 kom også Forskrift om endring i avfallsforskriften (utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall). I 2023 er det jobbet med å kjøpe inn nye sorteringsstasjoner og endre rutiner for sortering og levering av de forskjellige fraksjonene. Arbeidet gjøres i samarbeid med Fosen renovasjon. Arbeidet ble ikke ferdig i 2023. Det kan bli behov for mindre bygningsmessige tiltak for å tilfredsstille avfallsforskriften.

I 2022 ble det det igangsatt strategisk arbeid med å få oversikt over kostnader og forebygge hærverk og andre ødeleggelser på bygg. Dette arbeidet ble fulgt opp i 2023.

Det er har det vært et overforbruk på vedlikehold bygninger samtidig som det er et betydelig vedlikeholdsetterslep.

Eiendomsutvikling

2023 har vært preget av prosjekt som eiendomsutvikling har bistått med, primært utenom eiendomsfagfeltet. Herunder avløpsprosjektet på Brekstad, allmennings kai på Uthaug, infrastruktur på Vipetangen og tribune på Gryta. I tillegg har vi gjennomført og fullført en del prosjekter innen eiendomsfagfeltet som utredninger i forhold til nytt helsebygg.

Etter kommunesammenslåing har enheten hatt en del strategiske utredninger. Dette inkluderer eiendomsstrategi, samarbeidsavtaler og boligsosial plan. Boligsosial plan ble endelig vedtatt våren 2023. Etter dette er det ikke igangsatt nye strategisk planarbeid. Når de enkleste tiltakene innenfor vedlikehold og energiforbruk er gjennomført, vil det bli behov for mer strategisk arbeid innen disse temaene.

Pga ikke planlagte prosjekt som enheten har bidratt til å løse gjennom 2023 har det vært enkelte forsinkelser på planlagte prosjekter. Driftsbudsjettet har gått i balanse.

Næring

Den kommunale hovedsatsinger innen næring har vært forsvarsrelatert næring, blå sektor, landbruk og industrietablering.

Det er utarbeidet en digital oversikt over tilgjengelig næringsareal i kommunen:

<https://www.orland.kommune.no/tjenestemeny/naring/naringsliv/naringsareal/>

I Næringens hus er det etablert et kontorfellesskap for næringsaktører og pendlerkontor med tilgang til møterom, enkeltkontor, kantine og andre fellesfasiliteter. En app («Lås Opp») er utviklet og lansert for innsamling av brukerdata og atkomst til pendlerkontoret. Avtalen med Trøndelag fylkeskommune for dette kontorfellesskapet er nå utløpt.

Følgende er etablert på Næringens hus ved utgangen av 2022; Kopparn Utvikling AS, Fremtidens Industri AS, Revisjon Midt-Norge, Norsk Landbruksrådgivning, Landbrukstjenester Fosen, Fosenregionen, Ørland Bjugn Bygdeservice. I tillegg finner man enhetsledere for blå sektor og annen næring, samt administrasjonen i Roret KF og Landbrukskontoret. Samtidig gjenstår en del arbeid for å oppnå de målsetningene som er satt med etablering av bedrifter, spesielt innen innovasjon- /kunnskapsmiljø.

Ørland kommune får rammeoverføringer og tilskudd som tilsvarer kommunens normale utgifter til Ørland lufthavn. I forbindelse med utbedring av flystripa har det påløpt kommunen ekstra kostnader. Kommunen har søkt Samferdselsdepartementet om ekstrastøtte, men har mottatt avslag på søknaden.

Reiselivsnæringen er viktig for Ørland. Ifølge Visit Norway Innsikt var verdiskapingen fra reiselivsnæringene i Ørland på rundt kr 37 millioner i 2022, noe som med god margin gjorde Ørland til den største reiselivskommunen i Fosen; noe den også vært tidligere år. Tar man med Transport og Formidling stod kommunens aktører for en verdiskaping på rundt 42 millioner kroner så fortsatt betydelige tall. Nyere tall fra Trøndelag Reiseliv kan tyde på at veksten etter Covid fortsatte i 2023 og at reiselivsnæringen kan være tilbake til et pre-Covid nivå.

Ørland har et bredt urbant tilbud innen varer og tjenester og har stor betydning som handelssted både for innbyggerne i kommunen, resten av Fosen og nordre deler av Agdenes. Ørland har lagt til rette for utvikling av handelstilbud med et kontinuerlig arbeid for et attraktivt sentrum og ved å tilrettelegge for sentrumsnær storhandel i Brekstadbukta og i Bjugn. Som andre steder i landet møter handelen i Ørland utfordringer i tilknytning til netthandel. Dessverre har geoteknikken forsinket bygging av kjøpesenter i Bjugnfjæra

Havbruk

Verdiskapingsanalysen for «Blå sektor» som ble startet i samarbeid med SINTEF OCEAN, og senere fulgt opp av RR Consult, viser at "Blå sektor" i Ørland kommune har vist stabil vekst over mange år. Dette er svært betydningsfullt, særlig med tanke på å ha et diversifisert arbeidsmarked i privat sektor – som igjen gir grunnlag for rekruttering og bosetting.

Utviklingen i 2023 viser at norsk sjømatnæring hadde et nytt rekordår når det gjelder eksportverdi og dette har selvfølgelig en god effekt for lokale bedrifter i Ørland kommune.

Selv om antall tonn eksportert fisk hadde en nedgang på 5%, førte en svak kronekurs til økt eksportverdi.

Omsetningen i «Blå sektor» i Ørland kommune viser en vekst fra 4,9 mrd. kr. i 2017 til 10,6 mrd. kr. i 2022. For 2022 utgjør dette en vest ca. 2,9 mrd. kr., en økning på 30% fra året før (regnskapstall for 2022 er først tilgjengelig i 2023).

Veksten i direkte sysselsetting har økt fra 470 i 2017 til 650 i 2022 og tar man med alle ringvirkninger til andre bransjer er totalt antall sysselsatte i 2022 på 927. Her må Ørland kommune se på hvordan man kan legge til rette for at flere kompetanse- og utviklingsarbeidsplasser legges til kommunen, heller enn i Trondheim.

Det fraktes betydelige mengder gods inn og ut over havner i Ørland kommune. I 2022 ble det losset til sammen over 1,3 mill. tonn gods inn og ut av våre havner, med totalt over 2700 båtanløp, ca. 7,5 anløp hver dag året rundt.

Ørland kommune har også gode inntekter fra «Blå sektor» med utbetalinger fra «Havbruskfondet» på over 20 mill. kr. i 2022 og 2023.

Ørland kommune kan forvente en vekst innen «Blå næring» de neste årene som en følge av:

- Stabil produksjon av oppdrettslaks.
- Planlagt etablering av ny virksomhet i MOWI AS industriområde i Gullvika.
- Ny og økt virksomhet på Valsneset, men dette er helt avhengig av etablering av nytt kaianlegg.
- Ny og økt aktiviteten på Uthaug, tilrettelegging for utvikling av Uthaug Fiskerihavn i samarbeid med ulike aktører og Kystverket.
- Flere bedrifter jobber med utviklingsplaner og nye investeringer; Scanbio AS, MOWI AS, SMIR AS, Grøntvedt Pelagic AS, Olden Oppdrettsanlegg AS, Vasøfisk AS, Fosen Skalldyr AS, Grande Sjømat AS m.fl.
- Det er for tiden en positiv utvikling innen fiske, der flere ungdommer investerer i fiskebåt og velger dette som yrke.
- Det fraktes en betydelig mengde gods inn og ut over våre havner og potensialet for vekst er stort, men dette avhenger helt av hvordan vi utvikler og drifter våre havneanlegg.

For å få til en ønsket utvikling er det flere kritiske faktorer som det må tas hensyn til:

- Mange marine verneområder og hensynssoner grunnet militær aktivitet.
- Ørland kommunes tilrettelegging for fremtidig vekst og utvikling i «Blå sektor»:
 - Økonomi
 - Utvikle industriarealer
 - Ressurser til planlegging og saksbehandling
 - Utbygging av havneanlegg med tilhørende infrastruktur

Enhet næring – Havbruk har i 2023 hatt et lite merforbruk på skyldes høyere kostnader enn budsjettet på: pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift og ekstra kostnader til oppfølging av årlig verdiskapingsanalyse som ikke er lagt inn i budsjett.

Landbruk

Landbruksenheten bidrar til gjennomføring av en nasjonalt utformet landbrukspolitikk, gjennom veiledning, saksbehandling og kontroll knyttet til økonomiske- og juridiske virkemidler. Enheten saksbehandler årlig 90 millioner i økonomiske virkemidler til en landbruksnæring med 200 foretak. En del gårdsbruk står ikke for egen drift lenger, likevel går det med mye tid til å betjene og saksbehandle henvendelser knyttet til disse. Enheten har også ansvaret for en stor faglig bredde i øvrige oppgaver knyttet til utvalgte kulturlandskap, jordbruk, skogbruk og viltforvaltning. I tillegg er enheten et nav for koordinering av og samhandling rundt næringsarbeidet og bygdeutviklinga. Arbeidsmengden er økende da stadig nye oppgaver delegeres kommunene. Kravene fra Landbruksdirektoratet og Statsforvalteren til detaljeringsgraden i saksbehandlingen/kontrollene blir større og mer krevende. Dette utfordrer kapasiteten og til tider saksbehandlingstiden på enheten.

Samlokaliseringen på Næringens hus med Norsk Landbruksrådgivning og Landbrukstjenester Fosen (avløserlaget) bidrar til ett høyt landbruksfaglig nivå, tverrfaglig samarbeid, god tilgjengelighet og service til beste for næringslivet og innbyggerne i kommunen. Samlokaliseringen på Næringens hus bidrar også til et stadig økende samarbeid med Roret innenfor både miljø, natur og historie.

Totalarealet i Ørland kommune er 457 000 daa, derav 71 000 (16%) daa dyrkamark, 8 500 (2%) daa innmarksbeite og 159 000 (35%) daa skog. Dette er et viktig ressursgrunnlag av høy kvalitet som

gir grunnlag for en betydelig landbruksproduksjon. Primærlandbruket i Fosen består av rundt 1000 sysselsatte, derav 250 i Ørland. Sysselsettingseffekten av primærproduksjonen er sagt å være mellom 2,5 og 3.

Det er inngått ett spennende samarbeid for å bidra til at Forsvaret, gjennom sin satsing på bærekraft, tar i bruk lokalprodusert mat på Ørland flystasjon. Flere og flere innbyggere ser betydningen av å handle lokalprodusert mat og vi ser en gledelig økning i lokalmatutsalg i Ørland. Kommunens kjøkken kjøper etter hvert noe lokalt og noen enheter tar del i andelslandbruket på Austrått. Dette er i tråd med målene i kommuneplanens samfunnsdel om å utvikle mangfold og bruk av lokalmat.

Høsten 2023 var Ørland kommune vertskap for en 2 dagers regionsamling for Utvalgte kulturlandskap i Trøndelag. Biologisk mangfold, skjøtsel av kystlynghei, uønskede arter, kulturminner, Ørland våtmarkssystem, agroturisme og næringsutvikling i Tarva og Austrått utvalgte kulturlandskap sto på dagsorden. Landbruksavdelingen hos Statsforvalteren i Trøndelag tok senere turen til Ørlandet og fikk høre om ulike utfordringer og muligheter i Ørlandslandbruket, besøke lokalmatprodusenter og befaring v/ Rusasetvatnet. Landbruks- og matdepartementet kom med en større delegasjon og fikk informasjon om landbruket og annen næring i Ørland, forvaltningsmessige utfordringer, forsvarrets bærekraftsprosjekt og guidet rundtur i Tarva utvalgte kulturlandskap.

Hydroteknikk og miljø er store og viktige satsingsområder. For 2023 bevilget kommunestyret 750 000 kr til drenering av dyrkajord. Midlene er brukt opp og har gått uavkorta til fornying av drens-system på 342 daa dyrkajord, fordelt på 32 aktive landbruksforetak. Tilskuddet er helt avgjørende for at det settes i gang dreneringsprosjekt i kommunen vår og svært aktivitetsfremmende, også innen annet næringsliv som leverer varer og tjenester til landbruket. Dette er et meget viktig klimatiltak både for kommunen og landbruket.

Enheten hadde i året som gikk 2 personer i arbeidspraksis i samarbeid med NAV (mentortilskudd). Driften var i tråd med budsjett i 2023, med en total lønnsramme på ca 4.6 årsverk.

Forsvarsrelatert næring

Ørland kommune har vært og skal fortsette med å være godt vertskap for kampflybasen. Beregninger fra Forsvarsdepartementet viser at Forsvaret i 2019 la igjen over 268 millioner kroner på Fosen. Beløpet omfatter forbruk og skatt samt vare- og tjenestekjøp, men ikke investering i og drift av kampflybasen hvor betydelige kontrakter har gått til lokale firma. Det er potensiale til å øke ringvirkningene rundt forsvarets tilstedeværelse i Ørland.

Ørland kommune har avtale med FI om å ivareta forsvarskoordinatorrollen ut 2023.

Forsvarskoordinatorens rolle består av tre hovedområder:

1. Vertskap: Rekruttering, tilbud i videregående skoler, bolyst, Forsvarskonferansen og veteranarbeid.
2. Kommunikasjonsbindeledd: Rapportering og koordinering på politisk nivå og med Forsvaret og kommuneadministrasjon, samt omdømmearbeid.
3. Næringsutvikling: Utvikling og posisjonering av næringsliv samt sivile og militære arbeidsplasser, bistå etablert og nyoppstartet næringsliv, skape møteplasser og FoU-koblinger.

Kultur kirke og NAV

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Administrasjon og ledelse				
NAV	14 314	14 720	12 550	11 906
Overføring kirkelig fellesråd	6 780	6 780	6 455	7 026
Overføring Roret/kultur	15 180	14 850	14 280	16 793
Kultur, kirke og NAV	36 274	36 350	33 285	35 725
Avsetning/bruk av fond + avskrivning	-827	-1 028	-1 353	85
Sum området	37 101	37 378	34 638	35 640

NAV

NAV har i 2023 hatt en relativt stor økning når det gjelder utbetaling av økonomisk sosialhjelp, både utbetaling totalt og når det gjelder antall brukere. Dette skyldes nok at alt har blitt dyrere, lokalt er det stort press på boligmarkedet som gir høyere husleiepriser samt at hele barnetrygden ble vedtatt holdt utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp. Spesielt bekymringsfullt er det at det er nesten en dobling av antall personer som har hatt behov for nødhjelp i 2023 sammenlignet med 2022 (flyktninger med botid over 5 år er inkludert i dette).

Dette har ført til at vi til tross for en betydelig økning området i revidert budsjett har et overforbruk på i overkant av 300.000kr.

Etterspørselen etter midlertidig bolig er også doblet, noe som bekrefter at det til tider er utfordrende å skaffe seg bolig i Ørland. Det har også vært en økning av søknader om økonomisk råd og veiledning, men heldigvis ikke i den størrelsesorden det var siste kvartal i 2022. Vi har på dette området et godt samarbeid med Kompetansesenteret for Gjeld der vi kjøper tjenester for behandling av de mest kompliserte gjeldssakene. Dette er nyttig med tanke på overføring av kompetanse til NAV-kontoret og for at veilederne lokalt da kan bruke mer tid på å samarbeide med brukerne om hverdagsøkonomien.

Vi har fortsatt hatt fokus på bistand til barnefamilier med sammensatte utfordringer gjennom prosjektet Familien i Fokus, her har vi et prosjektår igjen og ønsker å bruke det til å jobbe med implementering i ordinær drift. Vi har samarbeidet tett, spesielt med Familie og forebygging, psykisk helse og rus, men også med barneverntjenesten og andre kommunale samarbeidspartnere. Nytt i 2023 var at vi fikk en ansatt til i prosjektet og dermed kunne vi også spisse samarbeidet med helsestasjon, jordmødre og barnehagene noe. Vi ser at vår innsats knytta til helhetlig oppfølging i møte med brukerne gir resultater i form av at flere får riktig ytelse, kommer i jobb og får en mer ordnet økonomi som også påvirker livskvalitet og helse i stor grad. Samtidig ser vi at henvendelsene er økende og utfordringene familiene har er mer komplekse, vi ser spesielt at det er mange enslige forsørgere som har barn med spesielle behov som har en utfordrende hverdag.

Ekstra stilling dekkes i hovedsak opp av midler på bundne fond.

Ørland kommune har som kjent også tatt imot mange flyktninger i 2023 og vi har sammen med Kvalifiseringsenheten vært med på tidlig kartlegging og sørget for livsopphold til disse fram til oppstart i Introduksjonsprogrammet. Dette har vært spennende arbeid og vi videreutviklet stadig vårt samarbeid. Vi bidrar fortsatt gjennom prosjektet Tett og tidlig samarbeid med

Kvalifiseringsenheten med tidlig jobbfokus ut fra de kvalifikasjoner den enkelte flyktning har. Prosjektet Arbeidsmuligheter for flyktninger gjør at flyktninger som er ferdig Introduksjonsprogrammet og ikke kommet i jobb får tett, individuell og helhetlig oppfølging når de blir arbeidssøkere i NAV. Flere ukrainske flyktninger var ferdig med introduksjonsprogrammet i slutten av 2023. Flere av flyktningene gjør seg god nytte av Kvalifiseringsprogrammet og individuelle kvalifiseringsløp mot et fagbrev.

Både stillinger og økonomisk sosialhjelp til flyktninger dekkes av midler fra flyktningefondet. Disse midlene bidrar godt til å flyktninger kommer i jobb tidlig og det gir dermed en god samfunnsøkonomisk gevinst. Økonomisk sosialhjelp, KVP og tolk som brukes på kommunal side til flyktninger med botid mindre enn fem år føres på et separat ansvar, som da skal gå i balanse ved årsslutt.

Når det gjelder startlån var fortsatt barnefamilier en av hovedmålgruppene også i 2023 og vi fikk bidratt til at mange fikk kjøpe egen bolig. I tillegg ser vi at den økte pågangen fra 2022 med tanke på henvendelser vedr. refinansiering ved hjelp av startlån også fortsatte i 2023. Dette er i hovedsak knyttet til at personer står i fare for å miste bolig på grunn av tvangssalg. Vi hadde i 2023 35 millioner til bruk til startlån. Dette ble i stor grad brukt. Vi har noe underforbruk på tilskuddsmidler til bruk ved innvilgelse av startlån.

Totalt sett viser regnskapet vårt at vi også i 2023 har et lite mindreforbruk.

Vi hadde i 2023 tilsyn gjennom forvaltningsrevisjonen. Formålet var å undersøke regeletterlevelsen knyttet til saksbehandling av søknader om økonomisk sosialhjelp samt ansvar for opplæring og ressurser og sikkerhet for ansatte. De fant ingen avvik og hadde heller ingen anbefalinger til forbedringstiltak.

Kirkelig fellesråd

Det er overført midler i tråd med budsjettet, både på drift og investering.

Roret Ørland kultursenter KF/Kultur

Det er overført midler til Roret KF i tråd med budsjettet og for nærmere beskrivelse av foretakets aktiviteter vises det til Roret sin årsberetning.

Økonomiavdelingen

	Regnskap	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap
	2023	2023	2023	2022
Økonomiavdeling/Fosen regnskap	6 775	8 866	7 065	13 067
Tilfeldige utgifter	513	590	500	13 467
Økonomi og tilfeldige utgifter	7 288	9 456	7 565	26 534
Avsetning/bruk av fond + avskrivning	1 134	1 333	0	1 808
Sum området	6 154	8 123	7 565	24 726

Vi mener at vi i stor grad har oppnådd den overordnede ambisjonen om å være en god støttespiller for kommunalsjefer og enhetsledere.

Den 1. mai ble økonomisystemet oppgradert, men oppgraderingen har medført mye ekstraarbeid både for økonomiavdelingen og for enhetene. I en periode etter omleggingen var økonomistyringen under ønsket kvalitetsnivå, men den har blitt bedre gjennom høsten og vi tar sikte på å kunne ta ut gevinster fra sommeren / høsten 2024.

Økonomiavdelingen har fortsatt ansvaret for vederlagsberegning (for langtidsopphold på sykehjem).

Innen innkjøpsområdet yter avdelingen kontinuerlig support og veiledning til enhetene.

En gjennomgang av våre rammeavtaler, viser at det er stor grad av lojalitet til de avtalene som er inngått. I den grad det er avvik, er dette knyttet til at leverandør ikke har ønsket produkt, at det er akutt behov, eller det mangler kunnskap hos den som kjøper inn om hvilke avtaler som finnes. Avvik følges opp fortløpende.

Det gjøres jevnlig oppfølging av leverandørene for å påse om de leverer i samsvar med inngåtte avtaler. For at dette skal gjøres effektivt er innkjøpsfunksjonen avhengig av god samhandling med enhetene og varemottaker. Vår vurdering er at dette fungerer bra. Alle aktuelle innkjøpsområder er nå dekket av rammeavtaler. Det er nå etablert 55 løpende rammeavtaler fordelt på 74 leverandører.

Enkeltanskaffelser gjennomføres løpende med bistand fra innkjøpsfunksjonen der det er nødvendig.

Grunnet oppgradering av økonomisystemet har Fosen regnskap hatt utfordringer med å være ajour og dette har medført forsinkelser i årsoppgjøret for 2023.

Avviket på økonomiavdelingen kommer fra tilbakeføring avsetning på en omstridt faktura fra BUF-etat og endelig oppgjør på denne saken.